

SƏADƏT QƏRİB

**ONUN
ACI TALEYİ**

BAKI-2021

Redaktor: Təranə Məmməd

Şair- yazar- publisist
AYB-nın üzvü,

Korrektor: Zaur Mehdiyev

Səadət Qərib: “ Onun acı taleyi” Araz nəşriyatı, Bakı 2021
198 səhifə.

Səadət Arif qızı Rzayeva (Səadət Qərib) 10 iyun 1970-ci ildə Goranboy rayonunun Dəlməmmədli qəsəbəsində anadan olmuşdur. Orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirmiş, 1986-cı ildə Qəmbər Hüseynli adına Gəncə orta-ixtisas musiqi məktəbinin fortepiano şöbəsinə daxil olmuş, 1991-ci ildə təhsilini tamamlamışdır. Səadətdə şeirə, ədəbiyyata həvəs 12-13 yaşlarından başlamışdır. 2016-cı ildə Türkiyədə Hatayın Dörtyol liseyində Ədəbiyyat və Sənət Akademiyası (ESA) və Dörtyol Bələdiyyəsi işbirliyinin keçirdiyi Birinci Türk Dünyası Şeir yarışmasında fərqlənmiş, 300 şairin qatıldığı tədbirdə onun “Şəhidlər” şeiri yüksək dəyərləndirilərək mükafatlandırılmışdır. Səadət Qərib Türkiyədə təşkil olunan bir çox festivallarda iştirak etmiş, uğurlar qazanmışdır. “Mediya “Qızıl qələm” mükafatına layiq görülmüşdür. Onun şeirləri 2016-cı ildən etibarən Azərbaycan və Türkiyə qəzetlərində, dərgilərində, saytlarında, almanaxlarında və sosial mediada dərc olunmuşdur.

Onun bir çox şeirlərinə mahnılar bəstələnib. Hal -hazırda gənc bəstəkar İlhamə Adilqızı onun şeirlərinə mahnı bəstələyir.

O, 1987-ci ildən Moskvada, 2020-ci ildən qardaş Türkiyədə yaşayır. Ailəlidir, 3 övladı var.

“Onun acı taleyi” kitabı müəllifin oxucularla növbəti görüşüdür.

ŞEİRDƏN DÜNYA QURAN QADIN

Qadın dünyası həmişə sirrlərlə, müəmmalarla doludur. Hər qadın oxunmamış bir kitabdır. Tanrı tərəfindən gözəllik, incəlik rəmzi kimi yaranan qadın, bir zaman əlinə qələm alıb kitab yazmaq fikrinə düşərsə, o, tamamilə başqa, daha zəngin, daha maraqlı bir dünya yarada bilər. Qadın yazıçıları və şairləri sırasına adını yazmış və bir çox dərin məzmunlu şeirlər altında cəsarətlə imzasını atmış Səadət Qərib məhz belə qadınlardandır.

Hər qadın içində bir mələk yaşar,
Hər qadın içində bir şeytan yatar.
Biri nəvazişdi , birisə nifrət
Hansına toxunsan o da oyanar,

- deyir. Səadət Qərib yaradıcılığı hərdən çağlayan dağ şələləsinə, hərdən sakit axan çaya, hərdən də incə bir çeşməyə bənzəyir. Səadət xanımın özü də sözü kimi bəzən təlatümlü, coşub daşan seldir, bəzən susqun, sakit axan çaydır, lakin həmişə yeniləşən, həmişə gücünü çox dərindən alan bir saf çeşmədir.

Deyirəm zamanın hökmünə bir bax,
Gözünü açırsan ömür yarıdır.
İçimdə yığılan sözlər ömrümün
Qatı açılmayan misralarıdır,-

yazan qadının əlbəttə ki, yazıb yaratmağa tam ixtiyarı var.

Bu gün sizə təqdim olunan “Onun acı talehi” adlı kitabda oxuyacağınız şeirlər və eyni adlı povest dediklərimi təsdiq etməlidir mənə.

Bu povesti başqa sözlə sevgi dastanı adlandırmaq olardı, çünki əsərin süjet xətti məhz ülvə məhəbbət, ilahi eşq əsasında qurulub.

Səadət xanım əsirlədən bəri şəninə nəğmələr, şeirlər qoşulan sevgini müasir həyatımıza transfer edərək bir qadının talehində cəmləşdirib oxuculara təqdim edir.

Sözü gedən povest Səadət xanımın ilk nəsr əsəridir. Təbii ki, əsər haqda əsas sözü daha peşəkar tənqidçilər deyəcəkdir, çünki əsərin ədəbiyyatda müəyyən yer tutacağına ümid edirəm.

Təqdim olunmuş “Onun acı talehi” adlı povestdə biz

Səadət xanımın özünü ona məxsus olan stildən və ifadələrdən tanıyıb görə bilirik. Həm povestdə, həm kitabın ikinci hissəsinədə oxuculara təqdim edilən şeirlərdə incə qəlbli, incə rulu, dərin düşüncəli, güclü hissiyyatlı bir qadının Səadət Qəribin bizimlə çox səmimi ünsiyyətini görürük. Bu ünsiyyət öz təkrarsızlığı və özünəməxsusluğuyla bizi valeh edir.

Oxucu Səadət xanımın əlindən tutub sehirlə bir aləmə, incə qadın dünyasına səyahət edir və bu dünyaya addımladıqca yeni yollar, yeni çıxışlarla rastlaşır.

Bu çıxışlara Səadət xanım sanki sözlərdən toxuduğu gözəl bir xalça sərrib. İlmələri birbaşa onun özünün ürəyinə, qəlbinə bağlı olan bir xalca.

O, bu ilmələri əsasən Vətən sevgisiylə toxuyur, bəzən də düyün vurub qadın həsrətiylə bağlayır. Xalcanın çeşnisi isə Səadət Qəribin geniş söz dünyasıdır. Bəzən qafiyədə, bəzən də sərbəst düzülərək, maraqlı, cazibəli bir aləm yaradır.

Müəllif oxucunu öz dünyasına qonaq edir və ovsunlayır. Bu füsunkar dünyaya daxil olan hər kəs orda qalıb sözdən zövq almaq istəyir, çünki Səadət Qərib, oxucularının qarşısında ürəyini açmaqdan qorxmur, çəkinmir.

Səadət Qərib

Təbii ki, şair, yazıçı yazdıqlarının hamısını özü yaşamır. O, başqalarını hiss edib yazır, təbliğ edir, tərbiyə edir bəzən də sadəcə hansısa bir məqamı işıqlandırır. Lakin yazarın əsərlərində ürəyinin bir parçası olursa o əsər bəyənilmir və zaman keçdikcə unudulur.

Səadət Qərib poeziyasını və nəsrini duyğulu, incə ruhlu, hissiyyatlı insanlar daha çox sevir, çünki onun yazdıqları adətən insan qəlbinin sarı siminə köklənir.

“ Şeirdən dünya quran bu qadın” uzun yaradıcılıq yolunun astanasındadır. Mən ona bu cətin və məsuliyyətli yolda uğurlar arzu edirəm. Tanrı bu gözəl qəlbli gözəl qadına yar və yardımçı olsun!

Təranə Məmməd

I hissə

Hər kəs bir ömür, bir taleh yaşayır bu dünyada. Kimin dünyadan nə götürüb ona nə verəcəyi əvvəlcədən bəlli olmadığı kimi, kimin xoşbəxt, kiminsə bədbəxt olacağı da bəlli olmur. İnsanlar sadəcə bəxtinə yazılan talei qəbul edib yaşayırlar. Bəzən talelərilə razılaşırlar, bəzən də üsyan edib onu dəyişdirməyə cəhd edirlər. Bütün hallarda kimin udub, kimin uduzduğu bəlli olmur. Sanki hər şey elə bölünüb ki, hər kəsə həm sevinc, həm kədər paylanıb.

Ayan ailənin tək qızı, iki qardaşın yeganə bacısı idi. Özünə rəfiqə bildiyi anası, əziz-xələf qardaşları, varlıkarlı atası onu az qala əlləri üstə saxlayırdılar. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Ayan tibb universitetinə daxil olub özünün ən böyük arzusuna çatmış, həkim olmuşdu.

Elə həmin rayonda eyni səviyyəli başqa bir ailə də vardı. Həmin ailənin başçısı Vaqif müəllim bank müdiri, onun yeganə övladı olan Murad isə ali savad aldıqdan sonra atasının yanında bankda işləyirdi.

Murad burada, yəni işlədiyi yerdə, necə deyərlər, papağını günə yandırmamış, bir könüldən min könlə Səma adlı bir qıza vurulmuşdu. Qız da ona biganə deyildi. Onlar deyir, gülür, mehriban dolanır, görüşür,

xoş günlər keçirirdilər.

Rayonun sayılıb-seçilən, nüfuzlu şəxslərindən olan Vaqif müəllim, oğlunun Səmaya olan məhəbbətindən çox narahat idi. Kasıb, kimsəsiz qızı Vaqif müəllim Murada heç yaraşdırmırdı. Çünki fikrində dostunun qızı Ayan var idi. O, həmişə istəyirdi ki, Ayan onun gəlini olsun. Təbii ki, buna səbəb Ayanın atası Muxtarın vəzifəli şəxs olması idi. Vaqif müəllim əmin idi ki, Murad Ayanla evlənsə arxasında Muxtar kimi dayaq əldə edəcək. Odur ki, Vaqif müəllim dağa arana, aranı dağa aparır, oğlu Səma sevdasını başından çıxarsın deyər, yollar arayırdı. Nəhayət, çox götür-qoy etdikdən sonra qəti qərara gəldi ki, cavanları bir-birindən ayırsın.

Vaqif müəllim qəsdən işdə belə şərait yaratdı ki, Murad bir-iki gün bankda olmasın. O, oğlunu Bakıya qısamüddətli ezamiyyətə yolalayıb Səmayla təkbətək danışmaq üçün fürsət yaratdı. O, qızı öz otağına dəvət edib çox səmimi qarşıladı və oturmaq üçün yer göstərdi.

Səma atasız sadə bir ailədə böyüsə də, çox ağıllı, səliqəli və tərbiyəli qız idi. Vaqif müəllim qızı gülər üzlə qarşılayıb söhbətə başladı.

Səadət Qərib

-Qızım, necəsən? İşlərin necə gedir? - deyə xəbər aldı.

Onun xoş münasibətindən ürəklənən Səma:

-Çox sağ olun. Sizin sayənizdə işlərimiz yaxşı gedir. Novruz bayramına görə işçilərə yazdığınız mükafat hamının karına gəldi. Bizim evdə də toy-bayram oldu,- dedi.

Vaqifin dodağına acı təbəssüm qondu. “Bu ailə bir mükafata möhtacdır. Bunu özlərinə böyük kömək bilirlər. Belə ailə ilə qohum olmağa dəyərmə? Murad varlı ailənin qızıyla evlənməlidir!”- deyə düşündü.

-Çox gözəl! Qızım, bilirsən səni niyə çağırırdım?- deyə soruşdu.

Qız çiyinlərini çəkdi.

-Eşitdiyimə görə, Muradla bir-birinizi sevirsiniz,- deyə Vaqif müəllim qızın düz gözlərinə baxdı.

Səma utanıb başını aşağı saldı və “Yəqin xeyir-dua verəcək” - deyə düşünüb sevincindən ürəyi əsdi. Lakin Vaqif müəllim onun düşündüyünün əksinə olaraq:

-Siz bir-birinizin tayı deyilsiniz. Muraddan aralansanız yaxşı olar,- dedi

Bu sözləri eşidən Səmanı elə bil ildırım vurdu. Qızın rəngi ağardı: “Bu kişi nə danışır?”- deyə ürəyində sual verdi.

Vaqif müəllim sözünə davam edərək:

-Sənin ümidin sifira bərabərdir. Mən oğluma çoxdan həyat yoldaşı tapmışam, gəlinimiz də o olacaq!- dedi.

Səma cəld ayağa qalxıb otaqdan çıxmaq istədikdə Vaqif müəllim onu saxladı və:

-Bizim bankda qalıb işləmək istəyirsənsə, dediklərimə əməl et!. Sizin sevdanız baş tutan deyil!- deyib fikrinin qəti olduğunu bildirdi.

Səma qıpqırmızı olmuş, soyuq tər bədənini basmışdı. O, nə deyəcəyini bilmirdi. İş yerini itirə bilməzdi, çünki evdə ağrıkəsici dərmanlarla yaşayan xəstə anası var idi. Yardım üçün getməyə yeri də yox idi. İşlədiyi halda anasının dərmanlarını zorla çatdırırdı. O, işsiz qalsaydı, qara günləri başlayacaqdı. İndiki halda iş tapmaq isə çox müşkül bir iş idi.

Vaqif müəllim hələ də danışdı:

-Qızım, məni başa düş. Murad yeganə övladımızdır. Onu bizdən ayırma. Amma elə et ki, bu, xoşluqla olsun. Mən dediyimə görə ondan aralandığını bilməməlidir.

Səadət Qərib

Elə hərəkət et, elə üz göstər ki, Murad özü səndən uzaqlaşsın...

Səma başını qaldırmadan Vaqif müəllimin dedikləri ilə razılaşdığını bildirdi:

-Yaxşı, Vaqif müəllim, yaxşı...- dedi.

Səma “Yaxşı” desə də, Muradı necə unudacağını, ona necə “yox” deyəcəyini bilmirdi. O, Muradı çox sevirdi. “Onsuz necə olacaqdı?” Bunu hələ təsəvvürünə gətirə bilmirdi.

Qızın gözləri dolmuşdu. O, ağlamamaq üçün özünü zorla saxlayırdı. Elə bu halda otağı tərk edib çölə çıxdı.

Səma çox pis təhqir olunduğunu dərk edirdi.

Onlar Muradla bir-birlərini sevirdilər. Ancaq belə çıxırdı ki, evlənmək işində sənin yox, ata-ananın fikri, sözü əsas imiş. Muradın atası bu izdivacı istəmədiyi halda onlar xoşbəxt ola bilərdilərmə?

O gün Səma bütün günü ağladı... Bu yaşında ilk məhəbbətinin bu cür daşa dəyməsi onu çox incidirdi.

Ertəsi gün Murad evə döndükdə çox həyəcanlı idi. Bu iki gün ərzində Səma üçün çox darıxmışdı. Günlər keçdikcə Murad Səmanı daha çox sevirdi və artıq həyatını onsuz təsəvvür edə bilmirdi. O, bütün günü

Səmanın yanında olmağı arzulayırdı. Bunun üçün o mütləq ailə qurmalı, Səmayla evlənməli idi. Onda birlikdə işə gedib-gələr, geyinib-keçinib qol-qola toya, gəzməyə, kinoya, teatra, konsertə, qonaqlıqlara yollanırdılar. Axşamlar da oturub olub-keçənləri yada salıb, söhbət edərdilər.

Bütün bunları ağılında fırladan Murad, nəhayət, qərara gəldi ki, Səmaya ürəyini açsın. “Mən bu haqda anama deyərəm, anam da bu xəbəri atama çatdırar,”- deyə düşündü Murad.

O gün hava Günəşsiz və darıxdırıcı idi. Ancaq havanın belə olmasına baxmayaraq Murad çox şən və bir qədər həyəcanlı idi.

Adətən səhər saat 9- da hər kəs artıq iş yerində olurdu. Səma da başqa işçilər kimi öz yerində oturmuşdu.

Birdən qapı açıldı, Murad içəri girdi. Əhval-ruhiyyəsi yaxşı idi. O, Səmaya sarı boylandı. Lakin qız nədənsə ona sarı baxmırdı. Murad Səmaya doğru addımladı. Səma başını qaldırıb candərdi gülümsədi. Səmanın onu belə qarşılayacağını gözləməyən Murad pərt oldu. O, Səmaya sarı əyilib pıçıldadı: “Nə olub, sevgilm?” Sonra da “Bir ömür mənim qadınım olarsanmı?”- deyə zümzümə etdi.

Səadət Qərib

Səmanın gözləri dolmuşdu. Murada cavab verə bilmirdi. Muradsa ondakı dəyişikliyin səbəbini anlaya bilmirdi. Öz-özünə: “Bu iki gündə buna nə olub?” - deyə düşündü.

Səmanın qəlbi quş kimi çırırdı. Canından artıq sevdini Muradın üstünə atılmaq, onu qucaqlamaq, öpüşlərə qərq etmək istəyirdi. Amma özünü güclə saxlayırdı, çünki olmazdı. Vaqif müəllimin göstərişi belə idi.

Elə bu zaman Vaqif müəllim öz kabinetindən çıxıb gözlərini cavanlara zillədi. Səma onun sərt baxışları altında özünü itirib Murada:

-Xoş gəlmisən, Murad. İşim çoxdur. Olar narahat etməyəsən?!- dedi.

Murad heç nə anlaya bilmirdi. O mat-məəttəl qalmışdı. “Yox, bu qıza nəşə olub. Bəs mənim suçum nədir görəsən? Nə deyib, necə hərəkət edib onun qəlbinə toxunmuşam? Olmayıb axı!”- deyə Murad özünə suallar verir özü də suallarına cavab verirdi.

Məsələdən xəbərdar olmayan Murad qızdan aralanmaq fikrində deyildi. O, cibindən çıxartdığı tək qaşlı üzüyü Səmaya göstərərək soruşdu:

-Mənə ərə gələrsən?

Səma boğulurdu. Göz yaşları yanaqları aşağı diyirləndi.

Nəmli kirpiklərini ağır-ağır qaldırıb Vaqif müəllimə baxdı və onun gözlərində qəzəb gördü. Vaqif müəllimin sözlərini bir-bir xatırlayaraq:

-Xeyr, -deyib qaçdı.

Murad onun dalınca baxa-baxa qaldı. Vaqif müəllim qızın cavabını eşidib razı qaldı və otağına keçdi. Artıq narahatçılığa bir əsas yox idi.

Səma otaqdan qaçıb küçəyə çıxdı. O, hara qaçdığını özü də bilmirdi. İş yerindən çox uzaqlaşdığını anlayıb ayaq saxladı. Gözlərində yenə həmin mənzərə canlanırdı. Murada “yox” dediyi səhnə. Səma çox sevdiyi gənci pis vəziyyətə qoymuş, onun qəlbini yaralamışdı.

* * *

Murad yerində donub qalmışdı. Qəfil kimsə əlini Muradın çiyinə qoydu. O, arxaya önüb atasını gördü. Onlar kabinetə keçdilər. Murad elə birinci stula əyləşdi, atası da öz yerini tutdu və:

-Oğlum, necəsən? Necə gedib-gəldin? Nə olub? Keyfin yoxdur,- deyə soruşdu.

Murad mızıldandı:

-Heç.

-Nə heç. Görürəm axı. Gəlib atanla görüşməkdənsə otağın ortasında dayanıb durmuşdun.

-Ata, bilirsən... Mən Səma...

Muradın halı özündə olmasa da, Vaqif müəllimin keyfi yerində idi. Arzusu yerinə yetmiş, o deyən olmuşdu.

-Oğlum, özünü ələ al, aqlını da başına. Heç vaxt tanımadığın qızla evlənmək fikrinə düşmə. Öz tayını tap, deyə Vaqif müəllim oğluna tövsiyə etdi.

Murad sanki yatmışdı, ayıldı. O, diqqətlə atasına baxıb anladı ki, bu işdə atasının barmağı var. Odur ki, Vaqif müəllimin sözlərini cavabsız buraxıb ayağa qalxdı və otağı tərk etdi. Murad siqaret yandıraraq küçəyə çıxdı.

Həmin hadisədən bir neçə ay keçmişdi. Səma onu görəndə könülsüz və can dərdi salamlaşır, tezcə uzaqlaşır, yaxud da üzünü çevirib gedirdi. Murad nəyi, necə araşdıracağını bilmirdi. Bu məsələnin atasının hökmü ilə bu həddə gəlib çatdığını anlasa da, etiraz etməyə, münasibətləri qaydaya salmağa iradəsi çatmırdı.

Arada Səma ilə danışmaq istəsə də, qız boyun qaçıraraq "Mən səni sevmirəm. Biz bir yerdə xoşbəxt ola bil-

mərik,” - demişdi.

Təbii ki, bütün baş vermiş hadisələrdən sonra Murad Səmayla eyni bankda işləyə bilməzdi. Ona görə də o, qiyabi magistraturaya daxil olub Bakıda işə düzəldi. Rayondan çıxıb getməyinin əsas səbəbi isə çətin olsa da Səmanı yaddan çıxarıb bir dəfəlik unutmaq idi. Murad çox gözəl bilirdi ki, baş verənlərdə Səmanın heç bir günahı yox idi. Onların münasibətlərinin pozulmasına bəis Muradın atası Vaqif müəllim idi. Təəssüf ki, Murad onun iradəsi ziddinə gedə bilmir, bu barədə atasına bir söz deməyə cürəti çatmırdı.

Səma həyatdan bir-birinin ardınca zərbə alırdı. Muradı itirməyi azmış kimi, bir müddətdən sonra anası vəfat etdi. Yazıq qıza hər gün Vaqif müəllimlə üz-üzə gəlib bankda işləmək çox çətin idi. Odur ki, qunlərin birində ərizəsini yazıb işdən çıxdı. Baş verən hadisə ona elə pis təsir etmişdi ki, o, daha bu rayonda yaşamaq istəmirdi. Öz işlərinə və problemlərinə başı elə qarışmışdı ki, Muradın harda olduğundan, harda yaşadığından xəbərsiz idi.

Son günlər çox götür qoy edən Səma belə qərara gəldi ki, Bakıda yaşayan uzaq bir qohumunun evinə gəlib burada işə düzəlsin. Təsadüf nəticəsində tezliklə

Bakıda işə düzəlsə də, Səma həyatdan küskün idi. İlk məhəbbəti daşa dəymiş, sevdiyi adamı itirmiş qız özünü çox tənha hiss edirdi...

* * *

İnsanın başına gələn hadisələrin əhəmiyyətindən asılı olmayaraq zaman ağrıları acıları ovuda bilməsə də həyatın davam edəcəyinə və hər şeyin yenidən başlanma biləcəyinə ümid verir. Zaman heç kimə tabe olmadan hər şeyi özünə tabe edə bilir. Beləliklə, aylar, günlər çox sürətlə ötüb keçir, fəsillər dəyişirdi. Növbəti dəfə Murad rayona gəldikdə valideynləri ona subaylığın daşını atıb evlənməyi məsləhət gördülər.

-Oğlum, daha bəsdir. Subaylığın daşını atmaq lazımdır,- deyə anası ona işarə etdi.

Murad da zarafatla:

-Atmaq lazımdır, atım da, - dedi.

Elə bu cavabı gözləyirmiş kimi anası:

-Sənə gözəl bir qız tapmışıq. Dünya gözəlidir. Özü də varlı-karlı ailənin qızıdır,- dedi.

Əslində Murad hələ evlənmək barədə düşünmürdü. Anasına verdiyi cavab isə adi bir zarafat idi. Amma sən demə, valideynləri artıq hər şeyi ölçüb-biçiblərmiş.

-Nə qədər ki, burdasan. İstəyirik qız evi ilə tanış olasan, qızı görəsən.- deyə atası oğluna müraciət etdi.

-Ata siz lap nağd eləmisiniz ki.Niyə belə tez? Ay var, il var.

-Evliliyin də vaxtı var,oğlum. Nə tez, nə də gec. Heç bilirsən atalar nə deyib? Deyib ki, tez yuxudan duranla, tez evlənən uduzuzmaz. Hər ikisinin bəxti gətirir. Sən niyə uduzuzasan? Şükür Allaha, şəraitin, işin, evin var. Kirayədə qalanlarla müqayisədə çətinliyin də olmayacaq,- deyə Vaqif müəllim oğluna nəsihət etdi.

Muradın acizanə durub baxdığını görən anası Qəmər xanım:

- Sən hələ bir qədər gecikmisən. Sənin taylarının oğlu-uşağı məktəbə gedir, - dedi.

-İndi deyirsiniz nə edim?- deyə Murad sual verdi.

- Bu axşam qonaqlarımız olacaq.Qızın ailəsini evimizə dəvət etmişik. Birlikdə şam edəcəyik. Sən də uzağa getmə. Yoldaşlarınla, dost-tanıqlarla sabah görüşsən. Bu axşam evdə ol:- deyə Vaqif müəllim demək olar ki əmr etdi.

Qəmər xanım da ərinin dediklərini başı ilə təsdiq etdi və baxışlarıyla izah etdi ki, Murad atasının sözlərinə

Səadət Qərib

etiraz etməsin, çünki Vaqif müəllim dostu Muxtarın qızı Ayanı çoxdan bəyənmişdi və dostlar aralarında bu qərara gəlmişdilər ki, qohum olsunlar.

Valideynlərin evlənmək haqda nəsihəti bitdikdən sonra Qəmər xanım mətbəxə keçdi. Murad da söhbəti yekunlaşdırmaq məqsədilə onun dalınca düşdü və:

-Ay ana, bu nə hoqqadır? Mənə deməmiş xalxı qonaq da çağırırsınız?- deyənə olanlara narazılığını bildirdi, Qəmər xanın oğlunun boynunu qucaqlayıb:

-Ay oğul, fikirləşdik ki, sən qırdı qaçdısan. Bir də gördün çıxıb getdin Bakıya. Odur ki, dedik nə qədər buradasan bu işi də yoluna qoyaq,- dedi.

-İndi kim-kim gələcək?

-Ayan...

-Ayan kimdir?

-Sənin adaxlın, gələcək həyat yoldaşın.

-Ay ana, ömründə görmədiyim qızla diz-dizə oturub nə söhbət edəcəyəm mən? İndi hansı zəmanədir?

Qəmər xanım yenə oğlunu qucaqladı:

-Oğlum, özün görəcəksən, çox yaxşı, ağıllı qızıdır. Savadlı, mərifətli, qanacaqlı. Tanış olarsınız, söhbət tapılar, narahat olma.

Murad çarəsiz qalıb:

-Daha kimlər təşrif gətirəcəklər? - deyə xəbər aldı.

-Bir də Ayanın atası Muxtarla anası Gülnar.

Gəmər xanım həmişə gələn qonağa yaxşı cüfrə açırdı. Bu dəfə gələn qonaqlar fərqli olduğundan süfrə də adi deyildi. Çox zövqlə bəzənmiş süfrədə hər xırda detallar belə nəzərə alınmış, hətta əl silmək üçün qoyulan kağız salfetlərin rəngi də süfrəyə uyğun seçilmişdi. Yeməklər də ki, öz yerində. Biri birindən lzzətli və dadlı. İçəri girən dərhal hiss edərdi ki, bu günkü süfrə xüsusi həvəs və zövqlə açılıb.

Dostlar arasında olan danışığa əsasən Muxtar həyat yoldaşı Gülnar xanımla qızı Ayanı götürüb Vaqif müəllimlə gəldi. Daha köhnə zamanlar deyildi ki, qızın ağzını evdə qıfıllayıb çölə-bayıra çıxmağa qoymayasan.

Muxtar müəllim dostunun evinə əvvəllər də gəlsə də bu günkü gəlişinin məqsədini bildiyi üçün bir qədər həyacanlı idi. Lakin buna baxmayaraq dostlar ailəlikcə çox mehribancasına görüşüb cavanları da tanış etdilər. Söhbət öz özündən yarandı və bir neçə dəqiqədən sonra hamı çox sərbəst bir şəkildə süfrə arxasında Qəmər xanımın bişirdiyi ləzzətli təamları yeməklə

məşğul idi.

Ayanla Murad yanaşı oturub söhbət edirdilər. Valideynlər də yanaşı oturmuş övladlarını süzdülər. Cavanlar bir-birinə çox yaraşırdılar. Muradla Ayan çox tez isnişdilər və artıq danışmağa mövzu da tapdılar. Valideynlər bunu müşayət etdikcə çox sevinir və daxillərində qərarlarından razı qalırdılar.

Ayanın Muraddan, Muradın Ayandan xoşu gəlsə də, bu, hələ sevgi deyildi. Onlar sadəcə bir insan kimi bir-birlərini bəyənmişdilər.

Nə qədər çalışsa da Murad Ayana Səmaya baxdığı kimi baxa bilmirdi, çünki o hələ də Səmanı unutmamış, qəlbində olan sevgisi sönməmişdi. Aralarında olanları Murad inciklik hesab edirdi. Səma Murada “yox” deməklə onun qəlbini qırmışdı, onu möhkəm incitmişdi, qürurunu sındırmışdı. Elə bu səbəbdən Murad Səmanı arayıb-axtarmırdı.

Zaman isə öz işini görürdü. Səmanı Murada nisbətən də olsa unutturur, Ayanlasa yaxınlaşdırırdı. Muradla Ayan indi görüşür, birlikdə gəzib-dolanır və tədricən bir-birinə öyrəşirdilər. Vaqif müəllimin arzusunun çin olmasına günlər qalırdı. Hər şeyin bu iki gəncin birləşib ailə quracağıyla bitməsinə artıq heç kimin şübhəsi

yox idi.

Vaqif müəllimin və onun dostunun evində toya hazırlıq gedirdi. Ayanla Muradın toy məclisinə dəvətnamələr paylanırdı.

El qaydalarının bütün atributlarını özündə cəmləşdirən iki samballı ailənin zəhmətinin və cəhdinin nəticəsi olan mötəşəm toy məclisindən sonra Ayan Vaqif müəllimin topdağıtmaz evinə gəlin köçdü.

Yeni yaranmış ailədə qarşılıqlı hörmət, səmimiyyət və mehribanlıq vardı. Ayan atasının tövsiyəsi ilə ərə getsə də, Muradı sevməyə, ona layiqli, ləyaqətli həyat yoldaşı olmağa çalışırdı. Getdikcə onda Murada bağlılıq, sevgi də yaranırdı. Lakin Murad daxildə, ürəyinin lap dərinliyində Səmalı günlərini yaşayır, ona olan sevgisini unuda bilmirdi. Hər dəfə Ayana toxunanda, Ayanla söhbət edəndə, Ayanla bir yastığa baş qoyanda elə bilirdi ki, yanındakı qadın Səmadır.

Ayan bütün bunları görür, sıxılır, boğulur, fəqət səsini çıxarmırdı. Anlayırdı ki, Murad ata-anasının sözündən çıxmayıb onunla evlənib. Öz borcunu yerinə yetirməli, ər-arvadlıq münasibətlərini zor-bəla ilə, könülsüz olsa da saxlamalı idi.

Təəssüf ki, bu cütlük yalnız sevgisiz evlilik, məhəb

bətsiz ailə yarada bilmişdi. Muraddan fərqli olaraq, Ayan Muraddan başqası ilə sevgi münasibətində olmamışdı. Bəlkə ona görə Muraddakı soyuqluğu hiss etsə də, düşünürdü ki, gec-tez onu özünə bağlaya biləcək, onun sevgisini qazanacaq.

Murad isə ürəyində belə düşünürdü ki, Səma olmayandan sonra kimlə evlənsə fərq etməz. “Bu cür laqeyidliklə ailədə yaşayıb səni sevməyə , sənə alışmağa çalışan çiçək kimi təmiz, saf qadını bədbəxt etmək nə dərəcədə düzdür?”- deyə düşünürdü Murad.

Çox keçmədi ki, Murad Ayanla evliliyə razılıq verdikdə səhvə yol verdiyini başa düşdü. Anladı ki, evlənməkdə tələsib. O, gündüzlər Səmanı xəyalında canlandırır, gecələr də yuxusunda görürdü. Hətta bəzən yuxuda özündən asılı olmayaraq Səmanın adını da çəkirdi.

Ayan da ailəsində baş verən sakit, səssiz hadisələri çox gözəl görür, hiss edirdi. O da əzab çəkir, bu vəziyyətdən çıxmağın yollarını arayırdı, lakin heç vaxt Muradı qınaya bilmirdi. Əksinə, çox vaxt onun halına acıyırdı. Ayan gözəl anlayırdı ki, ər-arvad olsalar da, Murad onu yox, başqasını sevirdi. Və buna qadağa

qoymaq mümkün deyildi. Çünki qadağan etməklə hissləri soyutmaq, söndürmək mümkün deyil. Onlar hər ikisi əzab içində yaşayırdılar.

Murad həmişə xəyallarda Səmanın eşqi ilə yaşayırdı. Qız nə başından nə də qəlbindən çıxmırdı ki, çıxmırdı. Bütün bunların Ayana qarşı haqsızlıq olduğunu düşünüb vicdan əzabı çəkir, bunu Ayana xəyanət hesab etsə də, özüylə bacara bilmirdi.

Qəribə hisdir sevgi. Bəzən lap yanında səni dünyalar qədər sevən bir mələyi görmədən, səndən uzaqda olanı axtarır, onu gözləyirsən. Cismin başqasıyla olsa da ruhun həmin sevdiyinin yanında olur. Murad indi məhz bu hissləri yaşayırdı. Ayanın mələk kimi sifəti, gözəl ürəyi vardı. Amma bunlar Murada sevgi üçün yetmirdi. O, Ayana ömür-gün yoldaşından daha çox xətrini istədiyi, hörmət etdiyi bir insan, yaxın bir dost, yataq yoldaşı kimi baxırdı. Bu həqiqətən əzab idi.

Beləcə davam edən evlilikdə zahirən hər şey qaydasında idi: sakit, mübahisəsiz, söz-söhbətsiz. Onlar bir-birlərinə güldən ağır söz demir, bir-biri ilə mehriban, nəzakətli davranır, bir-birinin hörmətini saxlayırdılar. Hətta kənardan baxanlar bu ər-arvada həsəd aparır, onlar arasındakı səmimiyyətə qibtə edirdilər. Lakin bu

hamısı zahirən idi.

Toydan sonra birlikdə keçirdikləri ezamiyyət baŐa çatdıqdan sonra Muradla Ayan Bakıdakı evlərinə döndülər.

Ayan universitetin son kursunda oxuyurdu. O, hər gün səhər tezdən universitetə, Murad da iŐ  gedirdi... AxŐam evə d n nd  isə gün ərzində olub-keçənləri bir-birinə danıŐır, birgə Őam edirdilər. Sonra Ayan yenə dərsləri ilə, Murad isə x yallarıyla baŐ-baŐa qalırdı. Sevgi olmasa da aralarında g cl  dostluq baŐları yaranmıŐdı. Bir-birinin qeydinə v  qayŐısına qalır, biri digəri  c n narahat olurdu.

Il hissə

Cahanda planetlərin hərəkətini dayandırmaq mümkün olmadığı kimi, həyatda da vaxtı, zamanı tutub saxlamaq olmur. İllər, aylar ötür, bir fəsil o birinə yol verir. Bir sözlə, həyat öz axarıyla davam edir. Və bütün baş verənlər bu və ya digər zaman kəsiyinə təsadüf edir.

Ötən günlər Ayanla Muradın ailəsində heç bir dəyişiklik edə bilməmişdi. Aylar bir-birini əvəz etsə də, cavan ailənin evindən hələ də körpə səsi gəlmirdi. Muradın və Ayanın valideynləri bu məsələyə görə çox narahat idilər. Hər iki ailə nəvə həsrətində idi. Lakin hər dəfə uşaqdan söz düşəndə Murad söhbətdən qaçır, mövzunu dəyişməyə çalışırdı.

Ayan da çıxılmaz vəziyyətdə qalmışdı, çünki hər dəfə Gülnar xanım qızına “Gəl həkimə gedək, baxsınlar, görsünlər dərdin nədir. Səbəbkar sənsən, yoxsa Muraddır?”- deyərək sual verirdi.

Ayan cavab verməkdə çətinlik çəkir, eyni zamanda anası ilə həkimə də getmirdi. Ayan düşünürdü ki, Murad ona bir ər kimi hələ bağlanmayıb, onu həyat yoldaşı kimi hələ sevmir. Belə olan halda hansı uşaqdan söhbət gedə bilərdi? Ona görə Ayan hələ ana olmağa tələsmirdi.

Havadan artıq bahar qoxusu gəlirdi. Qış hələ tam vıdalaşmasa da artıq yol üstündə idi və yavaş-yavaş öz yerini bahara verməyə hazırlaşdı.

* * *

O gün Murad önəmli bir ödəniş etmək üçün banka getməli oldu. O, banka daxil olub nömrə götürdü və gözləmə zalına keçdi. Növbəsi çatanda göstərilən pəncərələrdən birinə yaxınlaşdı və başını aşağı salıb çantadakı sənədləri çıxartmağa başladı. Bank işçisi də başı aşağı nə iləsə məşğul idi. Murad sənədləri qıza uzatdı və:-

-Xanım, bu sənədləri- deyib dayandı. Onun sözləri ağzında donub qaldı. Qarşısında oturan qız onun illərdir həsrətində olduğu Səma idi.

Səma da təəccüblə Murada baxırdı. Onun da nitqi qurumuşdu. Haçandan-haçana titrək və ürkək səslə:

-Murad, - deyə dilləndi.

Murad əlini qıza uzatdı. Səma onun əlindən tutub bir müddət buraxmadı.

Murada elə gəlirdi ki, təbiət də onun Səmanı tapmağına sevinirdi. Neçə gündür hamını hərərətində həsrət

qoyan Günəş, bu gün nədənsə daha gözəl daha işıqlı görünürdü .Hərdən həzin- həzin əsən külək sanki Muradın sevincinə şərik olub onunla bərabər Səmanın hərdən üzünə tökülən saçlarına sığal çəkirdi.

Onlar “Nərgiz” kafesində görüşdülər. Yeməyə ehtiyacları olmadığından qəhvə və keks sifariş verdilər. Söhbət edir, arada sözləri qurtaranda uzun-uzun birbirlərinə baxaraq susurdular. Bu zaman sadəcə iki sevən insanın gözləri danışdı. Bu gün hər ikisinin həyatında köklü dəyişiklik olacağına təməli qoyulurdu burda, bu kafədə. Ancaq nə Murad, nə Səma nələrin baş verəcəyini əvvəlcədən bilmir və heç bir təşəbbüs göstərmirdilər. Çünki hər ikisi yaranmış vəziyyətin və yaşadıkları çətinliyin nə olduğunu və nədən olduğunu gözəl anlayırdılar.

-Hə, Səma, danış! Bakıda olmağın bilmirdim. Necəsən? Niyə ailə qurmamısan? - deyə Murad sualların hamısını birdən vermək istədi.

Səma özünü saxlasa da sonda dözməyib ağlamağa başladı. Murad ayağa qalxıb onun yanında əyləşdi və əllərindən tutaraq, onu sakitləşdirməyə çalışdı:

-Özünü ələ al, ağlama. Hər şey yaxşı olar,- dedi

Murad görürdü ki, Səma zahirin çox dəyişib. O, sanki zəifləmiş, rəngi solmuşdu. Amma buna baxmayaraq əvvəlki gözəlliyini, məsumluğunu qoruyub saxlamışdı. Onlar kafedə çox oturmədilər, çünki bu görüş hər ikisi üçün əzab idi. Murad artıq evli bir kişi, Səma isə hələ də ailə qurmamış bir qız idi. Onların söhbəti də tutmurdu indi. Onlar bir-birinə həsrətlə baxıb ayrılmaq istəyirdilər ki, bir daha görüşməsinlər.

Bir-birinin həyatına mane olmasınlar. Ancaq bu çox çətin olduğu üçün Murad qızı evinə yola salıb ondan yenidən görüşməyi xahiş etdi, çünki indi Səmadan ayrılmaq onun ixtiyarında deyildi. Onu Səmaya birləşdirən qüvvə günbəgün artırdı. Murad hiss edirdi ki, daha Səmasız yaşaya bilməyəcək.

* * *

Ayan həyatda hələ heç bir çətinliklə üzləşməmişdi. O, həmişə sevinc və nəşə içində yaşamış, atasının, anasının və qardaşlarının sevgisi əhatəsində olmuşdu. İndi də Ayan universitetdə imtahanlardan yüksək qiymət alıb evə qayıdan zaman ürəyində o qədər sevgi, sevinc, hər kəsə yaxşılıq etmək həvəsi var idi ki, ona kənardan

baxanlar bu cavan qadının xoşbəxtliyinə qibtə edirdilər.

Bu gün Ayan dövlət imtahanını vermiş, əla qiymət almışdı. İndi də bu əhvalı-ruhiyyə ilə evə tələsirdi. Qırmızı diploma namizəd olduğunu bildikdən sonra daha da sevinir, yol boyu sevdiyi mahnını zümzümə edir və düşünürdü ki, bu xoş günü mütləq qeyd etmək lazımdır.

O, belə qərara gəldi ki, yaxşı bir süfrə açsın. Marketə girib alış-veriş etdi. Muradın sevdiyi yeyəcəklərdən aldı. Fikrində vardı ki, bu gecə ilk dəfə Murad üçün özü bəstələdiyi və çox sevdiyi o mahnını da oxusun. Son günlər məhz bu mahnını zümzümə etməkdən doymurdu Ayan.

Ayan evə nə zaman çatdığını bilmədi. O, dadlı şam yeməyi hazırlayıb, gözəl bir süfrə açıb səbirsizliklə Muradı gözləyirdi.

Muradın ona bağlanması üçün Ayan əlindən gələni edirdi. O, çox diqqətli idi, Muradın hər sözünə, dediklərinə əlüstü əməl edirdi, qulluğunda durur, işə gedəndə yola salır, gələndə gülürüz və mehribanlıqla qarşılayır, əynini dəyişməyə kömək edirdi. Hamama girəndə ərinin icazəsi ilə içəri girir, kürəyini sabunlayırdı.

Muradın fikri görüş yerində, Səmayla bir yerdə oturub qəhvə içdiyi kafedə və orada sevdiyi qızla keçirdiyi anlarda id. O, çox fikirli idi. Canlanmış xatirələr Muradı çətinlik qarşısında qoyurdu. Heç özündə-sözündə deyildi. Hiss edir di ki, bu görüşlər onu Səmaya daha çox bağlayır. Mürad indi ancaq və ancaq Səmalı günlərini yaşamaq arzusunda idi.

Ayaqları evə getsə də, ürəyi evə getmək istəmirdi. O, parkların birində oturub Səmalı xatirələrə dalmaq istəyirdi. Onu da gözəl dərk edirdi ki, ortada onu sevən, onun üçün yaşayan, onu xoşbəxt etmək istəyən Ayan var. Bəs o necə olsun? Bəs Səma? Murad anlayırdı ki, Səmasız yaşaya bilmir və yaşaya bilməyəcək! Murad addımlayır və hey düşünürdü. Onun ürəyi açılmırdı, heç nəyə sevinə bilmirdi. Yeganə sevinci bu gün Səmayla görüşü idi. Ancaq bu dəqiqə evdə oturub onun yolunu səbirsizliklə gözləyən, onu sevən, əzizləyən Ayanı da intizarda qoymaq istəmirdi, çünki onun bu halında Ayanın heç günahı yox idi. Ona görə də Murad evə, Ayanın yanına getməyi dəqiq qərarlaşdırdı.

Qapının zəngi Ayanı düşüncələrin pəncəsindən qopardı.

Qapı açılar- açılmaz Ayan Muradın boynuna sarıla-
raq:

-Məni təbrik et! - dedi və sevinclə, nəşəli şəkildə bərk
-bərk ərini qucaqladı.

Murad sanki onu eşitmirdi. Ayan ucadan:

-Murad, eşidirsən? Son dövlət imtahanını da verdim.
Əla qiymət aldım. İndi mənə həkim deyə bilərsən.
Qaldı diplomum, bir-iki aya onu da alaram. Eşidirsən,
arvadın artıq həkimdir? Nə olub sənə? Niyə məni təb-
rik etmirsən?

Murad onu özünə sarı çəkdi, dodaqlarından deyil,
üzündən öpərək:

-Eşidirəm. əzizim, - deyə pıçıldadı.

Baş verənləri açıb-ağartmamaq üçün:

-Ayan, yorulmuşam, bərk yorulmuşam, - dedi.

Əslində o, bu hərəkətilə Ayanın xətrinə dəymişdi,
lakin Ayan bunu bürüzə verməyərək yenə səmimi,
qayğıkeş oldu:

-Caan! Əynini dəyiş, əlinə-üzünə su vur, yorğunluğun
keçsin. Şam edərsən, özünə gələrsən.

Ayan paltarını dəyişməkdə ərinə kömək etdi.

Ayanın ürəyinin genişliyi, ərinə bağlılığı Muradı köv-

rəltdi. Ona qarşı ədalətsiz, insafsız olduğunu dərk etdi. O, arvadını qucaqlayıb bağına basdı. Gözündən axan damla yaş Ayanın boynuna düşdü.

Ayan da təsirləndi. “Yox, Murad mənə münasibətdə laqeyd deyil. Sevir məni!-deyə düşündü qadın. Ayan Müradın sinəsinə sığındı və dodaqlarını ərinin dodaqlarına yaxınlaşdırdı. Sonra Muradın göz yaşlarını sildi. Ayan bu yaşların sevinc göz yaşları olduğu qənaətinə gəldiyindən çox sevindi. Zavallı qadın heç güman edə bilməzdi ki, bu ayrılıq göz yaşları idi.

Ayanın açdığı süfrənin gözəlliyi və zənginliyi Muradı valeh etdi:

-Sən nələr etmişən?! - deyə gülümsədi.

Həmin gecə Ayanın yanında gözəl bir gecə kimi qalacaqdı. Əgər telefon zəngi olmasaydı. Zəng edən Səma idi. O, son dərəcə həyəcanlı idi:

-Murad, bizə gəl, tez gəl! Daha səni itirmək istəmirəm. İndi gəl!

Səma az qala yalvarırdı. Murad əlində mobil telefon donub qalmışdı. Özünü ələ alıb:

-Oldu, indi gəlirəm, - dedi...

-İşdəndir? - deyə ayan təəccüblə soruşdu.

-Ayan, deməyə məcburam. Məni bağışla, mən Səmanı

tapdım, -deyə Murad cavab verdi.

Ayanı elə bil ildırım vurdu. Nəşəli sifətinə təəssüf, qəm, kədər, qüssə çökdü. Dili tutuldu sanki. “Bu nə danışır? Tapmısan, lap yaxşı. Bunun bizim evə-eşiyə nə dəxli?”- demək istədi, lakin bunun əvəzinə qeyri-ixtiyari:

-Çox sevindim, dostum, - deyə bildi. -Acsan, yeməyini ye.

Muradın əlində çəngəl dayanıb fikirli-fikirli baxdığını görüb soruşdu:

-Fikrin nədir?

Murad çəngəli boşqaba qoydu və ayağa qalxdı:

-Səma məni çağırır. Gərək gedəm, - dedi.

Ayan da ayağa qalxdı, özünü sındırmadan:

-Yəqin sözü var, - dedi. -Nə zaman qayıdacaqsan?

Murad günahkar adamlar kimi:

-Ola bilsin qayıtmadım, - cavabını verdi.

Qəhər Ayanı boğsa da, özünü ələ alaraq:

-Get, - dedi və gülümsədi. Sonra əlavə etdi. -Murad, mütləq gül al. Qadınlar gül-çiçəyi sevər. Mütləq al!

Murad Ayana yaxınlaşıb onun yanağından öpdü və dedi:

-Sən çox gözəl insansan!!! Sənə əzab verirəm, bağış-

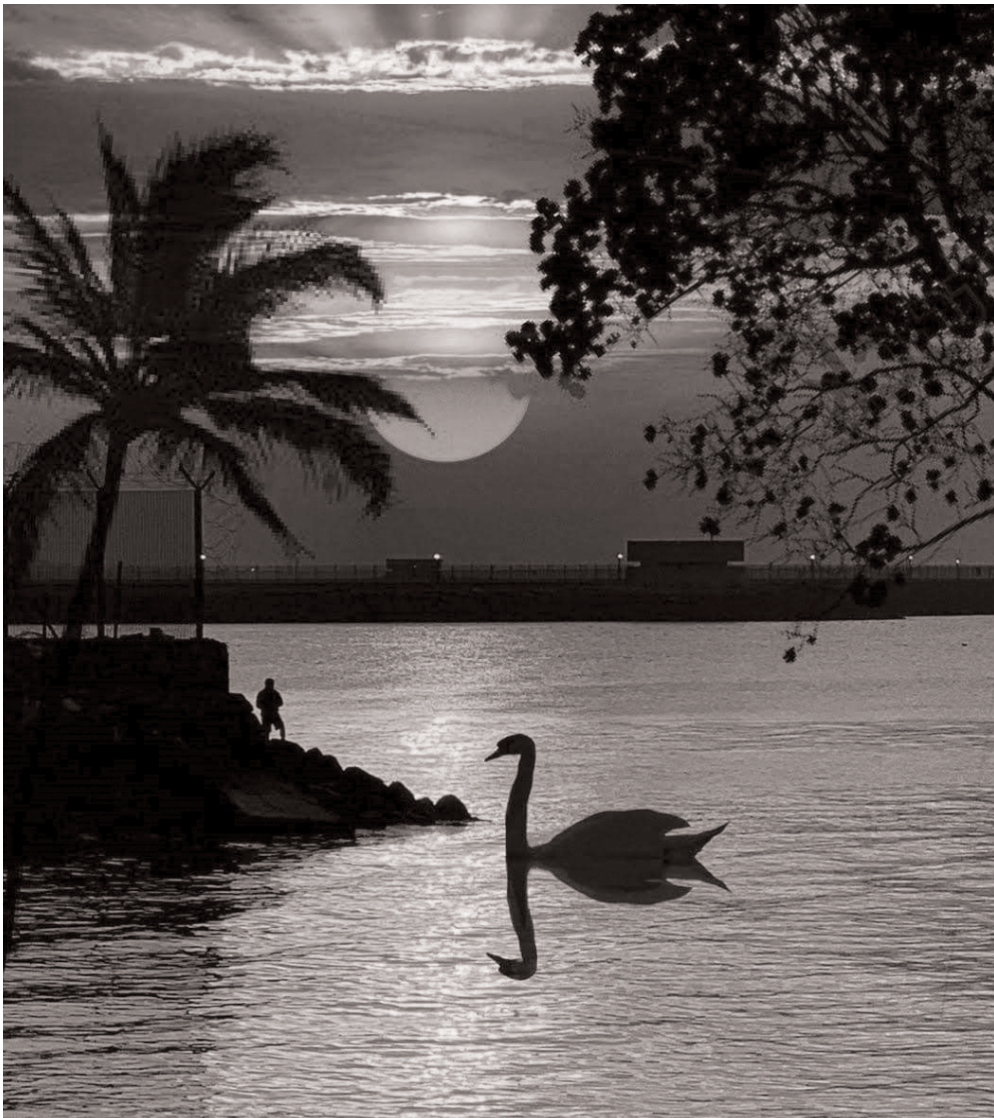
la məni. Kaş olmayaydım. Səninçin daha asan olardı. Murad daha başqa söz demədi, paltarını dəyişib evdən çıxdı.

Ayan pəncərəyə yaxınlaşdı. Muradın ardınca uzun-uzadı baxdı... Sonra bəstələdiyi mahnını oxumağa başladı. Gah güldü, gah ağladı. Artıq olan olmuşdu... Bütün gecəni o mahnını təkrar-təkrar oxudu və güldü:

Xəyallar qururam bəzən gizlicə,
Nağıllar dünyama gedib-gəlirəm.
Qorxuram bağlanam sənə bir gecə,
Qorxuma beləcə baxıb gülürəm.

Sənə alışırım, hər gün daha çox,
Sən isə sevmirsən məni, bilirəm.
Bu necə taledir, bu necə qismət?!
Hərdən taleyimə baxıb gülürəm...
Hərdən taleyimə baxıb gülürəm...
Dəyəsen tale üzünə gülmək istəyir.

III hissə

Səmanın yaşadığı ev o qədər də böyük deyildi. Onun bu kiçik mənzildə yaratdığı səliqə səhman göz oxşayırdı. Murad otağın bir tərəfində qoyulmuş kiçik divanda fikirli halda oturmuş, Səma isə başını Muradın dizlərinin üstünə qoyub yuxuya getmişdi. O, elə rahat yatmışdı ki, sanki illərin yuxusunu alırdı. Səma əliylə Muradın dizlərini elə qucaqlamışdı, elə bil qaçacağından qorxurdu.

Murad Səmayla bu aylar ərzində olub keçənləri uzun-uzadı danışdıqdan sonra səhərə qədər beləcə oturmuş, gözləri qıpqırmızı olmuşdu. Atasına çox qəzəblənmiş və hətta ürəyi sancmışdı. Səma Vaqif müəllimlə aralarında olan söhbəti Murada danışmağa məcbur idi.

Muradın ehtimal etdiyi kimi onların ayrılığına bəis məhz onun öz atası olmuşdur. Təbii ki, ata ata olaraq qalır. Murad çox yaxşı tərbiyə aldığına görə gözəl anlayırdı ki, ataya hörmət, onun nüfuzunu gözləmək övladın borcudur. Amma onu da dərk edirdi ki, ata da oğulun, qızın taleyi, həyatı ilə oynamamalıdır!

Səma şirin yuxudan ayılıandan sonra etdiyi hərəkətinə görə çox narahat idi. Muradın ailəli olduğunu düşündükcə qız öz-özünü qınayırdı: “Bu nə hərəkət idi mən etdim? Murada Dur, tez gəl! - dedim”

Əslində onun Murada belə göstəriş verməyə nə ixtiyarı, nə səlahiyyəti var idi. Axı Murad onun nişanlısı belə deyildi. Murad qanuni başqasının həyat yoldaşı, əri idi.

Bütün bunları düşünüb səma üzünü Murada tutdu:

-Murad, birdən-birə məndə səni görmək arzusu baş qaldırdı. Heç cür özümlə bacara bilmədim. Bağışla məni. Səni evindən, ailəndən etməyə mənim heç bir ixtiyarım yoxdur. Gedir, qayıt evə. İndi Ayan narahat olub yəqin,- dedi.

-Bir az da oturum, bir az da...- deyərək Murad Səmadan ayrılmaq istəmədiyini açıq biruzə verdi.

Onlar həqiqətən bir-birindən doymurdular. Ağrılı keçən ayların xatirələri onları yenidən birləşdirmişdi. Murad Səmanın ipək kimi uzun saçlarına sığal çək-dikcə özünü xoşbəxt hiss edirdi.

Səma onu çox sevirdi. Heç bir əsas, ümid olmadan oturub onu gözləyir, ona düşən elçilərin hamısına “yox” cavabı vermişdi.

Anası vəfat etdikdən sonra qız “kitabım tamam bağlandı” deyərək özünə qapanmışdı. O neçə illər idi ki, darıxdırıcı, yeknəsəq bir həyat yaşayırdı.

Murad bunlardan xəbər tutduqca Səmaya daha çox

açıyır onu daha çox sevirdi. Amma indi daha çox onu Ayan narahat edirdi, çünki indi Səma ilə qovuşmalı olsa, Ayana qarşı insafsızlıq edəcəkdə.

-Murad, gecdir,- deyə Səma yenə Muradı getməyə məcbur etmək istədi.

Murad sanki onu eşitmirdi.

O, ürəyində dərk edirdi ki, Ayandan da ayrılmaq istəmir. Axı, o, həyatında Ayan kimi səbirli, həyat dolu, böyük ürəyə malik olan insanı bəlkə də ilk dəfə idi görürdü.

Murad bilirdi ki, onların ayrılması hər ikisinin ata evində böyük narazılıq yaradacaq və Muradın ata-anası onu bağışlamayacaqlar.

Ayrılıq Muradın ürəyincə deyildi. Bəs necə olsun? İkiarvadlıq da mümkün deyildi. Hansı zəmanədir? Ayanla Səma da buna heç vaxt razılıq verməzdilər.

Murad Səmaya Ayan barədə danışdıqca, Səma göz yaşları içində onu dinləyir və Ayanla tanış olmaq istəyirdi. Səma nə billah elədisə, Murad durub evinə getmədi və bildirdi ki, qayıtmayacağını Ayana deyib. O gün Murad Səmanın mənzilində gecələdi. Onlar ayrı yatsalar da, çox rahat yatdılar, çünki eyni havadan nəfəs aldılar o gecə.

* * *

Həmin gecə Ayanın gözünə yuxu getmədi. O, bütün gecə başına qələnlərin səbəbini araşdırmaq istəyirdi “Məhəbbət qarşılıqlı olmayanda axırda belə nəticələnir. O zaman gərək ata-anama etirazımı bildirəydim. Amma demək olur ki?! Başlayırlar biz də sənəin xoşbəxtliyini istəyirik. Səni düşünürük. Övlad ata-ana üzünə ağ olmaz. Ağ olmadım, bu da axır, sonu!”- deyə düşünürdü Ayan.

Çox düşündükdən sonra o gecə Ayan qət etdi ki, Muradla Səmaya mane olmayacaq. “Qoy Səma ilə xoşbəxt olsun!”- deyə qərara gəldi və qayınanasına zəng vurub əvvə hal-əhval tutdu. Sonra:

-Qəmər xanım, sizin necə nəvə istədiyinizi bilirəm, ancaq mən sizi sevindirə bilməyəcəm. Həkimlər öz sözlərini qəti dedilər ki, mən heç vaxt ana ola bilməyəcəm”,- dedi.

Qəmər xanım Ayanın dediklərinə təəccüblənib:

-Ay qızım, ay bala, bir səbir elə, hövsələni bas. Adam var on il, on beş il, lap iyirmi il uşağı olmur. Bir də görürsən birdən-bizə əkiz uşağı doğuldu. İndi tibb çox inkişaf edib. Türkiyədən uzman həkimlər gəlib. Bu sahədə yardımçılardırlar- dedi.

Lakin Ayan dediyindən dönmür və fikrini birdəfəlik bildirdi:

-Qəmər xala, nə qədər gec deyil, yaxşı olar ki, bir çarə qılasınız. Muradı evləndirin, qurtarsın getsin.

Qəmər xanın yenə də onu dilə tutmağa çalışırdı:

-Qızım, səbirli ol. Sənin deməyinlə deyil ki. Hələ görək Murad nə deyir, mənim ərim, sənin ata-anan nə deyir. Biz məsləhətləşməliyik.

-Qəmər xanım, mənin qərarım qətidir,- deyə Ayan sözzündən dönmədi.

-Ay qızım, Muradla sözlünüz çəp gəlməyib ki? Bəlkə bu məsələ ilə bağlı mübahisəniz olub? Ona görə bu sözləri deyirsən,- deyə qadın son dəfə Ayanın fikrini aydınlaşdırmaq istədi.

-Xeyr, sadəcə, qərarım belədir. Biz ayrılmalıyıq. Mən boşanıram. İstəyirəm oğlunuz öz xoşbəxtliyini tapsın, uşaqları olsun,- deyib susdu Ayan.

Sonra telefonu söndürüb, göz yaşlarını silə-silə öz otağına keçib qaranlıq otağın pəncərəsindən həyətə baxdı.

-Axı niyə belə olmalıydı? Mənim günahım nə idi görəsən?- deyə suallara cavab axtardı.

O gecə Ayan həyatının ən böyük yalanını söyləmişdi. Sonra bu barədə öz anası ilə də danışdı. Aləm bir-birinə dəydi. Ayan öz fikrindən dönmürdü ki, dönmürdü. Ayan bilirdi ki, Murad onu sevmir. O, artıq Səmayla idi. Hətta valideynlərinin təkidi ilə evə qayıtsa da, Muradın ürəyi Səmayla olacaqdı, onunla yaşayacaqdı.

Hər bir ana üçün övladının xoşbəxtliyi vacibdir. Təbii ki, Gülnar xanım qızının ailəsində yaranan problemə biganə qala bilməzdi. Elə ertəsi gün Gülnar xanım özünü qızına çatdırdı və onu qucaqlayıb ağladı:

-Olmaz, qızım, qayınanan da özünü öldürür. Deyir qızının başına ağıl qoy. Allaha şükür, imkanımız var. Bu işlə yaxından məşğul olacağıq. Lazım gəlsə, xaricə də apararıq sizi. Qəmər xanım mənim abırımı ətəyimə bükdü ki, niyə qızını öz ailəsini dağıtmağa qoyursan? Lakin Ayan daş atıb başını tuturdu:

-Ana, üz vurma,- deyə Ayan fikrinin qəti olduğunu bir daha bildirdi.

Gülnar xanım özündən çıxmışdı . O, əsəbi halda:

-Qızım, öz əlinlə evini dağıtma! Tələsik qərar vermə! Peşiman olarsan. Atan eşidib çox əsəbiləşəcək.

Ayan əsl həqiqəti gizlədərək son sözünü dedi:

-Anacan, qərarımdan dönən deyiləm! Gəl birdə bu söhbətə qayıtmayaq.

Gülnar xanım başına döyə-döyə qapını çırpıb ərinin üstünə qaçdı. Ayan özünü çarpayıya yıxıb gözlərini tavana zillədi. Soyuq baxışlarla “Neyləyim ki, qaçır, səadət məndən Allahıma üsyan edə bilmirəm. Taleyi yazan da, pozan da odur. Səssizcə kənardan baxıb gülürəm...”- deyə zümzümə etdi...

Murad məsələdən xəbərdar olduqda hamıya bildirdi ki, bu, Ayanın öz qərarıdır və o, bu haqda bir söz deyə bilməz.

Ayanla Muradın boşanmasından iki il keçmişdi. Murad Səma ilə evlənmiş, bir qızları da olmuşdu. Murad qızının adını Ayan qoymuşdu.

Ayanın həyatı o qədər də maraqlı keçmirdi. O, klinikaların birində kardioloq kimi çalışır, gündüzlər başını xəstələrlə qatır, axşamlar da xörək bişirir, paltar yuyur, televizora baxır, ya da müaliə edirdi.

Ayanın əsas məqsədi savadlı və təcrübəli həkim olmaq idi. O, vaxtının çoxunu internet vasitəsilə tibbə aid

yeniliklərlə tanış olmağa və müəyyən qeydlər aparmağa sərf edirdi. Ayan xəstələrin və adi insanların savadsız həkimlərin dalınca danışdıqlarını çox eşirdi. Ona görə də xəstələrin onu şəriştəsiz həkim kimi tanımasını istəmirdi.

Mülayim, təmkinli xassiyətinə görə həkim yoldaşları ilə və xəstələrlə qarşılıqlı münasibətləri yaxşı idi. Həmkarları da, xəstələr də onun xətrini çox istəyirdilər.

Ailəsində baş verdiyi hadisənin əsl məxzini gizlədib valideynlərinin, qayınanasının, qayınatasının sözü-nə baxmayıb boşandığı üçün Ayanın atası iki il olardı ki, qızını danışdırmırdı. Anası isə qızının hərəkətini anlamasa da, ondan imtina etmək fikrində deyildi. Son zamanlar Gülnar xanım rayondan gəlib Ayanın yanında qalırdı. Yazıq qadın qızına baxıb köks ötürür, onun taleyi üçün narahat olurdu. Cavan ikən dul qalmış qızının talei onu çox incidirdi.

Gecələr tənhalıq Ayanı üşüdür, Muradla keçirdiyi günləri xatırlayır, ondan ötrü darıxırdı. Evlilik çağlarında Muradın soyuqluğunu görüb özünü inandırmağa çalışırdı ki, gec-tez o, Muradın məhəbbətini qazanacaq. Amma bu olmadı. Murad onu tərک edib sevgilisi-

nin yanına getdi. Hərdən “Eybi yox, tək Murad xoşbəxt olsun!” - deyə özünə təsəlli verirdi Ayan. Beləcə, o, duyğular, xatirələr içində yaşayırdı...

* * *

Ayan yenə o günü, Səmayla Muradın onun yanına gəldikləri günü xatırladı.

Bir səhər Ayanın qapısının zəngi çalındı.

Ayan qapını açıb gözlərinə inana bilmədi. Murad əlində ağ qızılgül onun qarşısında dayanmışdı.

O, əlində tutduğu qızılgülü Ayana uzadıb:

-Sən mənim həyatımın ağ zolağısan,- dedi.

Murad tək deyildi. Səma da yanında idi.

Ayan çaşıb qalmışdı, nə deyəcəyini bilmirdi. Gülü alıb gülümsədi və:

-Bizi tanış eləmək fikrin yoxdur deyəsən. Hə, dostum?- deyə Murada sual verdi.

Murad Səmanı Ayana təqdim etdi:

-Ayan, tanış ol, bu Səmadır,- dedi.

Ayan birinci dəfə gördüyü qadına diqqətlə baxıb içində onun gözəlliyini qiymətləndirdi, hətta xoşladı onu.

Qadınlar mehribancasına görüşdükdən sonra Ayan bu maraqlı qonaqlarını içəri dəvət etdi.

Evdə bir qədər gərginlik yaşansa da Səma söhbətə baş-

ladı:

-Mən səni görmədən tanıdım, sənin barəndə hər şeyi bilirəm . Gəldim ki, sənə təşəkkür edirəm. Mənə görə öz xoşbəxtliyini qurban vermişən-dedi. Ayan Səmanın sözlərinə cavab vermədən Murada baxıb:

-Hər şeyi həll etdim. Boşana bilərik. Toya hazırlaşın. Tək ricam budur ki, dost olsaq belə, dost qalsaq belə, heç vaxt sizinlə görüşmək istəmirəm, sadəcə sizə xoşbəxtlik arzu edirəm,- dedi.

Murad nəşə demək istədi, lakin Ayan onun sözünü ağzında qoyub:

-Sus, dostum, heç bir şey söyləmə, yetərincə danışdıq səninlə. Daha rahat gedə bilərəm, mən hələlik rəfiqəmlə yaşayacağam. Boşanma işləri və universitetdəki işlərim bitənə qədər. Ona kimi ailələmiz də bu durumu qəbul edərlər- dedi.

Muradla bu son görüş kino lenti kimi canlandı yenə də gözlərində. Muradın sual dolu gözləri ağına həkk edilmişdi Ayanın yaddaşına. O gün Murad çarəsiz qalmışdı. Evliliklərinin ilk günlərindəki narahatçılıq var idi onun baxışlarında. Ayan nə ona sual verdi, nə də cavab gözlədi o gün. Ayan bütün bunları yada salıb xeyli düşündü və elə düşüncələr içində yuxuya getdi.

Gözlərini açanda saat 9 olardı. Yatıb qalmışdı, ilk dəfə idi ki, işə gecikirdi. Tez ayağa qalxıb geyindi və makiyajasız evdən çıxdı. Klinikaya çatanda kabinetinin önündəki sıranı görüb çox utandı.

Xalatını geyinib sıradakı ilk xəstəsini içəri səslədi. Xəstə içəri girib salam verdi. Ayan hələ də özünə gəlməmişdi. Hey özünü danlayırdı: “Mən nə məsuliyyətsiz qızam”. Düşüncələrinin pəncəsində olduğundan gənc adamı və onun salamını belə hiss etmədi. Nəhayət, başını qaldırıb xəstəyə baxdı. Qarşısında hündür boylu bir gənc dayanmışdı. Əynindəki hərbi geyim ona çox yaraşığılı. Ayan gəncin leytenant olduğunu da sezdi.

Gənc leytenant çox diqqətlə Ayanı izləyir, onun hər bir hərəkətinə göz qoyur və özü-özünə fikirləşirdi: “Allahım, nə qədər gözəl qızıdır...”

Ayan bu gün gerçəkdən çox gözəl idi. Makiyajsız görkəmi ona daha məsum, daha şirin gözəllik verirdi. Uzun qumral saçları, nüfuzedicə baxışları, yanağındakı qəmzə bir-birini tamamlayırdı. Ağ xalat Ayana xüsusi gözəllik verir, onun gözəlliyini daha da artırırdı. Ayan bir qədər özünü itirmişdi. O, nəsə axtarırmış kimi vurnuxurdu. Arada da saçlarını gözünün üstündən xüsusi

bir nazla geri atırdı.

Leytenant bir də salam verəndə Ayan səksəndi və əlindəki kağızlar yerə səpələndi.

- Bağışlayın, - deyib əyildi və yerdən kağızları yığmağa başladı. Leytenant da onun köməyinə gəldi. Nəhayət, Ayan başını qaldırıb gəncə baxdı. Onların baxışları toqquşduqda “İlahi, bu kimdir?”- deyə qızın qəlbi titrədi, oğlan da onun gözlərinin dərinliyində batıb qaldı.

Ayan özünü ələ aldı, yanağına çökmüş xəfif bir qızartını gizlətməyə çalışaraq sakit səslə:

-Buyurun, sizi dinləyirəm, - dedi.

Gəncin adını soruşub qeyd etmək istədikdə, Kənan adlı hərbiçi -Həkim, əslində mən özümə görə gəlməmişəm. Anamla bağlı məsləhət almaq istəyirəm,- dedi.

-Ananızı görmədən bir söz deyə bilmərəm,- deyə Ayan cavab verdi.

Kənan ayağa qalxdı:

-Yaxşı, elə isə anamla gələrəm, - deyib sağollaşdı və otaqdan çıxdı.

Kənan klinikaya gəlişindən çox razı qalmışdı: “Sən demə, ilk baxışdan eşq bu imiş!- deyə düşünür və

“Yoxsa aşiq olmusan?”- deyə özü özünə sual verirdi. Elə bu düşüncələrlə gülümsəyərək klinikadan uzaqlaşdı.

Ayan da fikirli idi. O da Kənan barədə düşünürdü. Hərbi geyimli qənc oğlan onda nə isə bir xoş təəssürat oyatmışdı. Elə hey yadına düşürdü. O, ayağa qalxıb pəncərəyə yaxınlaşdı, Kənanın arxasınca baxaraq gülümsədi və “Bu duyğular nədir? Nədir məni bu qədər xoşbəxt edən?”- deyə ürəyində özünə sual verdi və astaca zümzümə etməyə başladı:

Bəlkə də düşmüşəm yadına yenə,
Məndən uzaq düşən, sevinc-səadət.
Deyəsən ömrümə gəlmək istəyir,
Tamarzı qaldığım ülvi məhəbbət...

Bu anda ikinci xəstənin:

- Həkim, olar? - deyən səsi Ayanı xəyallardan ayırdı...

IV hissø

Kənan bütün yolu Ayanı düşünürdü. Ayanın ürkək baxışları, titrək səsi, əsən əlləri bir an ağılından çıxmırdı.

Kənan Hərbi Akademiyanı bitirmişdi. Vətəninə, torpağını sevən qeyrətli, çox mədəni zabit idi. Vətən sevgini, ona canla-başla xidmət etməyi və, lazım gəlsə, canını belə vətən yolunda əsirgəməməyi Kənanın atası aşılamışdı.

Kənanın atası Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı könüllü olaraq cəbhəyə yola düşmüş, Qarabağ döyüşlərində fədakarlıq göstərmiş, düşmənin onlarla canlı qüvvəsini məhv etmişdir. Bir qış günündə çəsur hərbiçi son döyüşə yollanır. O, özündən sonra Kənan və Ləman adlı iki övlad yadigar qoyub gedir. Döyüşlərdə göstərdiyi şücaətə görə Milli Qəhrəman adına layiq görülür. Hazırda Bakıda küçələrin biri Kənanın atasının adını daşıyırdı.

Vətən məhəbbəti, torpaq sevgisi Kənanın qanına uşaqlıqdan hopmuşdu. O, hərbiçi olaraq, hər an hər bir mühüm tapşırığı yerinə yetirməyə hazır idi.

Kənanın başısı Ləman çox savadlı, ağıllı, tərbiyəli bir qız idi. Hündür boylu, uzun saçlı bu qız elə universitetə daxil olan kimi onunla bir qrupda oxuyun oğlan ona

vurulmuş və onlar nişanlanmışdılar. Kənanın ən böyük arzusu bir ata əvəzi kimi bacısına gözəl toy etmək idi. Özü isə evlənmək barədə heç düşünməmişdi.

Ayanı xəstəxanada gördükdən sonra qəribə bir hiss yaşayırdı Kənan. Ayan onun fikirlərini qarışdırmışdı. İndi Kənan özünə yer tapa bilmir, həmin qızı yenidən görmək istəyirdi.

İş günü bitdikdən sonra Ayan evə getməyə hazırlaşır-
dı. Onun da içində bir qəribə duyğu vardı. İndiyəcən
bu qədər hiss etmədiyi bir duyğu. Kənanı fikirləşdikcə
xoş fikirlərə dalırdı.

Qəribə və xəfif düşüncələrin qoynunda qız nə zaman
evə çatdığını hiss etmədi.

Qapını Gülnar xanım açdı, bişirdiyi yeməklərin ətri az
qala bütün binanı götürmüşdü.

-Bəh-bəh, kimin belə gözəl, sevimli anası var?!
Mənim gözəl anam! - deyə Ayan Gülnar xanımı quca-
qladı, onun yanaqlarından öpdü və böyük bir sevinc
hissiylə mətbəxə keçdi. O, qazanın qapağını qaldırıb
yarpaq dolmasının ətrindən bihuş oldu. Ayan dolma-
lardan birini götürüb ağzı yana-yana və bəh-bəh deyə
-deyə yedi. Gülnar xanım kənardan qızının bu qəribə
hərəkətlərini izləyirdi. Son zamanlar ilk dəfə idi ki,

onu belə bəxtiyar görürdü deyə sual verməyə bilmədi
-Bu nə haldır, qızım, nə olub? Mənə də anlatsana,-
deyə soruşdu.

-Nə ola bilər, gözəl anam?! Sadəcə çox acam. Bu
qazan dolu dolmanın hamısını yeyəcək qədər ac...-
deyə Ayan cavab verdi.

Onlar bərabər masanı hazırlayıb qarşı-qarşıya oturdular
və şam etməyə başladılar. Ayan doğrudan da bu
axşam həmişəkindən çox yedi. Ana ilk dəfə idi ki, qızının
belə iştahalı görürdü. Qəfildən, Ayan qəh-qəhə
çəkib güldü, Gülnar xanım da gülümsəyərək:

-Qızım, nə olub sənə? - deyə xəbər aldı. -Söylə, ürəyimi
partlatdın.

- Bilmirəm, ana, bilmirəm, içimdən çıxırmaq, mahnı
oxumaq keçir!- dedi Ayan və yeni bir mahnını ucadan
oxumağa başladı:

Mənim də haqqımdır sevib-sevilmək,
Bilirdim tapacaq məni səadət.
Deyəsən qəlbimdə cücərir xəlvət,
Nə yaman şirinmiş, şirin məhəbbət.

Gülnar xanım məsələnin nə yerdə olduğunu təqribən

anlamışdı. Qızının gözlərindən ağılında kiminsə olduğu açıq-aydın oxunurdu. Xeyli vaxt idi Ayanı belə qayğısız və bu dərəcədə şən görməmişdi anası. Qız sanki qanadlanmışdı, göydə uçurdu. Gülnar xanımın sevincdən gözləri yaşardı. Qızının xoşbəxt ömür sürməsi onun bu dünyadakı ən böyük arzusu idi. Ayan anasının kövrəldiyini görüb onun boynuna sarıldı.

-Ana can! - deyib... özü də qəhərləndi.

Əslinə qalsa Ayan şən, qayğısız, azad yaşamağı çox sevirdi. Onun ürəyi o qədər təmiz və geniş idi ki, o, hamıya yaxşılıq etmək, hər kəsə sevinc bəxş etmək üçün yaranmışdı sanki. Son zamanlar həyatında baş verənlər onun həyat tərzini dəyişmiş, gözlərindəki sevinci, üzündəki incə təbəssümü yox etmişdi. Bu gün yaşadığı nəşə, sevinc üçün çox darıxmışdı Ayan. Anabala xeyli söhbət etdilər. Axırda Ayan gülümsəyərək dedi:

-Bir gün həyatda bəlkə mən də xoşbəxt oldum...

Bu söz Gülnar xanımı yandırır yaxdı:

-Caan! Niyə də olmayasan, ay qızım?! Mənim qızım kimin balasından geri qalır?- dedi.

İndi Ayan həyata yeni bir ümidlə yaşayırdı. Ürəyində bir səs ona bu “sonsuz sevgi olacaq” deyirdi.

O, bu gözəl təəssüratlarla otağına çəkilib pəncərəyə yaxınlaşdı. Bu gün zülmət gecəni öz işığıyla bəzəyən Ay ona daha gözəl görünürdü. Qaranlıq səmada sayrışan ulduzlar da bu gün bambaşqa idilər. Onlar daha parlaq, daha gözəl görünürdülər! Ayan ulduzların şöləsini bir-bir izləyirkən ulduzlardan birinin axdığını gördükdə daxilində nəyinsə qırıldığını hiss elədi. Bir anlıq ürəyi əsdi. Amma özünə toxtaqlıq verib. “Bu, ulduzların şəkəridir, sən niyə özünə götürürsən?”- deyə özünü məzəmmət etdi və tez pəncərədən aralandı.

Qəribə bir qanunayğunluğu var həyatın. Sanki insanlar arasında seçilmişləri var. Onlar həmişə xilaskar, bağışlayan, müdrik olurlar. Ən çətin sınağa da məhz belə insanlar çəkilirlər. Təbii ki, bu insanlar həmişə yaxşı adam kimi qəbul edilirlər cəmiyyətdə, ancaq bu yaxşı adamların bəzən öz şəxsi həyatına vaxtı çatmır sanki. Başqalarına sərf etdikləri vaxt onların ömründən, günündən kəsilir. Ancaq onlar öz yaxşılığından qalmırlar, çünki bu onların həyat tərzidir. Ayan da belə insanlardan idi. Ona hər kəs müraciət edib ondan kömək istəyə bilərdi, çünki bilirdilər ki, Ayan heç vaxt yox deməyəcək. Bəlkə elə buna görə də, Ayanı çox yaxşı tanıdığına görə, onun incə qəlbinə bələd olduğuna

görə o axşam Murad ilk növbədə məhz Ayanı arayıb axtardı. Ondan yardım istədi.

Qəfil telefonuna gələn zəng Ayanı çox təəccübləndirdi. Bu illər Murad ona bir dəfə də olsun zəng etməmişdi. Bu nə zənhg ola bilərdi?- deyə düşündü qız və telefonu açdı. Murad kövrək səslə “Ayan” deyə pıçıldadı və hönkürərək ağladı. Danışa bilmədi. Ara kəsildi. - Allahım, bu zəng xeyirliyə olsun təki, - deyib Ayan özü Murada zəng etdi. Murad boğuq səslə:

-Ayan, Səmanı əməliyyata götürdülər. Halı çox pisdi.

-Nə olub? Söylə! Anlat!

-Avtomobil qəzası keçirdik. Mən yüngül əzilmişəm, amma Səma...

Danışa bilmədi. Sonra ağır-ağır:

-Vəziyyəti ağırdır. Sənə ehtiyacım var, Ayan.

Səs kəsildi... Ayan yenidən zəng etdi. Bu dəfə bir qadın cavab verdi:

-Xanım, mən tibb bacısıyam. Muradı da əməliyyata apardılar, - dedi və telefonu söndürdü.

Ayan bir daha Murada zəng etdi, lakin artıq ona zəng çatmırdı. Telefon bağlı idi. Qız nə edəcəyini bilmədi. Hara zəng etsin? Kimə desin? Ünvan da bəlli deyildi.

Bu fikirlərlə səhərə qədər yata bilmədi. Ayan namaz qılıb səhərəcən dua etdi, Səmanın və Muradın sağ-salamat qalması üçün Allaha yalvardı...

Səhər açılan kimi Ayan yenidən həmin nömrəyə zəng etdi, telefona cavab vermədilər. O Muradın valideynlə-riylə danışmaq istədi. Telefonlar susurdu.

Ayan çox kefsiz idi, gözləri qızarmışdı. Saat səkkizi göstərirdi. O, hazırlaşib işə yollandı. Kabinetinə daxil olmazdan əvvəl növbəyə yazılanları gözdən keçirdi. Kənanın adını görəndə sanki ona güc gəldi. İlk xəstəni yola saldıqdan sonra Muradın nömrəsini yığdı.

Muradın anası Qəmər xanım cavab verdi. Ayan titrək səslə:

-Qəmər xala, mənəm Ayandır. Necəsiniz? Murad, Səma necədirlər? Haradadırlar? Ünvanı deyin, gəlmək istəyirəm, - deyərək xalatını soyuna-soyuna qapıya doğru qaçdı və Kənanla üz-üzə gəldi. Onlar hətta toq-quşdular. Kənan qolundan tutmasaydı, Ayan yığıla-caqdı. O, qorxu və həyəcanla Kənana:

-Mən getməliyəm. Üzr istəyirəm,- dedi.

-Bu vəziyyətdə hara gedirsiniz? Nə olub?- deyə Kənan narahat oldu.

Ayan cavab verməyib götürüldü.

Kənan onun dalınca baxa-baxa qaldı.

Əslində o, bu gün klinikaya anasını gətirə bilmədiyi üçün üzr diləməyə gəlmişdi Ayandan.

Kənan düşünmədən Ayanın arxasınca qaçdı. Onun taksi saxlamaq istədiyini görüb:

-Bir dayan, mən maşınlayam,- dedi.

Ayan dönüb baxdı. Kənan maşının qapısını açıb:

-Buyur, hara lazımdırsa, aparım, - dedi.

Ayan dinməz-söyləməz keçib əyləşdi. Gedəcəyi klinikanın ünvanını söylədi. Maşın tərpendi.

Ayan səhəri diri açdığından çox həyəcanlı, qayğılı, yorğun, halsız idi.

Yata bilmədiyindən gözləri də qızarmışdı.

Kənan özü də həyəcanlanmışdı. Həm sevincli, həm kədərli idi. Ayan yanında olduğundan sevinirdi. Amma onun halına baxıb həm həyəcanlanırdı, həm də narahatlıq hissi keçirirdi. Kim idisə yaxın adamı ağır vəziyyətdə idi. Kənan maşının güzgüsündən baxıb Ayanın yuxuya getdiyini gördü və anladı ki, gecəni yatmayıb.

Qız arxa oturacaqda əyləşmişdi. Kənan arada güzgüyə baxır, onu seyr edirdi. Ayansa bütün bunlardan xəbərsiz, sakitcə yatırdı.

V hissə

Hava birdən-birə dəyişmişdi. Bayaقدan yağan yağış dayanmaq bilmirdi. Hərdən göydə çaxan ildırım havanı bir az da sərtləşdirirdi.

Muradgil qəzaya düşdükləri əraziyə yaxın xəstəxanaya yerləşdirilmişdilər.

Ayan söylədiyi ünvana çatdıqda, qız təşəkkür edib getmək istədi. Kənan onu saxladı və:

-Niyə xudahafizləşirsən? Bəs nə ilə qayıdacaqsan?

Ayan ayaq saxladı:

-Taksi ilə, narahat olma.

-Buna ehtiyac yoxdur, bu gün mənim elə bir işim yoxdur. Səni gözləyəyəm.

-Sənə əziyyət olar axı.

-Heç bir əziyyəti yoxdur. Gözləyəyəm.

-Yaxşı,- deyə Ayan razılaşdı..

Lakin, qəfil fikrini dəyişib dayandı və:

- Yox, Kənan, sən yolundan qalma, maşın olacaq. Onsuz da sənə çox əziyyət vermişəm. Çox sağ ol,- dedi.

Kənan onun arxasınca baxıb maşına tərəf getdi.

Muradın ata-anası Vaqif müəllimlə Qəmər xanım dahlizdəki oturacaqda əyləşmişdilər. Vaqif müəllim

əvvəlki kimi hökmlü deyildi. Büzüşüb bir qıraqda oturmuşdu. Vaqif müəllimin işində də problem yaranmış, bankın işləri gətirmədiyindən bağlanmışdı.

O, ayağa durub Ayana yer verdi. Ayan Qəmər xanımı qucaqladı. Qəzaya düşənlərin vəziyyəti ilə maraqlandı. Qəmər xanım sözə başladı:

-Dünən evliliklərinin 2 ili tamam olmuşdu. Uşağı Ayanı dayənin yanında qoyub restorana getmişdilər.

Ayan təəccüblə:

- Ayanı??? - deyə soruşdu.

Qəmər xanım sözünə davam etdi.:

-Hə, Ayan! Uşağın adını Ayan qoyublar. Restorandan geri dönəndə...

Qəmər xanımın sözü yarımçıq qaldı, hönkürdü. Vaqif müəllim dəhlizdə var-gəl edirdi. Qəmər xanım birtəhər özünü ələ alıb:

-Qəzanı Murad törədib. İçkili olub. Səmanın onurğa sümüyü ağır zədələnib, başından da zərbə alıb. Hələ də ayılmayıb. Vəziyyəti ağırdır, çox ağır. Murad da pis əzilib. Çox da qan itirib, yaraları var. Hələ heç birini görə bilməmişik,- deyə qadın olanları Ayana danışdı.

Elə bu vaxt qapı açıldı. Muradı reanimasiyadan çıxarıb

palataya gətirdilər. Həkim Vaqif müəllimə yaxınlaşıb:
-Muradda təhlükəli heç nə yoxdur. Bir-iki həftəyə olacaq anadangəlmə. Amma Səma haqqında bunu deyə bilmərəm. Çox üzgünəm, - deyib getdi.

Tibb bacısı Muradı yoluxmağa icazə verdi:

-Amma növbə ilə, uzağı iki nəfər olar.

Qəmər xanımla Vaqif müəllim palataya keçib beş-on dəqiqə sonra çıxdılar, Bu səfər Ayan içəri girdi. Murad narkozdan tam ayılmamışdı. Ayanın gözləri yaşardı və göz yaşları yanaqları aşağı axmağa başladı. Özünü güc-bəla ilə ələ alan Ayan göz yaşlarını silib Murada yaxınlaşdı. Muradın əlini əlinə alıb gülümsəyərək:

- Hə, dostum, yenə nələr etmişən?!- dedi.

Murad gözlərini açdı. Ayanı görüb qəhərləndi. Gülümsədi, titrək səslə:

-Ayan, - deyib xeyli bir nöqtəyə baxıb yenidən gözlərini yumdu.

- Xanım, xəstə dincəlməlidir. Ağır gün keçirib, hələ yatacaq. Başqa gün gəlib baş çəkərsiniz, - deyən tibb bacısı Ayanı palatayı tərk etməyi xahiş etdi.

Ayan pərişan halda palatadan çıxdı. Qəhər onu elə boğmuşdu ki, heç nə deyə bilmədi. Dəhlizdə Qəmər

xanımdan soruşdu:

-Səmanı görə bilərik?

- Xeyr qızım, dedilər bu gün olmaz. Sən də get, daha burda qalmağın mənası yoxdur. Bir azdan biz də gedəcəyik. Həkimini gözləyirik.

Hər şey üçün çox sağ ol, -deyib Qəmər xanım Ayanı qucaqladı.

Ayan xəstəxanadan çıxıb qapının önündə dayandı. Yağış daha da güclənmişdi. Ayan bir xeyli yağışın altında dayandı, başını arxaya əydi. Gözlərini yumub hərəkətsiz qaldı.

Olanları təsəvvür etdikcə bəzən insan nə qədər çarəsiz ola biləcəyini düşünür və ağlamaqdan başqa əlindən heç nə gəlmədiyini bir daha dərk etdi.

Nə yaxşı ki, yağış yağırdı. Yağışın damlaları üz-gözünə toxunduqca Ayanın əsəbləri sakitləşir, özündə yüngüllük hiss edirdi. Amma Muradla Səma heç cür yadından çıxmırdı. Elə ha onları düşünürdü.

Kənanın qəfil “Ayan xanım, gedirsən?” - deməsi onu xəyallardan ayırdı.

-Aa, sən burdasan? Niyə getmədin?

Kənan Ayanın əlindən tutub:

-Gəlin mənimlə, - dedi.

Onlar maşına tərəf qaçdılar.

Ayan tamam islanmış, düz saçları buruq-buruq olmuşdu. Bu görkəmdə o daha da gözəl görünürdü.

Onlar maşına əyləşdilər. Kənan cib dəsmalını Ayana uzadıb:

-Təmizdir, heç işlənməyib...- dedi.

Ayan üz-gözünü sildi. Hiss etdi ki, üşüyür. Titrəməyə başladı. Kənan maşını saxlayıb, pencəyini çıxarıb Ayanın kürəyinə saldı. O da islanmışdı, amma Ayan qədər yox.

-Sualıma cavab vermədin. Niyə məni gözlədin? Demişdim axı get,- deyə Ayan yenə sual verdi.

Kənan -Bu sualın cavabı olmur, - deyib gülümsədi. -Sadəcə, səni tək qoyub gedə bilmədim.

Kənan maşını işə saldı və onlar yollarına davam etdilər. İkisi də susurdu. Kənan radionu açdı. Aparıcının səsi eşidildi:

-Hörmətli dinləyicilər, bu gün çox güclü yağış yağır. Bəzi sevgililər bəlkə də yağışa düşüb... Gəlin sevənlər üçün bir gözəl mahnı səsləndirək. Buyurun, dinləyin!

Həzin mahnı səsləndi:

Yağışlı bir gündə verib baş-başa ,
Əl-ələ, göz-gözə rəqs eylədik biz.
Sənlə gəzəcəyəm dünyanı qoşa,
Yaşadacaq bizi ülvi sevgimiz.

Kənan Ayana, Ayan da ona baxdı. Qəfil səslənən və çox yerinə düşən həmin o həzin mahnı Ayanı çox uzaqlara apardı...

Onlar artıq Ayanın yaşadığı binaya çatmışdılar. Kənan maşını saxladı. Ayan tərpənmədi. Sanki çatdıqlarını hiss etməmişdi. Hər ikisi səssiz-səmirsiz oturmuşdu.

Kənan bayaq maşını saxlayanda Ayan keçib onun yanında oturmuşdu. Musiqi davam etməkdə idi. Birdən Ayanı ağlamaq tutdu. Kənan onu sakitləşdirməyə çalışdı. Onun əlini əlinə alıb:

-Ayan xanım, nə olub sənə? Söylə, - deyə soruşdu.

Ayan sadəcə:

-Mən də xoşbəxt olmaq istəyirəm, amma bacarmıram,
-dedi.

-Hər dəfə xoşbəxt olmaq istəyəndə bir hadisə baş

verir. Bu niyə belə olur, hə, Kənan?

Kənan onu qucaqladı, o da təsirlənmişdi:

-Sakit ol!- dedi.

Ayan başını Kənanın çiyinə qoyub ağlayırdı. Kənan onun ürək döyüntülərini hiss edirdi. Qız tez özünü ələ alıb, yana çəkildi. “Bu nədir? Kənanı ikinci dəfədir görür, amma buna baxmayaraq, ona əlindən tutmağa icazə verir, başını onun çiyinə qoyur. Kənan onun barəsində nə fikirləşər?”- deyə düşündü və yana çəkildi.

-Bu gün səni də incitdim. Bağışla, - deyə Ayan Kənandan üzr istədi.

-Narahat olma. Üzr istəməyə əsas yoxdur. Öz təşəbbüslə qulluğunda durmuşam. Özüm bunu istəmişəm,- deyə Kənan cavab verdi.

Ayan çantasını götürüb maşından düşdü. Onlar ayrıldılar. Kənan baxışları ilə onu ötürdükcə özünü xoşbəxt hiss edirdi. Kənan Ayanın ətrini hiss etmişdi, o, ilk dəfə idi belə gözəl ətir hiss edirdi. Kənan anlayırdı ki, aşıq olub, həm də çox.

Ayan da Kənana biganə deyildi. Daxilində sevgiyə həsrət duyğular, ac duyğular baş qaldırmışdı. Kənana sığınanda onu bir ömür qoruyacaq insanı tapdığına sevinmişdi.

* * *

Ayan əynini dəyişib vanna otağına keçdi. Duşun altında haradasa 30 dəqiqə durdu. İlıq su yorğunluğunu və dilxorçuluğunu apardı. Kənana rast gəldiyinə görə nə qədər məmnun olmuşdursa, gəncin onun qayğısını çəkdiyindən nə qədər mütəəssir olmuşdusa, Muradın törətdiyi avtomobil qəzası onu bir o qədər dilxor etmişdi.

O, qurulanıb stolun arxasına keçdi.

-Ay bala, nə olub? Belə birtəhərsən. Bilmirəm sevinir-sən, yoxsa qanın qaradır?

Səhərdən sənə fikir verirəm. Ha əlləşirəm, bir şey başa düşə bilmirəm, deyə anası Ayanı sorğu- suala tutdu.

Ayanı gülmək tutdu:

-Düz tapmısan, ana. Həm ondan, həm bundan. Sevinmək istəyirəm, sevinə bilmirəm. Muradla Səma avtomobil qəzasına düşüb. Muradın üzü bəri olsa da, Səmanın vəziyyəti yaxşı deyil. Hər ikisini əməliyyat ediblər.

Gülnar xanımın əli üzündə qaldı:

-Vay, vay. Yazıqdırlar. Təki ciddi bir şey olmasın!- dedi.

Səadət Qərib

Ana balanın söhbətini Ayanın telefonuna gələn zəng kəsdi. Ayan telefonda Kənanın adını görüb otağına keçdi.

-Ayan xanım, necəsən? Nigaran qaldım,- deyə Kənan soruşdu.

-Kənan, mənə xanım deməyə bilərsən, -deyə Ayan cavab verdi

O anda Kənana sanki dünya bağışladılar.

-Gerçəkdənmi, Ayan?

-Əlbəttə. Bu nə sözdür?

Ayan özündə qəribə bir yüngüllük hiss edirdi. Xeyli söhbət etdikdən

sonra "Yaxşı, Kənan, daha gecdir, sağollaşaq,"- deyə Ayan söhbəti yekunlaşdırmaq istədi.

Kənan isə bu tezliklə ondan ayrılmaq istəmirdi:

-Bilirsən, Ayan, daxilimdə çox qəribə bir hiss var,- dedi.

- Söylə, nə?

-Yaxşı, indi yox, bir gün söyləyəm, - deyib Kənan Ayanla sağollaşdı.

Ayan gecə çox rahat yatdı. Səhər oyanada artıq saat on idi. Bazar günü olduğundan Ayan ayağa qalxmağa

tənbəllik edir, yerində gərnəşdi. Özünü əzgin və halsız hiss edirdi. O, saata baxıb xəstəxanaya zəng edib Muradla Səmanın halını soruşdu. Ayana tibb bacısı cavab verdi:

-Belə də... Gəlməyə ehtiyac yoxdur, - dedi -Murada güclü ağrıkəsici iynələr vurulur, halsız olduğundan bütün günü yatacaq. Səma da həmçinin. Hələ özünə gəlməyib,- dedi qadın.

Telefonu təzəcə söndürmüşdü ki, Kənanın zəng gəldi:

-Bir təklifim var. Əgər bəyənsən... Bu günü bir yerdə keçirək...

Ayan da darıxırdı, odur ki, razılaşdı.

Hava çox gözəl idi. Sanki o da Ayanın daxili aləmini hiss edir hərdən həzin külək əsir, hərdən buludların arasında çıxan günəş Ayanın ipək kimi saçlarının parıltısını daha da gözəlləşdirirdi. Payız öz şıltaqlığını ayanın şıltaqlığına qatmışdı sanki. Onların indi bu dəqiqə hansının daha gözəl daha sevimli olduğunu müəyyənləşdirmək çətin idi.

İnsanın, daha doğrusu, gözəl göyçək bir qızın təbiətin rəngarəng və bir qədər kədərli fəslilə vəhdəti Kənanı

dəli edirdi.

Onlar əvvəlcə “Bənövşə” kafesində səhər yeməyi sifariş verdilər. Ayan acmışdı. Dünən fərli yeyib-icmədiyi üçün yeməyini iştahla yedi. Kənan onun hərəkətlərini izləyirdi. Ayanın şirin-şirin yeməsi, təbəssümlü çöhrəsi, danışıqı, suallara cavabları - hamısı onun xoşuna gəlirdi, o, özünü dünyanın xoşbəxti sanırdı.

Ayan da Kənanı çox uzun illər tanıyırmış kimi bir hiss yaşadığından özünü sərbəst və rahat hiss edirdi.

Səhər yeməyi bitdikdən sonra kafedən çıxdılar. Həzin payız çağında dəniz kənarı bulvarda gəzməmək olmazdı. Ona görə onlar orada xeyli gəzdilər. Dənizi seyr etdilər... Dəniz bütün fəsillərdə gözəldir, ancaq payızda daha gözəl olur. Sanki qəlbində saxladığı bütün sirrləri məhz payızda ətrafa həzin bir xəzriylə səpir Xəzər. Bir az qəmli, bir az sevincli Xəzərin payız görüntüləri çox cazibədar idi. Sahil gəzintisi sevgililəri sanki daha da yaxınlaşdırır, daha mehriban edirdi.

Birdən, Kənan ayaq saxlayıb Ayanın qollarından tutdu, gözlərinə baxaraq:

-Ayan, - dedi -Uzatmağın mənası yoxdur. Etirafım var.

Ayan diqqətlə qulaq asırdı.

-Bəlkə də hələ tezdir, amma ürək sözümü sənə çatdırmalıyam.

-Buyur.

-Mən səni sevirəm.

Ayan bu sözləri illərlə gözləmişdi. Ər-arvad olsalar da, Murad bunu heç zaman, hətta ilk tanışlıqları, nişanlı olduqları zamanlarda da ona deməmişdi. Ailə həyatında da onu tərək edib gedənə qədər Murad onu sevdiyini bildirməmişdi. Ayan “səni sevirəm” sözlərini heç zaman eşitməyəcəyinə özünü inandıрмаğa çalışmış, buna özünü alışdırmışdı. İndi Kənanın ağzından çıxan bu sözlərdən çox məmnun idi. Nə deyəcəyini bilmirdi. Lal-dinməz dayanıb Kənana baxırdı: “İlahi! Görəsən Yer üzündəki sözlər içərisində “Sevirəm” kəlməsindən də gözəl söz varmı?”- deyə düşünürdü.

-Ayan, görürəm çox təəccüblənirsən. Elə bil birinci dəfədir bu sözləri eşidirsən,- deyə Kənan Ayana daha da yaxın durdu.

Ayan başını tərəkətdi:

-Bəli.

-İnan ki, mən də ilk dəfədir ki, bu sözləri işlədirəm. Səndən qeyri istəklim olmayıb. Mən sənin yanında

belə sənin üçün darıxıram. Bunun nə olduğunu özüm də anlamıram. Eşq dedikləri budurmu? Bir də sənin gözlərin. Sənin gözlərinə baxmaqdan doymuram...- dedi Kənan.

Ayan gözlərini yumub səssizcə onu dinləyir, nağıllar dünyasında uçurdu. O, Kənanın susmasını istəmirdi. Ayan həyatının ən xoşbəxt anlarını yaşayırdı. Kənan Ayanın gözlərinə baxmaqdan doymurdu, elə hey baxırdı.

- Ayan, biləsən, mən səni qısqanıram. Əsən küləyə, yağan yağışa, sənə toxunan hər şeyə...- deyə Kənan davam etdi.

Elə bu dəmdə yağış yağmağa başladı. Onlar bu təsadüfə təəccüblənib bir-birlərinə baxıb gülümsədilər. Kənan Ayanın əlindən tutaraq:

-Gəl qaçaq, - dedi.

Və onlar əl-ələ tutub maşının yanına kimi qaçdılar.

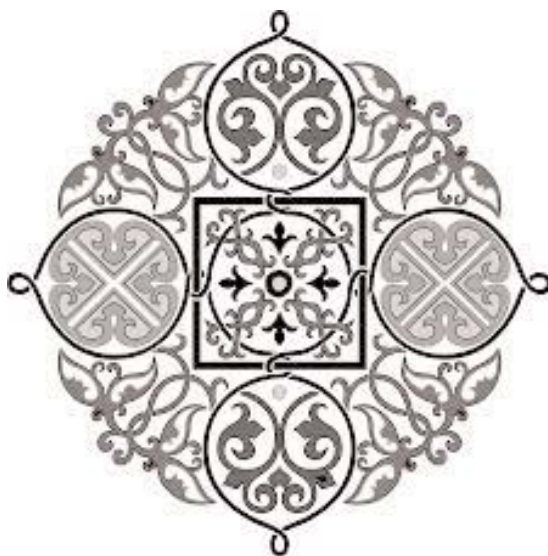
Ayanın qısamüddətli olsa da ərddə olması haqda Kənanın məlumatı vardı. Onun vaxtilə ərddə olması və boşanması Kənanı narahat etmirdi. Fəqət onun ailəsi - anası, əmiləri bunu biləndə nə deyəcəkdilərini bilmirdi. Görəsən deməzdimirmi ki, bakirə, ərə getməmiş bir qız tapa bilmirdinmi?- deyə düşünürdü Kənan.

Təbii ki, seçim Kənanın özünün idi? Kim nə düşündüyü onu maraqlandırmasa da anasının, əmilərinin də qəlbini sındırmaq istəmirdi. Arada böyük-kiçik, xətir-hörmət vardı.

Kənan əmin idi ki, Ayan da onu sevir. Əsas məsələ bu idi ki, o, ailə xoşbəxtliyi tapacaqdı.

Cavanlar bir-birinə bir ömürlük bir yerdə olacaqlarını əminliklə söyləmişdilər artıq.

Ayan həyatında buna qədər olan bütün acıları unudub qəlbinin sahibini tapmışdı. Ürəyi sevincləndən durmadan çırpınırdı. Elə bu zaman Kənanın telefonuna zəng gədi. Danışan Kənanın bacısı Ləman idi. O qardaşına bildirdi ki, anasının vəziyyəti yaxşı deyil.

VI hissə

Kənan çaşqın halda Ayana baxdı. Ayan tez:

-Evə getmək lazımdır, - dedi.

Kənan həyəcanla:

-Ürəyidir, - dedi.

Ayan:

Qorxma, mən də səninlə gedərəm. Deyərsən, həkim də gətirdim.

Onlar bir-birinə baxıb güldülər.

- Onsuz da sizi tanış etməliydim. Bu, lap yerinə düşdü. Sonralar səndən söz salanda deyərəm ki, “Ay ana, sən qızı görmüsən. Sevdiyim, evlənmək istədiyim həmin qızıdır, Ayandır”- deyə Kənan özünü sakitləşdirdi.

Ayan Kənana qısılib:

-Yolüstü bizə dəyək. Tibbi çantamı da götürüm,- dedi.

Kənan Ayanın əlindən öpüb onun əlini ürəyinin üstünə qoydu:

-Dinlə, - dedi. -Ürəyim niyə belə döyünür? Sən həkim-sən, bu sualın cavabını sən daha yaxşı verə bilərsən. Həkim qız, səncə, bu xəstəlikdir?

Ayan güldü. Kənana sığınaraq:

-Xəstəlikdir. Sevgi, məhəbbət xəstəliyi. Dərmanı olsa

tez sağalar, - dedi.

Kənan tez:

-Bəs dərman?

-Narahat olma, dərmanı var. Yanındadır.

Beləcə zarafatlaşa-zarafatlaşa maşına əyləşdilər.

Kənanın ürəyi gerçəkdən çırpınırdı, amma Ayan onu bir həkim kimi deyil, bir sevən qadın kimi duyurdu. Çünki Ayanın əli Kənanın ürəyi üzərində olduğu halda öz ürəyi də eyni ahənglə çırpınmaqda idi.

Ayan artıq anlayırdı ki, Kənana çox bağlanıb, Kənan onun həyatı, xoşbəxtliyi olacaq. Murad üçün edə bilmədiyini Kənan üçün etməyə hazır idi. Çünki Murad onu sevmirdi. Kənan onu, o da Ayanı sevirdi. Məhz indi Ayan ana olmağı, Kənanla möhkəm ailə qurmağı düşünürdü. Uşaq qarşılıqlı sevgidən doğulduğu təqdirdə daha sağlam, həyatda xoşbəxt olur. Payız hər dəfə Ayanla Kənana öz rəngarəngliyini, gözəlliyini nümayiş etdirirdi sanlı. Gah leysan yağışıyla, gah birdən göy üzündə parlayan Günəşlə, gah da sakit, həzin, xoş, sərin havasıyla. Bu gün məhz sərin, sakt payız havası idi.

Ayan maşının arxa oturacağında əyləşmiş və maşının şüşəsini azca endirmişdi. Külək xoş bir sərinlik

gətirir, saçlarını üz-gözünə dağıdırdı. Güzgüdən bunları seyr edən Kənan böyük sevinc hissi keçirirdi. O, başını döndərmədən:

-Sevgilim, sən niyə belə gözəlsən?! Həm zahirən, həm daxilən. Bir mələksən sanki. Bu vaxta qədər hardaydın? Niyə həyatıma gəlmirdin?

Ayan fərəh hissilə:

-Kənan, -dedi -Gec də olsa gəldim.

Ayan sanki yuxuda, sehrlili bir aləmdəydi. Kənanın sözü, səsi Ayanı göylərə, heç bilmədiyi ənginliklərə qaldırırdı.

Onlar əvvəl Ayanın evindən tubb çantasını götürdülər son ra yenə maşıha oturub Kənanın anasının yanına yollandılar.

Qapını Ləman açdı. Təəccüblə Ayana baxaraq:

-Xoş gəldiniz, - dedi.

-Xoş gününüz olsun. Xəstə haradadır?- deyə Ayan soruşdu.

Kənanın anası Sevil xanım son zamanlar ürəyindən şikayət edirdi. Son dərəcə mədəni, ziyalı və müdrik bir qadın idi Sevil xanım. Onun müstəqil düşüncəsi, savadı və ən əsası ailə məsələlərində müdrikliyi nəticəsində atasız böyüyən Kənan və Ləman həqiqətən çox tər-

biyəli, savadlı və təmiz insanlar kimi cəmiyyətə daxil ola bilmişdilər. Həm Kənan həm də Ləman analarının onlara olan sonsuz məhəbbətini və qayğısını həmişə yüksək dəyərləndirir, onu sevdiklərini açıq-aşkar numaiş etdirməkdən zövq alırdılar.

Bu gün də Ləman anasının səhhətiylə əlaqədar evdən çıxmayıb, onun yanında qalmış və qadın özünü bir balaca pis hiss edən kimi qardaşını çağırmışdı. Bütün bunlar bu kiçik ailənin üzvlərinin bir- birinə sevgisinin, qayğısının göstəricisi idi. Ayan da bunu hiss edib həm Kənanı həm də onun ailə üzvlərini ailəni çox bəyənirdi.

Sevil xanım çarpayıda uzanmışdı. Kənan tez özünü anasına çatdırdı. Onun yanaqlarından öpüb, zarafata başladı:

-Ay ana, yenə nə olub? Ay mənim tərs anam, min bir bəhanə ilə həkimdən qaçan anam... Sən klinikaya getməsən də, həkimdən qaçsan da, mən həkim xanımı sənənin yanına gətirdim, - deyərək, Ayanı təqdim etdi. Həkim sevməyən ana Ayanı görər-görməz özündə rahatlıq hiss etdi. Ürəyinin ağrısı da keçdi elə bil:

-Ay maşallah, nə gözəl həkim baladır! Ay oğul, belə həkimdən heç adam qaçar?

Anasının mənalı baxışlarından Kənan onun nə soruşmaq istədiyini əlüstü başa düşdü:

-Ana can, bax bu xanım haqqında sənə danışmışdım. Həkim Ayan xanımdır.

Sevil xanım gülümsədi. Ayan salamlayıb yaxına gəldi. Sevil xanım öz-özünə: “Həkim qız, görəsən subaydır-mı? Amma Kənanıma nə yaraşır!”

Ayanın Sevilə yaxınlaşıb

-Sevil xanım, narahat olmayın, gəlin əvvəlcə təzyiqinizi ölçək. Onda hər şey məlum olacaq,- dedi

Kiçik müayinədən sonra Ayan bildirdi:

-Təzyiqdəndir. Təzyiqi qalxıb. Narahatçılıq ondandır. Ayan tez iynə-dərman elədi. Bəzi məsləhətlər verib bildirdi ki, ən yaxın zamanda klinikaya gəlsin.

Ayan danışdıqca Kənan kənardə oturub onu izləyirdi. Ayan onlarda idi, onun anasına tibbi yardım, qayğı göstərirdi. Kənan bundan çox məmnun qalmışdı.

Ləman da Ayanı xoşladı. O, qardaşına yaxınlaşıb sakit səsle dedi:

-Kənan, mən bu qızı çox sevdim, bəlkə sənə qismə-tindir? Bu barədə heç düşünmüsən?

Kənan gülümsədi, Ləmanın saçını qarışdıraraq:

-Səndə nələr var, - dedi.

Səadət Qərib

Əslində Ləman Kənanın baxışlarından onun Ayana bəslədiyi münasibəti bilmişdi. Söhbətdən sonra yanılmadığını anladı və daha da cəsarətləndi:

-Məncə, canım qardaşım mənim, bundan daha gözəlini və ağıllısını tapa bilməzsən, - deyərək gülümsədi.

-Baş bəlam, sus daha, eşidəcəklər, - deyə Kənan gülümsədi.

Sevil xanım artıq özünü yaxşı hiss edirdi. Ayanın müsbət aurası ona dərmandan daha çox xeyir vermişdi.

Ayan “Hər şey yaxşı, mən gedə bilərəm,” - dedikdə Sevil xanım:

-Qızım, - dedi- bir fincan çayımızı içərdin. Yəqin ki, mənim sözümü yerə salmazsan.

Ayan Kənanın üzünə baxaraq:

-Çox istərdim, amma gec oldu.

Kənan da öz növbəsində:

-Ayan xanım, bir stəkan çay qonaqlığı çox da vaxt aparmaz, - dedi.

Ayan gülümsədi:

- Yaxşı, - dedi.

Ləman yaxşı çay süfrəsi açdı, öz nişanlısı üçün bişirdiyi tortu da süfrəyə qoydu. Onlar mehribancasına

oturub çay içdilər.

Çay dəsgahı bitdikdən sonra Ayan sağollaşıb Kənanla evdən çıxdı. Kənan Ayanın əlindən tutub maşına doğru addımladı. Mənzilin pəncərəsindən baxan Ləman onlara göz qoyur, sevinirdi. Maşına oturan kimi Kənan:

-Sənlə evlənəcəm, - dedi

Ayan zarafata saldı:

-İndi?

Kənanı da gülmək tutdu:

-İndi yox, yaxınlarda.

Kənan maşını işə saldı, yola düzəldilər. Ayan gülməyə başladı:

-Bu evlənmə təklifini anlamadım. Tələsməyə nə ad verim?

Kənan da güldü və:

-Mən sənə hər gün evlənmə təklifi edəcəm, sən “hə” deyənə qədər...

Ayan da zarafatından qalmadı:

-Mən də hər dəfə sənə “yox” deyəcəm.

Ondan sonra görün necə evlənəcəksən.

Kənan yenə güldü, sonra sakit bir tərzlə davam etdi:

-Belə ədalətsizlik etməzsən, - dedi -Bilirsən, Ayan,

Səadət Qərib

səni elə bil çoxdan tanıyıram. Sanki sən həmişə mənim olubsan. Sənə olan sevgim anbaan böyüyür. Sözlə ifadə edilə bilməyəcək qədər sürətlə. Amma bir qorxu var içimdə, qəribə bir qorxu. Sanki səni əlimdən almaq istəyəcəklər, mən səni heç kimə verə bilmərəm, ölüm belə səni mənim əlimdən ala bilməz. Mən səni çox sevdim. Və bir ömür sevəcəyəm. Bir də bilirsən, Ayan, mən səninlə evlənəndə, bütün gecəni səhərə qədər sənin gözlərinə baxacağam, heç yorulmadan. Yorulsam da baxacağam. Səndən doya bilmərəm. Sənin gözlərində sehrli bir güc var. O güc məni buraxmır. Sənin gözlərin bir dəryadır. Mən bu dəryada batacağam, o mənim məkanımdır. Bir də məlumatın olsun: -Mən səni çox qısqanıram. Lap çox, hamıya, hətta özümə belə...

Ayan Kənanı dinlədikcə, özünü xoşbəxtlik dənizində üzən görürdü. Təbəssümlə Kənana baxıb oxumağa başladı...

Səni gözləmişdim illər boyunca,
Xoş gəldin sevgilim, mənim ömrümə.
Dinlədim həsrətlə səni doyunca,
Sevgi rəsmi çəkdi ömür-günümə..

Eşqin ətrin duydum hər bir sözündə,
Hüzur bəxş elədin, bitkin ömrümə.
Ülvü bir məhəbbət gördüm gözündə,
Ruhunla toxundun, dalğın könlümə.

Sönmüşdü qəlbimdə sevginin közü,
Can verib yaşatdın ölmüş ürəyi.
Yayıldı ruhuma “sevirəm” sözü,
Oyandı Ayanın arzu, diləyi...

Kənan heyranlıqla Ayanı dinləyirdi. Qızın məlahətli səsi, hər bir kəlməsi onu uzaqlara aparırdı. Bu onların ən gözəl günü idi.

Onlar Ayanın yaşadığı binaya çatmışdılar. Ayrılmaq istəmirdilər. Amma artıq gec idi.

Kənan Ayanın arxasınca baxır, az qalırdı qışqırıb “qətmə, dayan” desin. Amma özünü ələ alırdı. Ayan da qərribə duyğular içində idi. Gedən ayağı idi, ürəyi isə Kənanın yanında qalmışdı. Ondan ayrılmaq istəmirdi. Birdən sanki Kənanın “qətmə” kəlməsini duyub ayaq saxladı. Geri çönüb baxdı. Kənan dayanıb gözlərini ona zilləmişdi. Ayan qeyri-ixtiyari Kənana doğru

qaçdı.Kənan da Ayana doğru. Həmin an onlar hər şeyi unutmuşdular. Onlar bir-birlərinə sarılıb durdular. Kənan Ayanın qulağına pıçıldadı:

-Sən mənimsən! Səni heç kim əlimdən ala bilməz!..

Ayan da öz növbəsində:

-Kənan, mən sənsiz yaşaya bilmərəm! - dedi.

Kənan Ayanın öpüşə həsrət qalan dodaqlarından öpdükdə qız etiraz etmədi. Bu axşam onlar belə ayrıldılar. Lakin belə desə də, belə düşünsə də, belə istəsə də narahatlıq qızı tərk etmirdi. Nə isə qəfil bir hadisənin baş verəcəyindən qorxurdu. Odur ki, əgər Kənan ona “Sabah gedək, nikah kəsdirək!” desəydi, razı olardı.

Nədən qorxduğunu bilməsə də çox nigaran idi Ayan. Bəlkə də bu qorxu birinci evliliyin uğursuzluğundan irəli gələn təlaş idi.

Kənan hələ fikrini anasına, qohum-əqrəbasına bildirməmişdi. Ona görə anası öyrənəndə ki, Ayan ər də olub, buna necə münasibət bildirəcəyini hələ bilmirdi.

Ortaya çıxan sualların çoxuna cavab tapmaqda çətinlik çəkirdi Kənan. Hər kəs öz özlüyündə haqlı idi bu məsələdə. Hərənin öz həqiqəti var idi və heç kimi qınamaq olmazdı.

* * *

Pəncərədən otağa şığıyan içiq Səmanın solğun üzünə düşür, onu yuxudan oyadırdı. Səma ağır-ağır gözlərini açdı. Əvvəl harda olduğunu anlamadı. Tanış yerə oxşamırdı. Balaca bir otaq idi. Qarşı qarşıya iki çarpayı qoyulmuşdu. “Bura haradır? Qızım haradadır, Murad hanı?”- deyə düşündü Səma.

Hər yerə göz gəzdirdi. Qoluna qoşulan sistemə təəccüblə baxıb “Niyə, nə üçün? Bura xəstəxanadır! Mən niyə burdayam? Mənə nə olub??- deyə nələr isə xatırlamağa çalışdı.

Qadın əlini qaldırmaq istədi, lakin nə əli nə ayaqları onun sözünə baxmırdı.

Tibb bacısının içəri girdiyini görüb sual dolu baxışlarını ona zillədi.

Tibb bacısı Səmanın ayıldığını görüb tez otaqdan çıxdı və sevincək həkimin üstünə qaçdı.

Az keçmiş həkim tibb bacısı ilə otaqda göründü. Səmanın imdad diləyən gözlərində yaş damcıları vardı. Həkim özünü çatdırınca Səma olub-keçənləri yadına salmış, bərk həyəcanlanmışdı. Restorana Muradla getmişdi. “Bəs o haradadır? Onun başına nə gəlib?” Səma özünü unudub:

Səadət Qərib

-Mənim ərim, Murad haradadır? Sağ-salamatdır-mı?" - deyə soruşdu -Narahat olma, sağdır, qonşu palatadadır. Vəziyyəti yaxşıdır. Yüngülvari əməliyyat olunub,- deyə həkim qadını sakitləşdirdi

Səma gülümsədi və:

-Şükür, - deyib göz yaşlarını axıtdı

-Necəsən? - deyə həkim onu söhbətdən yayındırdı.

Səma cavab vermədən su istədi.

Tibb bacısı pambığı suda isladıb Səmanın dodaqlarını sildi. Sonra bir-iki damcı su verdi. Çox olmazdı. Səma xeyli qan itirmişdi. Ona hələ də qan vurulurdu.

Təəssüf ki, Səmanın bətnində daşdığı uşaq qəza zamanı həlak olmuşdu. Murad arvadının hamilə olduğunu bilmirdi. Səma ərinə sürpriz hazırlayırmış bu körpənin dünyaya gəlişini. Lakin, necə deyərlər, sən saydığını say, gör fələk nə sayır. Səma Muradın da özünün də ailədə tək uşaq olduqlarını nəzərə alıb istəyirdi ki, onların evində çox uşaq olsun. Bu, Muradın da arzusu idi.

Səma o arzusunu xatırlayıb, əlini qarnına apardı:

-Bəs mənim uşağm? - deyə yanıqlı səsle inildədi.

-Narahat olma. Bax, qızım, ağır qəza keçiribsiniz.

İkiniz də sağ qalıbsınız. Buna şükür et. Uşağa gəldikdə isə, hələ cavansınız, sonralar nə qədər istəsəniz, uşaqlarınız olar, - deyərək, həkim ata nəvazişilə Səmanın başına sığal çəkdi və otaqdan çıxdı.

Əslində həkim həqiqəti tam söyləməmişdi. Təzəcə özünə gələn qadının bütün ümidlərini alt-üst eləmək istəmirdi. Sonra özü hər şeyi öyrənəcəkdi. Hələlik Səmaya dinclik, rahatlıq, ümid, təsəlli, qayğı, diqqət lazım idi. Səma ömürlük əlil olduğunu sonra biləcəydi....

* **

Murad ağrıları ilə başa-baş qalmışdı. Həyatı üçün təhlükə olmasa da, onun da əzikləri və yaraları dərin idi. Güclü ağrıkəsicilər vurulmasaydı, yəqin ki, ağrıdan ölərdi.

* * *

Ayanı saatın oyadıcı səslənməsi yuxudan ayıltı. Tez durub yuyundu, yeməyini yeyib, əynini dəyişdi və işə yollandı.

Kənan Ayanı xəbərdar etmişdi ki, vacib işi olduqunsa görə, onunla bu gün görüşə bilməyəcək.

Sevil xanım həmişəki müdrükliliylə artıq anlamışdı ki, Ayan Kənanın xoşuna gəlir. Ona görə oğlu işdən gəldikdə onunla söhbətə başladı.

-Kaş bu qız gəlinim olaydı,- deyib oğlunun reaksiya-

sını gözlədi.

Kənan bu sözlərə çox sevindi, amma Ayana aid başqa heç nə demədi. Fikirləşdi ki, indi onunla bağlı yerli-yataqlı söz açmağın zamanı deyil. Bu söhbət sonraya qalsa yaxşıdır.

Kənan anasının Ayanla bağlı ürəkaçan və xoş sözlərindən məmnun olub buna çox sevindi. Şükür, ilk təəssürat yaxşı olub. Sonra o, anasına təbəssümlərlə cavab verərək öz otağına çəkildi və Ayanlı anları yadına salaraq xoş dəqiqələr yaşadı. Sonra da yuxuya gedib yuxuda Ayanı gördü. O, çox xoşbəxt idi. Ertəsi gün yataqdan qalxar-qalxmaz Ayanın oxuduğu mahnını xatırlayıb, ona zəng etdi.

-İşə getməyə hazırlaşıram,- deyə Ayan cavab verdi.

- Gözəlim, səndən bir ricam var, - demişdi, -işə makiyajsız get, makiyajsız daha gözəlsən!- deyə Kənan sevgilisinə tapşırıq verdi.

Ayan gülərək:

-Mənim qısqanc sevgilim, - dedi.

Kənan:

-Ayan, mələyim, özümdən asılı deyil, daha sənsiz dura bilmirəm, - deyərək xudahafızlaşdı. O da işə getməli idi.

İş yerinə çatanda öyrəndiyi xəbər Kənanı həm sevin-dirdi, həm də kədərləndirdi...

VII hissə

Kənan fikirli halda pəncərənin qarşısında durub düşünürdü. “Bu xəbəri Ayana necə desin? Ayan yəqin ki, razı olmayacaq”.

Kənanı sərhəd bölgəsində xidmətə göndərirdilər. O, bunu könüllü olaraq özü istəmişdi. Dəfələrlə müraciət etmiş, amma cavab gecikmiş, indi gəlmişdi. İndi isə Ayanı burada qoyub getmək istəmirdi. Çox düşünüb-daşındıqdan sonra qərara aldı ki, bu xəbəri Ayana hələ deməsin. Yoxsa qanı qaralacaq.

Əvəzində işdən icazə alıb, qızıl mağazasına getdi. Bir tək qaşlı üzük seçib, içərisinə öz adlarını yazdırdı və işə döndü.

* * *

Ayan xəstəxanaya gələndə Murad yatırdı. Bir qədər onun yanında dayanıb baxdıqdan sonra kənara çəkildi. Muradı belə görmək istəmirdi. Ayan Muradı da bir başqa cür sevirdi, bir dost, sirdaş, ən yaxın, doğma bir insan kimi.

Murad yəqin ki, bu gün hələ çox yatacaqdı. Ayan əlini Muradın alınına qoydu. Qızın gözləri yaşardı. Ürəyində həyatın qəribəliklərinə təəccüb etdi. Onlar bir zaman ər-arvad olmuşdular. Bir yastığa baş qoy-

muşdular. Aralarında inciklik olmamışdı. Sadəcə Murad onu yox, başqasını sevirdi. Ayan bunu təbii qarşılımış, öz taleyi ilə barışmışdı. “İndi bu baş verənlər nədir? Mən niyə burdayam? Mənim bu ailənin vəziyyətinə bu qədər acımağa haqqım varmı?”- deyə düşünürdü Ayan.

O, göz yaşlarını silərək palatadan çıxdı, lakin dözməyib Səmaya da baş çəkdi. O da yatırdı. Sonra həkimlə söhbət etdi. Həkimini dinlədikcə göz yaşlarını saxlaya bilmirdi. “Allahım, bu nə qədər böyük dərdir!”- deyə Ayan Səmaya daha çox üzüldü.

Həkimin otağından çıxanda, balaca bir qızın dəhlizdə qaçdığını gördü. Bu balaca Ayan idi. Hər şeydən xəbərsiz gülür, qışqırırdı. Kənardan onu izləyən Qəmər xanım isə səssiz ağlayırdı. Ayan Qəmər xanımla görüşüb, Ayanı qucağına aldı, bəğrinə basaraq kövrəldi...

Balaca Ayan tanımadığı qadının qucağında ilk dəfə idi ki, belə rahat, sakitcə dayanıb gülümsəyirdi. Onlar elə ilk görüşdən bir-birlərini çox sevdilər. Qəmər xanım da təəccüblə nəvəsinə baxırdı. Ayan Qəmər xanımla bir az söhbət edib getmək istədi. Ayanı qucağından yerə qoyduqda balaca Ayan ağladı, adaşı-

nın qucağından düşmək istəmirdi.

Ayan “Yenə gələcəyəm, şirinim, şəkərim, körpə quzum,” - deyib kədərli halda ondan ayrıldı. Dəhlizin başındakı çıxış qapısına çatanda geri dönüb baxdı. Qızciğaz baxışları ilə onu ötürür, kiçik toppuş əlləri ilə ona “yaxşı yol” diləyirdi.

Ayan gözləri dolmuş halda xəstəxananı tərk etdi. Muradla Səmanı düşündükcə varından yox olurdu. Bir az nəfəs almaq istəyirdi ki, telefon səsləndi. Kənan idi:

-Alo... -deyib susdu.. Kənan şeir söyləyirdi. Ayan gülümsədi, göz yaşlarını silib dinləməyə başladı...

Ey huri-mələyim, ey gül camallım,
Aşıqın olmuşam arzum, amalım!
Ruhumun sultanı, aqlım, kamalım,
Səni çox sevirəm, canım Ayanım!

Qaranlıq gecəmin ulduzu-ayı,
Ulduzlu gecəmin baharı, yayı.
Qəlbimə süzülən dənizim, çayım,
Damarımda axan qanım, Ayanım!

Kənan sözünü tamamladı:

-Sənsiz çox darıxıram, bu gecə görüşək.

-Gözəl şeirdir? Kim yazıb? - deyə Ayan soruşdu.

-Kimin olacaq? Sənsizlikdən ölüb-dirilən, dərindən divanə olan, eşqindən şeir, qəzəl yazan Kənanın şeiridir, - deyə Kənan cavab verdi.

Kənan Ayanın hər anını xoşbəxt edirdi. Ayan indi də sevincdən göz yaşlarına boğulmuşdu. Kənan gülümsəyərək:

- Ayan, axşam saat səkkizdə səni qaçırdacağam, nə deyirsən? Razısan?

-Anlamadım, -deyə Ayan naz etdi.

-Qorxma, canım, iki-üç saatlıq qaçırdacağam, daha heç nə soruşma...

Ayan da “Oldu, canım, susdum. Anam rayonda idi. Demişdim sənə, bu gün geri dönür. Qoy onunla danışım. Sənə zəng edib deyərəm”- dedi.

-Oldu, başımın bəlası, öpdüm saçlarından,- deyib gülümsədi Kənan.

Ayan saata baxdı, hələ axşama xeyli vardı. Bir taksi saxlayıb işə yollandı. Orada işlərini tez bitirib evə döndü.

Gülnar xanım rayondan təzə gəlmişdi. Qapını açdı, qızıyla elə görüşdü ki, sanki illərdi ayrılmışdı. O, bir az gedib gəlməyindən, qohum-əqrəbadan, Ayanın atasından danışdı, sonra Ayan başladı:

-Anacan, sənə bir şey danışmaq istəyirəm, diqqətlə dinlə.

Ayan olub-bitənlərdən söz açdı. Kənan barədə ona məlumat verdi. Gəncin onunla ailə qurmaq istədiyini, özünün də razı olduğunu, onu sevdiyini anasına dedi. Gülnar xanım içində narahat oldu. O bilirdi ki, qızı ağıllı, iş-güclü, ailəcanlı, ismətli idi, amma axı o ərdə olmuşdu. Kənan isə hələ indi ailə qurmaq istəyirdi. Necə olacaq? Kənanın anası necə baxacaq bu işə? Ayanı qəbul edəcəkmi?- deyə düşündü Gülnar xanım. Gülnar xanım qızına məsləhət vermək istəsə də Ayan:

-Anacan, heç nə demə, hələ ki heç nə. Pozma bu sevincimi. Hər şey gözəl olacaq.

Başqa zaman uzun-uzun bu haqda danışarıq. İndi mən hazırlaşmalıyam. Sən də icazə versən, bu gün saat səkkizdə Kənanla görüşməliyəm.

Ana qızının sevincini gözündən oxuyur və eyni zamanda Ayanın həm də qayğılı olduğu diqqətindən yayınmırdı.

Ayan Muradla Səma haqqında anasına heç nə demədi. Sonraya saxladı. Bu gün yalnız yaxşı şeylər barədə düşünmək, vaxtını xoş keçirmək istəyirdi. Saat altı idi. Hələ iki saat vaxtı vardı. Ayan hazırlaşmağa başladı.

* * *

Kənan görüşə vaxtında gəlib Ayanı maşında gözləyirdi. Ayan sadə və gözəl bir don geyinmişdi, səliqəli saçları, gözəl makiyajı vardı. Bunlar Ayanı daha da təravətli və gözəl edirdi. Dikdaban ayaqqabılarından ən gözəlini seçmişdi, dəri gödəkçəsi ona çox yaraşır-
dı.

Ayanın binadan çıxdığını görən Kənan yerində dondu: "İlahi, bu qız məni dəli edəcək, öldürəcək! Bu nə gözəllikdir?!" - deyə düşündü.

Kənan özünü ələ alaraq, sifətində xoş təbəssüm Ayana doğru getdi, onunla görüşüb yanaqlarından öpdü. Bütün bunları otağın pəncərəsindən görən Gülnar xanım, ürəyində bəzi nəticələrə gəlib, xoşhal oldu.

Onlar maşına əyləşib yola düşdülər. Ayan işvə-nazla, gözlərini süzdürərək yarı ciddi, yarı zarafat soruşdu: -Kənan bəy, bilmək olarmı, məni hara və niyə qaçır-

dırsan?

Kənan:

-Ayanım, mənim, -dedi... -Səni sevirəm. Narahat olmağa dəyməz.

Ayan:

-Gözəl cavabdır, - deyib gülümsədi və daha heç nə soruşmadı.

Az sonra bir restorana gəldilər. Orda onları xüsusi qarşıladılar. Bakının ən gözəl yerində yerləşən gözəl bir restoran idi bu. Kənan hər şeyi əvvəlcədən sifariş vermişdi. Onlar ayrıca bir kabinədə yerləşdilər. İçəri girəndə Ayanı heyrət götürdü. O, əliylə üzünü tutub:

-Bunlar nədir? Otaq qızıl güllərlə, gül ləçəklərilə bəzədilmişdi. Hər tərəfdə şamlar, rəngli balonlar var idi. Masanın üstü də göz oxşayırdı. Soyuq yeməklər, salatlar, göy-göyərtili, şirə və sular... və ardınca isti yeməklər...

-Kənan, qorxma, mən sənə “xeyr” deyə bilərəmmi? Əlbəttə, yüz dəfə hə, hə, hə, hə, - deyib Kənanın boynuna sarıldı Ayan.

Kənan onu qaldıraraq durmadan fırladır, fırladırdı. Ayan gülüş sədaları altında həm qışqırır, həm də gülürdü. Sevincdən ikisi də sanki göylərdə uçurdu.

O gün onlar unudulmaz, gözəl, fərqli bir gecə yaşadılar. Üç saatın necə keçdiyini bilmədilər. Bu gecənin bitməsini heç istəməsələr də artıq gec idi. Gözəl təəssüratlarla restorandan çıxdılar.

Kənanın ona bağışladığı güllər Ayanın qucağına sığmırdı. Maşın təzəcə tərپənmişdi ki, möhkəm yağış başladı. Nə sirr idisə, hər dəfə onlar görüşəndə yağış yağırdı. Sanki, payız demək istəyirdi ki, qəlbinizdəki baharla yanaşı mən də varam.

Ayrılmaq çətin olsa da, gecənin bir aləmi idi. Kənan Ayanın saçlarından öpüb:

-Sən o qədər saf, o qədər məsumsan ki, səni öpməyə də qıymıram. Səni özümə də qısqanıram,- dedi.

Ayan qollarını açıb Kənanı qucaqladı:

-Sən də mənim hər şeyimsən!

Onların saf eşqi indi hər şeyə dəyərdi. Sevgi bir - birinə toxunmaq deyil, ürəyə yol tapmaqdır. Onlar ülvi bir məhəbbət yaşayırdılar.

Gülнар xanım yatmamışdı, Ayanı gözləyirdi. Qızının gəldiyini görüb ayağa qalxdı. Ayan tez pəncərənin qarşısına keçib həyəətə baxdı. Kənan dayanıb durmuşdu. O, Ayanı pəncərədə gördükdən sonra ona əl eləyib getdi. Gülнар xanım olanlara kənardan göz qoyur və

xəfifcə gülümsəyirdi. Ona elə gəlirdi ki, qarşısındakı Ayan deyil, tanımadığı bir qızıdır. Ana olaraq o da sevinir, həyəcanlanırdı. Ayan sevinclə anasını qucaqlayıb barmağındakı üzüyü ona göstərdi və üzüyü Kənan bağısladığını dedi.

Kənanın sevinci aşıb-daşsa da fikirli idi. O, təzə təyinatın gözlənilməz olduğunu, heç yerinə düşmədiyini və ən əsası Ayandan necə ayrılacağını götür-qoy edirdi.

Kənan, qapını öz açarı ilə açıb içəri girdi. Anası ilə bacısı çoxdan yatmışdı. Kənan Ayandan indi ayrılsa da, ondan ötrü çox darıxdı. “Bəlkə zəng edim? Yox, yaxşı düşməz? Nə xəbərdir? Yüngüllük olar. Gülnar xanım nə fikirləşər? Elə bilər qeyri-ciddi adamam,- deyə öz-özülə söhbət edirdi ki, telefon səsləndi. Ayan da eyni anda “Zəng edimmi, etməyimmi?”-deyə düşünmüş və özünü saxlaya bilməyib zəng etmişdi. Onlar gecə yarısına kimi danışdılar. Ayan əlində telefon yuxuya getdi. Kənan “Ayan, Ayan” deyə çağırırsa da Ayan cavab gəlmədi. Kənan başa düşdü ki, Ayan artıq yatıb. “Dəli qız. Sən mənim gerçək baş bələmsən”, - deyib telefonu söndürdü.

Kənan az və narahat yatsa da, səhər tez oyandı. Sevil xanım mətbəxdə səhər yeməyi hazırlayırdı. Kənan anası ilə görüşüb:

-Anacan, sənə söhbət etmək istəyirəm, - dedi.

O, haradan, necə başlayacağını bilmirdi. Amma hər şeyi yerli-yataqlı danışmaq qərarına gəlmişdi. Vaxt az idi. İstəyirdi ki, nişanlanıb sonra təzə iş yerinə yola düşsün. O, düşünürdü ki, belə hər ikisi üçün daha rahat olardı.

Sevil xanım Kənanı diqqətlə dinlədi və Ayanın boşandığını öyrənib çox pis oldu. O, Ayanı görəndə, adını eşidəndə necə sevinmişdisə, ərdə olduğunu biləndə bir o qədər, ondan da çox kədərləndi. Oğluna qəzəbləndi və dedi:

-Bilirsən, oğlum...

VIII hissø

-Oğlum, belə iş tutma. Bu bizim mentalitetə ziddir. Bizi qınaq obyektinə eləmə. Çevrən subay qızla doludur. Birinin adını çək, sabah başının üstünü alım, gətirim evə. Bizimlə qohum olduqlarına görə papaqlarını göyə atarlar...

Sevil xanım oğlunun onun sözlərindən çox pis olduğunu, qanının bərk qaraldığını görüb susdu. Ona yazığı gəldi. Odur ki, bir qədər fikirləşib:

-Amma mən hələ qəti sözümlü demirəm. Görürəm Ayanı çox sevirsən. Bu sənə xoşbəxtliyin, sənə həyatın olacaq. Sənə seçimindir. Ayan da pis qız deyil. Güzəl ürəyi var. Sənə sevirsən, sənə xoşbəxt edəcək. Əsəbiləşdim, bəli, amma bu əsəbim, qəzəbim o valideynlərdə olur ki, öz məqsədlərinə çatmaq üçün övladlarının taleyi ilə oynayır. Ayan mənə gəlinim olsa, buna mən, sadəcə, sevinərəm. Mənə başqalarının nə fikirləşəcəyi, nə deyəcəyi yox, sənə xoşbəxtliyin lazımdır. Sənə xoşbəxtliyini görüb rahat ölərəm.

Sevil xanım son sözlərini kövrələrək dedi. Kənan qulağına inana bilmirdi. O, anasının mərhəmətli, gözəl ürəyi olduğunu bilirdi, amma bu işdə tərəddüdü vardı. O, ayağa qalxıb Sevil xanımın qarşısında diz çökdü və əllərindən öpdü. Ana da oğlunun saçını qarışdırıb gülə-

gülə:

-Demək, məni nənə etmək qərarına gəldin, nəhayət?!

Allah xeyir versin!

O, oğlunu bağına basdı. Kənan dərindən nəfəs aldı

və:

-Anacan, mən inanıram ki, Ayanla xoşbəxt olacağam! Sənin fikrin mənim üçün çox vacib idi. Xeyirduanı almaq istəyirdim. İndi qarşımda dağ belə dura bilməz - deyib sevincək evdən çıxıb işə yollandı.

Kənan ömrünün ən gözəl qərarını dəstəkləyən anasından çox razı qalmışdı. Sevil xanım ziyalı bir ailədə böyüdüyündən öz övladlarını da ziyalı insanlar kimi böyütmüşdü. O, çox müdrik bir insan idi. Məhz ona görə onun Ayanın yaşadıklarına da münasibəti tam başqa idi. O, Ayanı müzakirə, mühakimə etmir, əksinə “Ayan, bu az yaşında sən nə böyük acı yaşamısan!” - deyə düşünürdü qızın haqqında. Bunun üçün həqiqətən böyük ürəyə malik olmalı idi qadın. Ayanı düşündükcə Sevil xanımın çöhrəsində çiçəklər açırdı sanki “Allah səni qorusun gözəl qızım, oğlumu xoşbəxt et! Birlikdə bəxtiyar yaşayasınız!”- ürəyində deyirdi hər dəfə Sevil xanım.

Oğlunun məsələsini ürəyində qismən həll etdikdən

sonra Sevil xanım Ləmanın otağına tərəf gedib qapını döydü:

-Ləman, qızım oyan, işə getməlisən.

Bu gün Ləmanın cəmi iki dərsi vardı. Ona görə hələ yatırdı. Anasının səsinə oyanıb mətbəxə keçdi. Bir fincan çay süzüb oturdu. Sevil xanımın sözlü olduğunu anladı. Soruşmaq istəyirdi ki, ana özü sözə başladı və oğluyla aralarında olan söhbəti Ləmana danışdı. Anasını sevinclə dinləyən Ləman:

-Anacan, sən mələksən, - deyib onu qucaqladı. - Bilirsən, mən Ayanı çox xoşladım və hədsiz sevdim. Onu qardaşıma çox yaraşdırıram. Ayan sənə yaxşı gəlin, qardaşıma yaxşı həyat yoldaşı olacaq. İnan, ana,- dedi.

-Buna mən də əminəm, qızım,- deyə Sevil xanım da etdikləri və düşündüklərinin düzgün olduğunu öz-özündə bir daha təsdiqlədi.

Bu gün hava çox gözəl idi. Payız ətrafa hələ təzə-təzə addımlasa da artıq şəhəri, küçələri öz qızıl rənginə boyamağa başlamışdı. Onun gəlişi təbiəti gözəlləşdirmişdi. Narıncı yarpaqlar ağaclardan qopub yerə sərildikcə küşçələr daha da cazibədar görünürdü.

Günəş də son günlər çox nazlı, qəmzəli görünürdü. O,

gah boylanıb, gah gizlənirdi. Hər şey çox gözəl idi. Ayan da bu gün nəşəli idi. Təbiətcə ciddi olan həkim qız bu gün bir başqaydı. Hər kəslə zarafat edir, hamını xoş sözlərlə dindirirdi. Xəstələrin ürəklərini dinlədikcə qəribə məsləhətlər verməyə başlamışdı. Gənclərlə bərabər yaşlı insanlara da məhəbbətdən danışır, onlara yaşamın, sevginin gözəlliyini anladır, ürəklərini qorumağı tövsiyə edirdi.

Hər dəqiqə də barmağına baxır, sanki üzüyün qaşında Kənanı görür, üzüyü öpürdü. İş günü başa çatdı. Ayan telefonunu açdı. Kənan ona bəlkə yüz mesaj göndərmişdi. Hər mesaj sevgi sözləri ilə dolub daşırdı. Son mesajda isə “Sənə gözəl xəbərim var” yazmışdı. Tələsik Kənana zəng vurdu:

-Kənan, əzizim səbrim yox, söylə nə oldu?

Kənan:

-Sonra bilərsən, - dedi.

Ayan:

- Xeyr. İndi...

-Bir az intizarda qal, - deyərək gülümsədi.

Lakin Kənan onu çox intizarda qoymadı. Anası ilə aralarında olan söhbəti danışdı. Ayanın sevincinin həddi-

hüdudu yox idi. O, Kənanla sağollaşıb işdən çıxdı. Sanki ayaqları getmirdi, qanadlanmışdı, uçurdu. Özünü quş kimi yüngül hiss edirdi. Axır ki, onun da arzuları qanad açmışdı. Allah qarşısına sevdiyi gənci çıxarmışdı. O, evə tələsirdi. Bu xoş xəbəri Gülnar xanıma çatdırmalı idi.

Bütün yolu ürəyində yeni yazdığı şeiri oxudu:

Sənə minnətdaram məni yaradan,
Taleyimi yazdın bildiyin kimi.
Sevginin dadını, göstərdin mənə,
Yazdın yeni qismət, sildiysin kimi

Nə olar, Allahım, eşit səsimi,
Silmə bu qisməti mən xoşbəxtəm, bil.
Daha gücüm də yox yeni acıya,
Ayrılıq bəlasın qismətimdən sil.

Ayanın sevinci aşırıb-daşırdı, lakin birdən, yenə onu qorxu hissi bürüdü. Özü də anlamadığı bir hiss keçirirdi qız.

Evə çatdıqda anasının bişirdiyi dadlı-ləzzətli yeməyin iyini hiss edib daha da sevindi. Gülnar xanım qızın-

dakı dəyişikliyi dərhal hiss edib sevindi. Heç nə soruşmadan süfrə açdı. Bilirdi ki, Ayan hamısını özü danışacaq.

-Gəl, qızım, otur, yeməyini çəkim, - dedi. -Mən də acmışam. Sənin gəlişini gözləyirdim. Gəl birlikdə şam edək.

Qonşu otaqdan Ayanın səsi gəldi:

-Gözəl anam, bu dəqiqə. Əynimi dəyişim.

Gülnar xanım bəzi şeyləri - qaşığı, çəngəlləri, duzu, göy-göyərtili, pendiri məcməyiyə düzüb qonaq otağına aparmaq istəyirdi ki, birdən Ayanın qışqırığı evi başına götürdü.

Məcməyi Gülnar xanımın əlindən yerə düşdü. Qadın tez Ayan olan otağa qaçdı. Ayan çarpayıda əyləşib əlində tutduğu üzüyə baxır və ağlayırdı:

-Qızım, sənə nə olub? İndi bu saat oynar-gülər içəri girmisən. Əhvalın da yaxşı idi. Qurban olum, sakitləş!- deyə Gülnar xanım qızını qucaqlayıb öpüslərə qərq etdi.

-Anacan, üzüyün qaşığı düşüb. Harada düşüb, nə zaman düşüb? Xəbərim olmayıb,- deyə Ayan həyəcənla söylədi.

-Görünür evə gələndə yolda düşüb. Gör nəyə görə

özünü öldürürsən. Ayıb olsun sənə. Elə bil balaca uşaqsan. Apararsan zərgərə qaş qoyar, - deyə anası qızını sakitləşdirdi.

Gülnar xanım qızının saçlarına tumar çəkdi, üzündən öpüb dedi:

-Elə isə hələlik üzüyü taxma. Qaşsız üzük taxmaq yaxşı əlamət deyil.

-Bəs bunu Kənana necə deyim? Taxmasam inciyər.

-Ayan, sən Kənana düzünü de!

Ayan göz yaşlarını silib telefonu açdı və Kənanın nömrəsini yığdı.

Kənan ayanın zəngini görüb dərhal cavab verdi:

-Darıxdın deyəsən mənsiz hə? - deyə zarafatından qalmadı. Dayan bir. Niyə ağlayırsan? Ürəyimi üzmə...

-Bilmirəm necə deyim, bütün günü üzüyə baxmışam, qaşığı yerində idi. Evə gəlmişəm, görürəm üzük qaşsızdır. Qaşığı harada düşüb, bilmirəm. Anam da deyir: pis əlamətdir, üzüyü qaşsız taxma.

Kənanı gülmək tutdu, yenə zarafata saldı:

-Qayınanam elə deyir ki, sənə üzüyün yenisini alım.

Ayanın kefi duruldu, o da gülməyə başladı:

-Ana, gör Kənan nə deyir?

Gülzar xanım həyəcanlı:

-Nə deyir Kənan balam?

Ayan Kənanın sözlərini anasına çatdırdı. Gülzar xanımı da gülmək tutdu:

-Görürsən, qızım. Hər şeydən təsirlənirsən. Olan şeydir. Qəsdən itirməmişən ki.

Kənanın səsi gəldi:

-Ayan, gözəlim, görürəm, qaşın düşməyi sənə pis təsir edib. Elə isə o üzüyü qolun getdikcə tulla. Sənə yenidən evlənmə təklifi edib başqa üzük verəcəyəm. Ayan özünü saxlaya bilməyib güldü. "Bu Kənan necə gözəl insanmış!"

-Yaxşı, sakitləş, - dedi -İşdən gəlmisən, yeməyini ye, sonra zəngləşərik,- deyə Kənan sağollaşdı.

Ayanın ürəyi yerinə gəldi. Üzüyü çıxarıb servanın üstündəki qaba qoydu və yemək otağına keçdi. Sakitləşsə də, üzük fikrindən-xəyalından çıxmırdı, qaşın düşməsini nə isə pis əlamət kimi qəbul etməkdə idi.

Ayan həmin gecəni narahat yatdı və qəribə yuxu gördü. Gördü ki, tək-tənha bir səhraya düşüb. Nə

anası, nə də Kənan yanındadır. Var gücü ilə “Kənan, Kənan...” deyə qışqırmağa başladı. Dəli kimi ora-bura qaçırdı. Birdən sanki ona dedilər: Bir başını qaldır yuxarı bax. O başını qaldırıb səmaya baxdı. Kənan səmada idi, ona baxırdı. O da “Ayanım” deyib qızı səs-ləyir və deyirdi: “Mən sənə etibar edib qaşlı üzük ver-mişdim. Bəxt üzüyün idi. Sən isə onun qaşını itirdin. Niyə? Niyə diqqətli olmadın? Adam əmanəti belə qoruyar? Axı niyə itirdin o qaşını? Daha məni bağışla. Üzüyün qaşını itirəndə, məni də itirmiş oldun. Əlvida!”

Ayan nalə çəkdi: “Kənan, geri dön, məni tərk etsən - ölürəm!” Kənan üzünü çevirib baxmadı. Qəfil göründüyü kimi qəfil də yoxa çıxdı. Ayan başına-gözü-nə döyməyə başladı. “Bu da belə! Həyat mənim üzümə gülməyib, gülməyəcək də!”- deyə düşündü.

Birdən, Kənan yerdə göründü. Ayan ona tərəf qaçdı, fəqət ona çata-çatda Kənan qeybə çəkildi.

Ayan öz qışqırığı səsinə yuxudan oyandı.

Tər onu yuyub aparmışdı. Səsə Gülnar xanım da gəldi: -Ay qızım, nə olub sənə? Niyə səsini başına almısan?”

Gülnar xanım tez qaçıb su gətirdi. Bildi ki, qızı qor-

xulu yuxu görüb.

Ayan suyu içib sakitləşdi. Sonra birdən anasını qucaqlayıb hönkürdü. Gülnar xanım qızını tam sakitləşdirəndə saat 3 idi. Ayan anasını yatmağa yollayıb telefonu açdı və Kənanın nömrəsini yığdı. Gülnar xanım onun Kənanla danışmaq istədiyini görüb mane olmaq istəmədi və qonşu otağa keçdi.

Kənan yenidən yuxulamışdı, telefonun səsinə gözünü açıb “Alo” - dedi.

Ayan susurdu. Kənan bir də:

-Ayan, gecənin bu vaxtı nə əcəb?! Danış, yenə nə olub, gözəlmi?- dedi.

-Kənan, səni çox sevirəm, lap çox! Məni heç zaman tərk etmə!- deyə Ayan yalvardı.

-Ayan, başımın bəlası, mən də səni çox sevirəm, - dedi -Səni niyə tərk etməliyəm? Səni təşvişə salan nədir? Sənin məndən qaçışın yox!- deyə Kənan qızı sakitləşdirdi.

* * *

O gün yenə yağış yağdı. Əgər yağan yağış hər dəfə Ayanla Kənanı birləşdirib sevindirirdi sə Murada

payız və xəstəxananın pəncərəsindən müşyaət etdiyi yağış çox pis təsir edirdi. Ona elə gəlirdi ki, təbiət onun dərdinə acıyır, o da içindən ağlayır.

Murad özünə gələn kimi Sənanı soruşdu. O, tibb bacısından xahiş etdi ki, həkimi çağırınsın. Həkim həqiqəti ona necə deyəcəyini bilmirdi. Amma gec-tez bunu bildirməli idi. Odur ki, Murad yatan palataya gəldi.

-Həkim, Sənanı görmək istəyirəm, - deyə Murad həkimə müraciət etdi.

-Bu mümkün deyil. Nə sən, nə də o, yerinizdən tər-pənə bilməzsəniz.

-Mobil telefonumu gətirin, görüntülü danışım onunla.

Həkim fikrə getdi. Buna etiraz edə bilməyəcəkdi:

-Hə, bu olar. Amma danışmazdan əvvəl bir həqiqəti sənə deməliyəm.

-Buyurun.

-O daha əvvəlki Səma deyil. Çünki... Səma ömürlük şikəst olub...

Həkim nəşə izah edirdi, amma Murad daha onu eşitmirdi.

-Aman Allah! Hamısı mənim günahım ucbatındandır! Olmaz,Ola bilməz! Deyin ki, bu yalandır!!! - deyə qış-

qırırdı Murad.

Əsəb və sarsıntı Muradın özündən getməsilə nəticələndi. Həkimlər onu güclə ayıltılar.

“Səma!, Səma!” deyib bağırırdı yenə ayılan kimi. Səma qonşu palatadan Muradın səsini eşidirdi. Amma çox halsız olduğundan onun səsinə səs verə bilmirdi. O yalnız səssizcə... “Murad” deyə bildi. Gözlərindən axan yaş damcılarını yastığına düşdü...

IX hissə

Səadət Qərib

-Mən Səmanı görmək istəyirəm,- deyə təkid edən Murada tibb bacısı ayağa qalxmaqda kömək etdi.

-Səmanı görmək istəyirəm. Xahiş edirəm, razılıq verəsiniz,- deyə Vurad içəri girən həkimə üz tutdu.

-Olar, amma sən gərək Səmanın yanında özünü səbirli, təmkinli və nikbin aparasan ki, o, sıxılmasın, vəziyyətinin ağır olduğunu başa düşməsin. Sarsıntı keçirə bilər. Bu işə onun həyatına son qoyar,- deyə həkim xəbərdarlıq etdi.

-Yaxşı, həkim, yaxşı,- deyə Murad söz verdi.

Murad tibb bacısının köməyi ilə ağır addımlarla qonşu palataya doğru getdi. Səma yatırdı. Murad ona yaxınlaşmış, diqqətlə baxdı. Səmanın başında sarğı vardı. Yanaqları solmuş, sifəti elə bil uzanmışdı. Dodaqlarının al rəngi də getmişdi. Tibb bacısı stulu yaxına çəkdi. Murad əyləşib Səmanın əlini əlinə aldı və ağlaya-ağlaya onu öpdü... Səma ona vurulan iynələrin təsiri altında yatırdı.

Bir azdan qadın gözlərini açdı və Muradı görüb sakitcə:

-Murad, - dedi.

Murad özünü ələ alaraq:

-Salam, əzizim. Yanındayım. Qorxma, hər şey yaxşı

olacaq, - dedi.

Səma “Oğlumuz, oğlumuz!” - deyib ağladı.

Murad “Oğlumuz?” - soruşanda, Səmanın gözündən yenə yaşlar axdı.

Səma ağır-ağır:

-Oğlumuzu da itirdik, Murad. Vaxtında sənə deməyib, sürpriz hazırlamışdım. Gör necə bir sürpriz elədim sənə,- dedi.

-Səbəbkar mənəm, əzizim. Hamısı mənim günahımdandır. Sənin bu günə düşməyin də, oğlumuzun itirilməsi də... Məni bağışla,- deyə Murad peşiman olduğunu bildirdi.

Səma gözəl xasiyyətli qadın olmaqla yanaşı, yaxşı ana idi. İkinci uşağını gözləyirdi. Öz hayına qalmaqdansa hər gözünü açanda özünü yox, hələ doğulmamış körpəsini bu halında xatırlayır, onun tələf olmasına acıyırdı.

Murad çox kövrəlmişdi. Özünü bir təhər ələ alıb əyildi, Səmanın alnından öpdü və onu qucaqlayaraq:

-Mənə sən lazımsan, - dedi -Sadəcə sən... eşidirsən? Sakit ol.

Murad bir xeyli Səmanın palatasında oturdu. Onlar susur və bir-birinə baxırdılar. Yalnız baxışları danışır-

dı. Bunu yalnız həqiqi məhəbbətlə bir-birini sevənlər bacarır... Gözlərlə danışmağı, anlaşmağı... Səma başını azacıq qaldıraraq:

-Murad, mənə düzünü de. Mən sağalacam? - deyə sorurdu.

-Əlbəttə, mənim məhəbbətim, əlbəttə! Bu nə sözdür?! Möhkəm ol! Səni sevirəm, bundan belə sənə məhəbbətim daha çox olacaq!- dedi Murad.

Murad Səmaya ürək-dirək versə də, öz yalanının atəşində özü əriyib yox olurdu. İçərisində sanki nə işə sökülürdü. İçindəki son ümidi idi can verən, ölən! Səmanı bu hala saldığı üçün elə peşiman olmuşdu ki, deməli deyildi. “Kaş o axşam içkili oturmaya dım maşına”, - deyə özünü danlayırdı.

Səma da onun vəziyyətini, hədsiz pis olduğunu görürdü və -Sevgilim, sən də üzülmə! Qəzada mənim də günahım var. Gərək səni sükan arxasına keçməyə qoymaya dım. Ayıq sürücü çağıraydıq. Əzizim, sakitləş. Adamın başına iş gələr. Düz deyirlər ki, “Olacağa çarə yoxdur”. Qismət beləymiş,- deyə Səma Muradı sakitləşdirməyə çalışırdı.

Səma bir təhər qollarını açıb Muradı bağrına basmaq istədi. Onun köksündə ağlamaq istədi. Beləcə duyğ-

usal bir anlar yaşadılar onlar.

Bu ara həkimlə tibb bacısı içəri girdilər. Onların gəlişini duymayan ər-arvad hələ də bir-birlərinə sarılmış vəziyyətdə göz yaşlarına qərq olmuşdular. Həkimlə tibb bacısı da bu mənzərə qarşısında kövrəldilər. Həkim yaxınlaşıb əlini Muradın çiyinə qoydu.

Murad ayağa qalxdı:

-Doktor, biz nə zaman evimizə gedəcəyik? - deyə soruşdu.

-Sən haradasa bir həftə, Səma xanım isə iki həftə sonra...

Murad etirazını bildirdi:

-Xeyr, doktor, o zaman məni də iki həftə sonra, çıxaram. Səmanı burada qoyub gedə bilmərəm.

Həkim gülümsədi, əlini ehmalca onun kürəyinə vuraraq:

-Yaxşı, sən deyən olsun, -dedi.

Həkim üzünü Səmaya tutaraq:

-Görürsənmi, gözəl qız, niyə özünü darıxdırırsan? Sənin ki, belə çox sevən həyat yoldaşın var.

Səmanın solğun üzünə təbəssüm qondu:

Həkim Səmanı müayinə edib çıxdı. Tibb bacısı da dava-dərman verdi, iynəsini vurdu

* * *

Gördüyü o yuxudan sonra Ayan çox narahat yatmışdı. İşə də getmək istəmirdi, amma getməli idi.

Kənan da fikirli idi. Sərhəd bölgəsinə təyinat aldığı Ayana deməyin vaxtı çatmışdı. Qız bunu necə qarşılayacaqdı? Evli olsaydı, götürüb özü ilə aparardı. Ayan narahat qadın idi. Hələ Kənan buralarda olduğu halda tez-tez kömək, məsləhət üçün Kənana ağız açırdı. Kənan da tez özünü çatdırırdı. Bəs uzaqlara gedəndə necə olacaqdı? Əli Ayana necə çatacaqdı?

Bunları fikirləşirdi ki, komandiri Kənanı otağına çağırırdı.

-Səni sərhəd bölgəsinə göndərməli olmadıq. Vəziyyət dəyişdi.

Kənan komandirin sonra deyəcəklərini dinləmədən ürəyində çox sevindi.

Komandir davam etdi:

-Səni özümlə "N" hərbi hissəsinə aparacağam. Kəşfiyyat işləri ilə bağlı bizə mühüm tapşırıqlar verilib. Sənin köməyinə ehtiyac var.

Kənan bu xəbəri də sevinclə qarşıladı. Onda güclü Vətən sevgisi, torpaq eşqi vardı. Kəşfiyyat işini də həm xoşlayırdı həm də yaxşı bacarırdı. Odur ki, həvəslə:

-Oldu, komandir! Vətənimə xidmət etmək mənim şərəf borcumdur!- dedi.

* * *

Kənan işdən tez çıxıb Ayanı görmək istəyirdi. O, gəlib düz klinikanın qarşısında dayanmışdı.

Bir azdan Ayan qapıda göründü. O, çox fikirli idi. Kənanı görüb gözləri güldü. Onlar bir-birlərinə sarı addımladılar. Əgər ətrafda adamlar olmasaydı və klinikanın qarşısı olmasaydı, Kənan Ayanı bağına basıb öpərdi. Bütün bunları nəzərə alıb özünü saxladı, qıza tərəf əyilib pıçıldadı: "Səni çoooox sevirəmm!"

-Mənsə səni sevmirəm... -deyə Ayan cavab verdi.

Kənan təəccüblə Ayana baxdı.

-Kənan, səni sevmək azdır. Mən səndən ötrü ölürəm,
- dedi. -Mən sənlə nəfəs alıram.

Kənan dərindən nəfəs aldı:

-Dəlim mənim, - dedi, -Sən məni gerçəkdən öldürəcəkdin. Qorxudan...

İkisi də güldü, maşına əyləşib yola düşdülər.

-Acsanmı? - deyə Kənan soruşdu.

Ayan gülümsədi:

-Ac deyildim, ancaq acdım. Səninlə şam etmək istəyirəm.

* * *

Kənan xüsusi tapşırıqla ezamiyyətə gedəcəyini Ayana söyləmişdi. Qızın qanı qaralsa da, bir söz deməmiş, sevgilisinə uğurlu yol arzulamışdı.

Bu gün artıq Kənan yola düşürdü.

-Bir-iki həftəyə gələcəyəm. Amma, bəri başdan deyirəm, hər gün zəng edə bilməyəcəyəm. Buna icazəm yoxdur. İmkan düşəndə, danışaram. Narahat olmayın,- deyə Kənan anasını xəbərdar etdi.

Sevil xanım qardaşını yola salmaq üçün Ləmanı da zəng edib çağırırmışdı işdən. Qız içəri girər-girməz qardaşına tərəf qaçıb onun boynuna sarıldı və:

-Tez qayıt, qardaş, tez qayıt! Bizi nigaran qoyma! - dedi.

Ləmanın gözləri dolmuşdu. Kənan onun göz yaşlarını silərək:

-Yaxşı, əziz, bacı, yaxşı, - dedi. Qızın saçlarını qarışdıraraq: -İndi gülümsə görüm, necə görünürsən. Hə, gözəlsən! Qaş-qabağını sallayanda, ağlayanda kifir görünürsən. Bunu bil.

Ləmanı qardaşına baxıb gülümsədi.

-Bax, həmişə gül. Gülmək sənə yaraşır,- deyə Kənan bacısıyla zarafat etdi.

Kənan anasıyla da görüşdü. Sevil xanımım da gözləri yaşarmışdı. Bu, təbii idi. Kənan cəbhə bölgəsinə yollanırdı. Hər şey ola bilərdi. Kənan tələsik evdən çıxdı. Dalınca su atdılar. Vaxt az idi. O, Ayanla da görüşdü. Hara gedirdi, niyə gedirdi? Özü də əmməli başlı bilirdi. Bilsəydi də, deməyə ixtiyarı yox idi. Hərbi sirr idi.

-Ayan, mən geri dönən kimi toyumuzu edərik. Daha məndə səbir qalmadı. Səhərlər yuxudan oyananda səni yanımda görmək istəyirəm! Sən mənim Günəşimsən!

Bu sözləri deyib Ayanı bağrına basdı.

-Tez qayıt, məni sənsiz qoyma, - deyib Ayan kövrəl-di.

Kənan Ayana baxıb:

- Gülümsə, sevgilim, - dedi. - Mənim üçün bir ömür gülümsə...

Ayan daha da kövrəl-di. İçindəki qorxu yenidən baş qaldırmışdı.

-Sevgilim, hələlik. Vaxtım azdır, getməliyəm, - deyərək Kənan Ayanla sağollaşaraq getdi.. şəkədən diksinən Ayan Kənanı qısıldı:

-Kənan, əzizim, mən qorxuram. Nə olar, getmə... -

deyib ağladı.

Bu zaman başlayan güclü yağışın niyə yağdığını, qara buludların niyə göz yaşını tökdüyünü Tanrıdan başqa bilən yox idi.

Kənan Ayanı sakitləşdirdi:

-Dəli qız, baş bəlam, ölməyə getmirəm ha. Səni bu dünyada tək qoyub ölərəmmi?.. Sənlə hələ yaşanacaq günlərimiz var, eşidirsən? Eşidirsənnnn???? - dəyərək Ayanın çiyinlərindən tutub silkələdi. Sonra bağrına basdı.

Ayan sakitləşdi. Kənan pencəyini çıxardıb onun başı üzərində tutdu ki, qız islanmasın. Onlar taksiyə oturdular. Kənan maşını özü üçün saxlatdırmışdı. Amma Ayanı yağışın altında qoyub getməyəcəkdi ki...

Qızı binanın girəcəyinə kimi ötürdü. Pencəyini qızdan alıb geyindi və taksiyə əyləşdi. Ayan maşın göz-dən itənəcən baxdı. Sonra yağışın altında dayanıb aram-aram oxudu:

Niyə ağlayırsan, ay qara bulud?
Sevgilim dönəcək, söz verib mənə.
Daha inanmıram göz yaşlarına,
Dönəcək sevgilim, dönəcək yenə...

Ayan “Gələcək... Gələcək... Kənan geri dönəcək!..”
-deyə göylərə baxaraq səsləndi. Bulud da sanki onun fəryadını, eşitdi. İldırım yenidən çaxdı. Yağış daha da gücləndi...

...Ayan rayonda idi, evlərində hazırlıq işləri gedirdi. Atası Ayanla soyuq davransa da, görüşmüşdü. Qardaşları onu çox mehriban qarşılamışdılar. Ayanın fikri Kənanın yanında idi. Dünəndən telefonu bağlı idi. “Bir xəbər varmı”- deyə tez- tez telefona baxırdı. Kənan cəbhə xəttində ona verilən tapşırığı yerinə yetirirdi. Ayanla bir neçə gün əvvəl danışmışdı.

-Sabah axşam anam sizə elçiliyə gələcək. Nə deyirsən?

-Nə deyə bilərəm, əzizim. Buyursun, qaynanam. Onların bu qısa dialoqu evliliyə atılan ilk ciddi addım idi.

Sevil xanım ilə Gülnar xanım çay süfrəsi ətrafında söhbət etdilər.

-Mən bir söz demirəm. Ayanla oğlunuz bir-birlərini sevirlər. Allah xeyir versin. Amma Ayanın atası və qardaşları ilə də danışıb onların razılığını almalıyam,-

deyə Gülnar xanım Sevil xanıma çox mədəni cavab verdi.

-Əlbəttə, başa düşürəm. Elimizin adəti var, deyə Sevil xanım da təkid etmədən anladı qadını.

-Nəticəsini deyərəm,- dedi Gülnar xanım.

İndi Gülnar xanım rayonda məhz bu məqsədlə idi. Ümumi razılıq əldə olunduqdan sonra bu barədə Sevil xanıma artıq xəbər çatdırılmışdı.

Nişan hazırlıqlarına başlanmış, hətta gün təyin edilmişdi. Kənan vaxtında tədbirini görmüş, müxtəlif günlərdə vaxt edib Ayanla birgə dükan-bazarı gəzmiş, hədiyyələrə, paltarlara birgə baxmış, nişan üçün bəzi şeyləri almışdı. Hədiyyələr Ayanın zövqünə uyğun seçilmişdi.

* * *

Muradla Səma klinikadan çıxıb evlərində yaşayırdılar. Səmanın baxıcı qadını olsa da o, əlil arabasına məhkum olduğunu anlayır, bir daha bu arabadan qalxa bilməyəcəyini başa düşürdü. Muradın yanında özünü tox tutsa da, nikbin görünsə də, əri yanında olmayanda otaqların birinə çəkilib için-için ağlayırdı. Üstəlik özünü elə aparırdı ki, qızı Ayan da sıxılmasın, üzülmə-

sin. Murad Səmanın xatirinə əlindən gələni əsirgəmir, arvadının sağ qaldığına şükürlər edirdi.

Səmanı həyata bağlayan Muraddan başqa bir də qızı Ayan idi. Ayanın varlığı bəzən Səmaya əlil olduğunu unutturdu. O da bu gününə şükür eləməkdən başqa çarəsi olmadığını yaxşı bilirdi. Beləcə həyatları öz axarında davam edirdi. Ayan tez-tez zəng edir, hal-əhval tuturdu bu ailədən.

O, nədənsə Səmaya baş çəkməkdən çəkinirdi. Ayan Səmanı elə görüb çox pis olurdu və ona elə gəlirdi ki, Səma da onunla görünmək istəmir. Telefonda isə birbirilə mehribancasına danışırdılar. Ayan balaca adaşından da xəbər tutur, onun dəcəllikləri barədə deyilənləri sevə-sevə dinləyərdi.

* * *

Kənan ezamiyyətdən evə artıq qayıtmışdı. İki gün sonra nişan olacaqdı. İndi işdə idi. “Təcili getmək lazımdır” komandası aldıqda çaşıb qaldı. “Burda deyirlər: heç kənanın yeridir? Sən bir işə bax!” deyə düşünsə də, dərdsini açıb komandirinə deyə bilmədi.

-Nə zaman getməliyik? -deyə sorduğu.

Komandir cavabında bildirdi:

-Bu axşam. Sənin vur-tut üç-dörd saat vaxtın var. Get, hazırlaş.

Kənan evə dönüb məsələni evdəkilərə anlatdı. Sevil xanım çarəsizlikdən ağlamağa başladı.

-Bəs nişanı nə edək, oğul? Sənsiz nişan olurmu?

-Bilmirəm, anacan, mən də çaşıb qaldım, təcili eza-miyyətə göndərilər. Özümdən asılı deyil.

-Bəlkə komandirindən mən xahiş edirəm?

-Yox, ana, lazım deyil. İndi Ayana zəng edib vəziyyəti başa salaram. Nişanı bizsiz də edə bilərsiniz. Sevil xanım mat-məəttəl oğlunun üzünə baxıb bir söz demədi.

Kənan Ayana zəng edib vəziyyəti başa saldı. Sonra əlavə etdi:

-Nişan günü icazə ala bilsəm, gələcəyəm, mümkün olmasa, nişan mərasimi mənsiz keçirərlər.

Ayan çox pərt oldu:

-Bəs bunu ailəmə necə deyim? Səni də başa düşürəm. İş adamısan, Yaxşı, üzülmə. Daha nə edək, belə alındı.

-Səni çox sevirəm, Ayan. İndi iş yerinə gələcəyəm. Bir az vaxtım var. səninlə görüşməmiş yola düşə bilmərəm.

-Gəl, Kənan, -dedi. -Gəl səni görüm, darıxmışam. Bir də Allah bilir nə zaman geri dönəcəksən. Eybi yox, təki sağlıq, salamatlıq olsun. Qalan şeylər düzələn, yola gələndir, - dedi Ayan ..

* * *

Onlar dəniz kənarındakı balıq məhsullarından hazırlanmış yeməklərlə məşhur olan “Mirvari” restoranına gəldilər. Mənzərəli bir yerdə, açıq havada əyləşdilər. Havalar çox yaxşı keçirdi. Yaşlı adamlar dəfələrlə qeyd edirdilər ki, çoxdandır belə isti payız olmamışdı Azərbaycanda. Kənan sifariş verib, cibindən bir üzük çıxardı və:

-Barmağını ver görüm.

Səma təəccüblə baxıb:

-Kənan çox üzr istəyirəm, - dedi.

Kənan ona sözünü tamamlamağa imkan vermədi:

-Bir daha “üzr istəyirəm” kəlməsini eşitməyim, - dedi və Ayanın barmağına o biri üzükdən daha gözəl bir üzük taxdı. Sonra onun əlindən öpdü:

-Bu üzüyü sənə anam verdi,- dedi Kənan.

Günlərin birində oğlunu fikirli görən Sevil xanım bunun səbəbi ilə maraqlandıqda Kənan üzük əhvalatını anasına olduğu kimi danışmışdı. Sevil xanım da:

Səadət Qərib

-Başqa üzük almağa ehtiyac yoxdur, - deyərək gedib bu üzüyü gətirib Kənanə vermişdi:

-Oğlum, mən də sənə adına bəzi zinət şeyləri, o cümlədən üzük almışdım. Bu üzüyü gəlinimizin barmağına taxarsan.

Kənan "Yox, ana, bunu sən taxarsan,- demişdi. -Mən o üzüyün eynisini alaram".

Sevil xanım üzüyü zorla Kənanın ovcuna basaraq:

-Ananı dinlə, - demişdi. - O üzük sizi üzdü. Həmin üzükdən almağına dəyməz. Mənə qulaq as. Gəlin üçün başqa üzüklər də alınıb. İnşallah nişanda o birilərini özüm taxacağam.

Sonra da Ayana elçi getmək istədiyini oğluna bildirmişdi.

Kənan bunları Ayana danışib əlavə etdi:

-Hə, Ayan, bu üzük bax beləcə gəlib çıxıb sənə. Bunu möhkəm qoru. Sevil xanım sənənin Kənan deyil...

O, ucadan güldü, Ayanı da gülmək tutdu. O da zarafatla saldı:

-Doğru deyirsən, Kənan, qayınanam öldürər mənə, gərək gözüm kimi baxam bu üzüyə, - deyərək zarafatından qalmadı.

* * *

Ayan elə hey telefona baxır, “bəlkə bir mesaj ola” - ümidi ilə gözləyirdi. Elə bu anda bir mesaj gəldi: “Ayan, əzizim, gülümsə sevgilim. Bax, hiss edirəm ki, narahatsan. Mən vaxt olduqca yazacağam. Səni sevirəm. Artıq nişanlımsan, tezliklə gələcəyəm, həyat yoldaşım olacaqsan. Öpdüm saçlarından, gülümsə. Sənin Kənanın”...

Ayanın sifəti işıqlandı, dodaqlarına təbəssüm qondu. Nişan məclisi Ayangilin rayondakı evlərində keçirildi. Kənanın əmiləri ağız dolusu Kənandan danışır, onu tərifləyirdilər. Hamı deyib-gülüb şadlanışsa da, Ayan da Kənanın da ailəsində bir narahatçılıq vardı.

* * *

Nişandan bir neçə gün sonra Ayan anasıyla Bakıya döndülər.

Sevil xanım hər an oğlundan zəng gözləyirdi. Kənan gedəndən cəmi bir dəfə belə mesaj yazmışdı: “Tezliklə dönəcəyəm, nigaran qalmayın”.

Sevil xanımın nigarançılığı sovuşmaq bilmirdi.

Ayan da evdə var-gəl edir, “Görəsən indi Kənan haradadır? Nə edir? - deyə öz-özünə sual verirdi. Başı bərk

ağrıyırdı. Bir ağrıkəsici içib uzandı və yuxuya getdi... Muradın ailəsində də narahatçılıq yaşanırdı. Bu gün Səmanın son qan testlərinin cavabı çıxacaqdı. Həkim: “Özüm zəng edəcəyəm”, - demişdi.

Murad Səmanın otağına keçdi. Yaxın gəlib yatmış Səmanın başının üstündə durdu və xeyli baxdı. “Allahım, bir ömür baxaram Səmaya, sadəcə yanımda olsun!” - deyə yalvardı. Sonra otaqdan çıxıb, pəncərəyə yaxınlaşdı. Ayan nənəsiylə həyətdə gəzirdi. Balaca Ayan gerçəkdən çox şirin idi.

Murad keçmiş həyat yoldaşı Ayanı xatırladı. Onun xəstəxanaya - yanına tez-tez gəlməsi, Səmanın vəziyyəti ilə maraqlanması, Səmanın da Ayanı sevməsi bir-bir yadına düşdü.

Bunların hamısı Muradda xoş xatirələr yaradırdı. Telefon səsi onu düşüncələrdən ayırdı. Dəstəyi qaldırdı. Telefon paralel idi. Eyni zamanda Səma yatan otaqda da səsləndi. Murad telefonun paralel olduğunu unutmuşdu. Səma “Alo” demək istəyirdi ki, Muradın səsini eşidib telefonun dəstəyini yerinə qoymaq istədi. Lakin Muradın həkimə verdiyi sualı maraqlı doğruduğundan əl saxladı.

-Həkim, Səmanın qan cavabları necə çıxdı? - deyə xəbər aldı Murad.

Həkim susurdu. Murad yenidən həyəcan dolu səslə “həkim” deyəndə o, ağır-ağır sözə başladı:

-Dinləyin. Sizi sevindirə bilməyəcəyəm, hətta kədər-ləndirəcəyəm desəm, daha doğru olar.

Murad udqundu, soyuq tər bədənini basdı, özünü ələ almağa çalışdı.

-Səma xanımın vəziyyəti düşündüyümdən daha betərdir. Təhlillərin cavabını gözləyirdim ki, əmin olum. Ona görə sənə dəqiq cavab verə bilmirdim. Sən demə, Səma tibbin də aciz qaldığı bir xəstəliyə tutulub və bu xəstəlik çox sürətlə inkişaf edib. İndiki duru-munda isə ona heç bir şey edə bilmirik. Sayılı günləri qalıb, çox üzgünəm, amma bunları demək mənim borc-umdur. Onun qalan ömrünü necə yaşayacağı artıq siz-dən asılıdır. Bir azdan ağrıları daha da artacaq. Səma sümük iliyi xərçənginə tutulub. Özü də irəliləmiş for-masında. Səmaya sümük iliyi transplantasiya olunmalı-dır. Yəni sümük iliyi köçürülməlidir. Amma indiki durumunda onu da edə bilmirik, gecikmişik və riskli-dir..

Səma sakitcə dəstəyi asdı və donub qaldı. Əliylə ağzı-

nı qapayıb için-için ağlamağa başladı. Muradın əlləri yanına düşdü. O, əliylə başını tutub yerə çökdü.

Balaca Ayan nənəsi ilə içəri girib atasına doğru qaçdı. “Ata, ata!” deyərək balaca əlləri ilə atasının saçını qarışdırmağa başladı, Murad Ayanı bağrına basıb hönkürtüylə ağladı. Uşaq da atasının hıçqırıqlarından qorxub göz yaşını tökdü.

Muradın anası donub qalmışdı. Biri orada, biri də burada ağlayırdı. Balaca Ayan da atasına qoşulmuşdu. Qəmər xanım oğluna yaxınlaşıb:

-Oğlum, nə oldu? Murad, sus oğlum! Özünü həlak eləmə. Səma eşidər. Halı pis olar, - deyib oğlunu qıcaqladı. Sonra qaçıb mətbəxdən su gətirdi. Murada sakitləşdirici həb verdi. Murad özünü ələ alıb Səmanın otağına keçdi. Səma Muradın ayaq səslərini eşidib özünü yuxuluğa vurdu. Murad gəlib Səmanın alnından öpüb otaqdan çıxdı...

Qəmər xanım da artıq hər şeyi bilirdi. Qucağında balaca Ayan fikrə getmişdi. Murad pencəyini götürüb evdən çıxdı. Dəniz kənarına gəldi. Dənizə baxaraq yenidən kövrəldi, bu zaman telefonu zəng çaldı.

Arayan Ayan idi. Əvvəlcə Səmaya zəng etmiş, onun cavab vermədiyini görüb Muradla danışmaq istəmişdi.

Ayanın səsini eşidər-eşitməz Muradı qəhər boğdu. Ayana harada olduğunu güclə deyə bildi. Və onun gəlməsini istədi. Murad çarəsiz idi, nə edəcəyini bilmirdi. Həkimin sözləri onun dünyasını alt-üst etmişdi.

Daha Səmanı incitməyəcəkdi, əməliyyata gərək yox idi. Səmanın çox az ömrü qalmışdı. Barmaqla sayılacaq qədər.

Murad qeyri-ixtiyari:

-Yox, olmaz, ola bilməz! Mən Səmanı itirə bilmərəm! -deyə qışqırdı və özü öz səsinə səksəndi. Ətrafdakı insanlar təəccüblə ona baxırdılar. Özünü ələ aldı. Bu zaman Ayan özünü Murada yetirdi.

-Murad, nə olub? Səma necədir?

Murad göz yaşları içərisində hər şeyi ona anlatdı. İkisi də səssiz göz yaşları axıtdı. Ayan nə deyəcəyini bilmirdi. Həkim olduğundan tibbin də bu xəstəlik qarşısında aciz olduğunu çox yaxşı bilirdi. Murad”Sən necəsən?” - soruşanda Ayan da olanları ona danışdı.

* * *

Səmanın hərarəti qalxmışdı. Həkim onun yanında idi. Acı xəbəri eşidəndən sonra Səmanın xəstəliyi günü gündən şiddətlənirdi. Bütün günü göz yaşları

içində qızını öpür, qucaqlayır, sanki omimla vidalaşır-
dı. Muradın yanında isə özünü hər şeydən xəbərsiz
aparırdı. İkisi də əsl həqiqətdən xəbərdar olsalar da,
hər biri heç nə bilmirmiş kimi hərəkət edirdi. Bunun
nə qədər çətin olduğunu ikisi də anlayırdı.

Ayan Muraddan ayrılıb evə gəldi. Dərdinin üstünə
dərd gəlmişdi. Kənandan isə xəbər-ətər yox idi. Artıq
bir həftə keçirdi. Kənan susurdu. Son mesaj nişan
günü göndərilmişdi. Ayanın, Sevil xanımın, Ləmanın
gözləri yolda, qulaqları səsdə idi.

Bu isti və başqa payızlardan seçilən, fərqlənən payız
Azərbaycan xalqının yaddaşında Böyük Vətən müha-
ribəsi kimi tarixi bir hadisəylə yadda qaldı. Payızın ilk
ayının son günlərində erməni tərəfin təxribatı nəticə-
sində Qarabağ uğrunda müharibə başladı. Kənan artıq
müharibədə iştirak edir, igid əsgərlərimizlə yanaşı
döyüşlərdə irəliləyirdi.

Başda komandiri və bir neçə yoldaşı ilə Kənangil
verilən tapşırığı uğurla yerinə yetirdilər. Onların
şücaəti və rəşadəti nəticəsində yüzlərlə düşmən məhv
edildi.

O gün əməliyyat başa çatdıqdan sonra geri dönərkən
hərbi maşınlardan biri minaya düşmüş, nəticədə yol-

daşlarından ölənlər və yaralananlar olmuşdu. Komandir də ölümcül yara almışdı.

Kənan arxadan gələn ikinci maşında idi. Onlar dayümgül yaralanmışdılar. Qabaqdakı maşın sıradan çıxmışdı. Kənan sağ qalan yoldaşları ilə yaralıları öz maşınlarına gətirirdilər.

Tələsmək, yola düşmək lazım idi. Hamı çox cəld hərəkət edirdi. Kənan gözə dəymirdi. Əsgər yoldaşları onu dəfələrlə səsləsələr də Kənan hay vermirdi. O, bayaqdan yaralı komandirini axtarırdı. Nəhayət komandiri tapıb belinə aldı. Bu zaman erməni snayperi atəş açdı. Kənan yığıldı. Bunu görənlər ona sarı qaçdılar. Sən demə, erməni snayperi onun ürəyinin başını nişan alıbmiş.

Əsgərlərdən biri başını buladı:

-Komandirimizlə birgə Kənanı da itirdik, - deyib papağını çıxardı.

Kənan can verirdi. Onun ağzından çıxan son söz “Ayan, məni bağışla, sözümə əməl edə bilmədim” oldu.

Döyüşçülər”Kənan!!!” deyərək qışqırırdılar.

Artıq gec idi. Kənanın son nəfəsi gəlirdi. O. “Ayan... Ayan...” deyərək gözlərini əbədi yumdu.

* * *

Kənan erməni gülləsinə tuş olan anlarda Ayan iş yerində idi. Xəstə qəbul edirdi.

Birdən halı pisləşdi və yerə yıxıldı...

Bir də gözlərini açanda özünü palatada gördü. Nələr olduğundan xəbərsiz idi. Kənanın ölüm xəbərini iki gün sonra Sevil xanıma verdilər. Amma hələ nəşini gətirməmişdilər, ekspertizada idi.

Sevil xanım dərd içində ölürdü. Aldığı zərbə çox ağır və dözülməz idi. Qadın heç cür özünə gələ bilmirdi. Ürək xəstəliyindən əziyyət çəkən ananın halı çox pisləşmişdi. Ləman da çox ağır gündə idi. Ləmanın nişanlısı və onun ailəsi onları tək buraxmır, əllərindən gələni yardımını göstərirdilər. Amma bu dərd elə böyük idi ki, hamını yandırır-yaxırdı.

O gün Ayan obaşdan oyanıb namaz qıldı. Oruc tutub niyyət etdi. Kənan sağ-salamat gəlsin!- deyə Allaha yalvardı.

Halsız olduğu üçün p gün işə getmədi. Otağında oturub sosial saytlarda hər gün olduğu kimi xəbərlərə baxmağa başladı. Kənanın şəhid olmasını xəbərini

oxuduqda

əvvəl gözlərinə inanmadı, sonra həmin xəbəri təkrarən oxuyub “Kənan!!!” deyə fəryad qopardı. Qəfil aldığı xəbərdən Ayan hüşunu itirmişdi. Onun səsinə özünü yetirən Gülnar xanım qızını zor-bəla ilə özünə gətirdi... Bu dəhşətli xəbər Ayanın həyatını bir daha alt-üst etdi. Bundan sonrakı həyatını necə yaşayacağı heç kimə bəlli deyildi...

* * *

Gecənin bir yarısı Səmanın vəziyyəti pisləşdi. Artıq nə iynə nə dərman ona heç bir kömək etmirdi. O gecə Səma gözlərini əbədi yumdu. Murad səhərə qədər “Səma” deyə ağlayır və sanki öz taleinə üsyan edirdi. Bütün baş vermiş hadisələrdən bir neçə ay keçməsinə baxmayaraq nə Ayan, nə də Murad özlərinə gələ bil-mirdilər. Ayan həyatdan əlini tamam üzmüşdü. O, artıq onu həyata bağlayan heç bir şey olmadığını düşünərək ölmək istəyirdi. Hətta bir gün bu düşüncələr içində Ayan xəstəxanada canına qıymaq istədi. Nə yaxşı ki, həmkarlarından biri həmin an içəri girib Ayanın önündəki dərman həblərini görüb onun niyyətini anlayaraq, ona öyüd-nəsihət verdi və Ayan yaşca özündən çox böyük olan Nərgiz həkimi diqqətlə dinlədi:

“Qızım, Kənan şəhid olub. İndi o, cənnətdədir! Sən intihar etsən, cəhənnəmə düşərsən. Allah intihar edənləri xoşlamır. Canı alan odur, sən nəkarəsən ki, ölüm hökmü çıxarırsan. İntihar etməli olsan, o zaman Kənanla heç bir zaman görüşə bilməyəcəksən”- dedi ona Nərgiz xanım.

Bu sözlər sanki Ayanı yuxudan ayıltı.

İndi Ayanda Ləmanın ona verdiyi Kənanın yazdığı bir məktub var idi. Məktubda deyilirdi: “Gözəl Ayanım, hərbi əməliyyatlarımızın uğurlu olacağına inanıram. Bu mənim Vətən qarşısında borcumdur. Bağışla, sevgilim, sənə hər şeyi danışa bilməzdim. Əgər sağ dönsəm, bu məktubu yenə sənə verəcəyəm, məni anlamağın üçün. Yox, əgər Vətən yolunda ölsəm, bil ki, səni həmişə cənnətdə gözləyəcəyəm. Amma səndən bir xahişim olacaq və söz ver ki, ora tələsməyəcəksən. Vaxtın çatanda, yəni 80-85 yaşında gələ bilərsən. Burada səni 26 yaşında olduğun kimi görəcəyəm. Bir də söz ver ki, məni xatırlayanda sadəcə gülümsəyəcəksən. Axı Kənan sənin gülüşünü çox sevirdi. İndi isə gülümsə... Səni dəli kimi sevən Kənanın”.

Ayan bu kiçik məktubu dönə-dönə oxuyur, gah ağlayır, gah da gülürdü...

Daha iki il keçdi. Murad o zamandan bəri Ayanla görüşməmişdi. Balaca Ayanın artıq beş yaşı var idi. Qızçığaz atasının gözünün önündə günbəgün böyüyürdü. Muradı həyata bağlayan yeganə varlıq idi qızı Ayan.

Bu gün Səmanın ölümünün ikinci ildönümü idi, Murad qızı ilə Səmanın məzarını ziyarətə getmişdilər. Balaca Ayan Səmanın məzarı üzərinə tək bir gül qoyub geri çəkildi.

Murad Səmanın məzarı üstündə quran oxutdurdu. Sonra Səmaya müraciətlə :

“Əzizim, sənsiz çox pisəm, darıxıram, amma sənin yanına gəlməkdən qızımız məni saxlayır. Bağışla məni, sənin son vəsiyyətini yerinə yetirə bilmədim,”- dedi.

Səma biləndə ki, həyatı artıq sönmək üzrədir bir məktub yazmışdı. Məktub həkim Ayana ünvanlanmışdı. Ayandan xahiş edirdi ki, Muradla qızından muğayat olsun. Hətta “Yalvarıram” yazmışdı. Səma Ayanın nişanlı olduğunu bilmirdi. Ona görə məktubda qızına ana olmağı ondan xahiş edirdi. Həmin məktubda Murada da müraciət vardı. Bu Səmanın vəsiyyəti idi:

“Murad Ayanla evlən, qızımı ikinizə əmanət edib gedirəm”.

Murad Səmanın vəsiyyətini yerinə yetirə bilməzdi. Bilirdi ki, Ayan nişanlıdır, tezliklə toyu olacaq, hətta ondan xahiş etmişdi ki, Muradı da toya çağırınsın.

Bu iki il ərzində nə Murad Ayanı, nə də Ayan Muradı axtarmadı. Hər ikisi öz dərdi ilə baş-başa qaldı.

Murad Səmanın məzarını ziyarət edəndən sonra qızı ilə birgə Şəhidlər Xiyabanına gəldi. Bir neçə şəhidin məzarını ziyarət etdi. Birdən, qulağına tanış səs gəldi. Gənc xanımın “Kənan, Kənan! Mən sənsiz yaşaya bilmirəm! fəryadını eşidib yerində dondu. Bu, Ayan idi. Gördüyü mənzərə Muradı sarsıtdı. O şəhidin məzarına yaxınlaşıb

-Ayan, sənsən?- deyə təəccüblə soruşdu.

Ayan ayağa qalxdıqda Murad məzar daşındakı yazıya baxdı və:

-Kənan! Demək, Kənan həlak olub?- deyə daha da təəccübləndi.

Ayan Muradı görüb daha bərkdən ağladı.

Balaca Ayan da ona qoşuldu. Ayan özünü ələ alıb adaşına sarı yeridi, onu qucağına götürüb, öpdü. Böyük Ayan kimi, bu balaca Ayanın da taleyi tərs

gətirmiş, üç yaşında anadan yetim qalmışdı. Nə yaşı vardı ki? İndi o cəmi beş yaşın içindəydi. Ona ana qayğısı, ana nəvazişi lazım idi. Bunun öhdəsindən Murad təkbaşına gəlməliydi. Ayanın adaşına ürəkdən yazığı gəldi.

Ayanla Murad bir-birinə baxdılar. Biri həyat yoldaşını, o biri nişanlısını itirmişdi. Artıq ikisi də hər şeyi bilirdi... Onlar dəniz kənarında oturub dərdlərini bölüşdülər. Ayrılanda Murad Səmanın yazdığı məktubu Ayana verdi:

-Evdə oxuyub fikrini bildirərsən,- dedi

Ayan məktubu demək olar ki, hər gün dönə-dönə oxuyur, öz-özünə: “yox, olmaz!” deyirdi. Hər dəfə də balaca Ayan gözləri qarşısına gəlir, onu dilemma qarşısında qoyurdu.

Ayanı düşünərək xeyli sonra Murada cavab verdi:

-Biz səninlə yenə dost olaraq qalacayıq. Ayanın xatirinə formal evlənək, sadəcə kağız üzərində. Bizim valideynlərimiz də bu izdivacdən razı qalacaqlar. İstəyirəm balaca Ayan atalı-analı böyüsün. Amma mən yalnız Kənanın olaraq qalmaq istəyirəm. Sən də öz Səmanla bağlı xatirələrinlə yaşa. Sən Səmanı necə sevirənsə, mən də Kənanı elə sevirəm.

Səadət Qərib

Beləcə keçmiş ər-arvad bir-birinə qovuşdu. Bu dəfə balaca Ayanın xatirinə. Yenə əvvəlki kimi dost oldular, hörmətlə həyata davam etdilər.

Bu hadisədən 10 il keçmişdi. Bu gün yenə yağış yağır-
dı. Ayan klinikada pəncərə önündə əyləşib yağışı seyr edirdi. Çox kövrəlmişdi, hər yağış yağanda bütün həyatı kino lenti kimi gözləri önündə canlanırdı. Ayan da, göydəki bulud da ağlayırdı...

Gözlərim hər yerdə səni axtarır,
Əzəldən taleyim ağlatdı məni.
Yağış da şahiddir sənsiz ölürəm,
Sənsizlik köz olub, dağlatdı məni.

Həsərlə əcəli gözləyirəm mən,
Sən mənim son arzum, son diləyimsən.
Əbədi sevgimsən, əbədi eşqim
Canıma can verən, tək gərəyimsən...

Ayan cib dəsmalını çıxarıb gözlərini sildi. Elə bu zaman telefon səsləndi. Adaşı idi:

-Anacan, hazırlaş, atamla dalınca gəlirik. 15 yaşımı qeyd edəcəyik, unuttunmu?

Ayan özünü ələ alıb:

-Unutmaq nə demək, gözəl qızım? Bu dəqiqə hazırlaş
sıb çıxıram,- dedi.

Yağış artıq kəsmişdi. Təbiət də insan həyatı kimi dəyi-
şik, fərqli günlərlə səciyyələnir həmişə. Bir gün
günəşli , bir gün yağmurlu olur təbiətin havası. Lap
insanların ömrü kimi. Qaralı ağı günlər yaşayan insan-
ların ömrü kimi. Həyat davam edirdi. Ayanların acılı-
şirinli taleləri kimi ...

HEKAYƏ

GECİKƏN BƏYAZ GÜL

Bəzən həyatımıza girən ” kaş ki” kəlməsi bir ömür boyu bizə yoldaş olur, hər nəfəs aldığımızda içimizi qurd kimi yeyir, yaralarımızın qaysağını qopardıb, sızladır.. “Bəlkələr “də həmçinin... Elcanın dilində bir ömür qalan ” kaş ki” kəlməsi kimi...

“8 mart Qadınlar bayramı”

Quşların cəh-cəhləri hər yandan duyulan yazın ilıq nəfəsilə qarışaraq insanın ruhunu oxşayırdı. Öncələr sevdiyi “8 mart “bayramını daha sevə bilməz ki Elcan...

O səhər tezdən oyanıb tələsik evdən çıxdı. Gül dükanına daxil olub bir bəyaz gül alıb maşınına əyləşib yola düşdü. .

Elcan yol boyu gözlərinin yaşını saxlaya bilmirdi, “necə unuda bildim ?” deyərək özünü danlayırdı. Həyacandan ikiəlli sükandan bərk-bərk yapışan Elcan heç vaxt unuda bilmədiyi o günü yenidən yaşayırdı. O bu düşüncələr içində məzarlığa çatdı. Maşını bir kənara verib, ağır addımlarla, başını aşağı salaraq anasının məzarına yaxınlaşdı. Məzar bəyaz güllər içində güllü baxçaydı. 20 ildir özünü bağışlaya bilməyən Elcan anasının məzarına yaxınlaşıb bəyaz gülü məzara qoyub , dəfələrcə dedi ki sözü: “Bağışla məni “ana deyib yenidən hönkürdü...Yenidən o” mənzərə” kino lenti kimi gözündə canlandı, onu 20 il öncəyə “8 mart” gününə apardı...20 il öncə Elcanın düz 29 yaşı vardı...

Səadət Qərib

O gün Məryəm ana həmişəki kimi sevincli idi. Səhər tezdən oyanıb oğlu Elcanı işə yola salmışdı. Sonra isə nahar tədarükünə başlamışdı. Oğlunun ən sevdiyi yeməkləri hazırlamış, sevdiyi şirniyyatlardan bişirmişdi. Axı o gün bayram idi. Məryəm xanımın ən sevdiyi bayram . Qadın olduğunu hiss etdiyi bayram..O gün oğlu, onu ən çox sevdiyi tək bəyaz güllə təbrik edəcəkdi. Bu tək bəyaz gülün tarixçəsi isə Məryəm xanım üçün çox özəl idi.

Oğlunu dünyaya gətirən gün həyat yoldaşını itirmişdi Məryəm xanım. Həməən gün həyat yoldaşı avtomobil qəzasında dünyasını dəyişmişdi.

O, həyat yoldaşı Ramizlə hələ məktəb illərindən, sevgilərindən çox öncə dost idilər.O zamanlar hər 8 mart günü Ramiz ona tək bir bəyaz gül alar, təbrik edərdi. Çünki Məryəmin nə qədər bəyaz gülləri sevdiyini yaxşı bilirdi. Elə ilk evlənmə təklifi edəndə də bəyaz güllə sevindirmişdi Məryəmi. Amma oğlunu dünyaya gətirən günə yetişə bilməmiş və əlində bir bəyaz güllə avtomobil qəzasına uğramışdı.Məryəm xanım o qanlı gül qurusunu hələ də saxlayırdı. Elcan demək olar ki, 10 yaşından bu hadisəni öyrəndikdən sonra, anasına hər bayram ağ gül bağışlar, bu ənənəni ürək ağrısıyla da olsa davam etdirirdi. Anası da çox sevinər, hər dəfə bayram günləri acılı – şirinli xatirələriylə baş -başa qalar, yenidən o günləri yaşardı.

Məryəm ana naharı hazırlayıb, masanı bəzədi..Pəncərənin önündə oturub oğlunun yolunu gözlədi. Və yaşadığı əzablı , sevincli günləri yenidən xatırladı. Oğlundan başqa həyatda kimsəsi yox idi. Bütün sevgisini ona vermişdi. Onu oxutmuş, böyütmüş, sadəcə onunçün yaşayırdı. Oğlu da onu böyük məhəbbətlə sevərdi.

Artıq şər qarışmışdı, saat 12-ni göstərirdi.Qəfil qapının zəngi çalındı. Səsdən diksinən ana sevincək qapıya doğru qaçdı. Oğlu sakitcə içəri girdi ,deyəsən bir az da içkili idi.

“Ana mən yatacam” deyib otağına keçdi. Onun bu soyuqluğundan ana çox sarsıldı:

-Oğlum sənin sevdiyin yeməkləri hazırlamışam, gəl bərabər oturub yeyək. Səhərdən mən də heç nə yemədim, səni gözlədim.

– Yox ana , sən ye, “mən yatacam “deyib tələsik otağına keçdi.. Telefonu çıxardıb sevgilisini aradı. Yenidən onunla deyib gülməyə başladı. Bütün günü birlikdə keçirtmişdilər. Bir dəstə bəyaz gül , hədiyyələr alıb sevgilisini təbrik etmişdi.Demək olar ki maaşını tamamilə sevgilisinin hədiyyələrinə xərcləmiş, amma nədənsə anası üçün bir tək bəyaz gülü unutmuşdu.

Səadət Qərib

Məryəm ana yeməyə toxunmadan otağına keçdi. Ürəyi döyünməyə başladı. Fikirlərə qərq oldu. Elcan heç belə etməzdi. Demək qorxduğum başıma gəldi. Mənə olan sevgisi azalmış. Ana özünü ələ almağa çalışırdı.. Yox, yəqin daha önəmli işləri olub deyə özünə yalandan təskinlik verdi.. Yox unutmaz , bilir o gülü necə gözlədiyimi. Yəqin bu gün bayram olduğunu unudub, yəqin səhər alar deyə fikirləşdi.Amma ürəyinin sancısı, narahatlığı artırdı. Rəfdən gündəliyini götürdü .Tarixi qeyd etdi. Tək bir cümlə yazdı.. “Gecikən bəyaz gül “....

Sonra dəftərin arasındakı qurumuş bəyaz gülü əlinə aldı, gözlərindən axan gözyaşlarıyla o qurumuş gülü islatdı. Ovcunda bərk bərk sıxdı, və yatağa uzandı...

Səhər Elcan yuxulu-yuxulu mətbəxə su içməyə keçdi.Başı çox ağrıyırdı. Yatağına geri dönəndə salonda toxunulmamış masanı görüncə sanki yuxudan ayıldı. İki əliylə başını tutdu.”Mən neylədim İlahi?” Bu nə haqsızlıq- deyib dərhal əynini geyindi, çox keçmədi ki, anası yuxudan oyanmamış bəyaz güllə evə döndü. Anasını səslədi, amma səsində səs verən olmadı. Yataq otağının qapısının açıb sakitcə içəri girdi. Çarpayıda uzanan anasına yaxınlaşdı. Onu oyandırmaq üçün ehmalca əlni uzadıb onun əlindən tutdu və birdən diksindi. Ananın əlləri bum-buz idi. O əbədi yuxuya getmişdi..., yanığında donmuş gözyaşları...

...ovcunda bərk bərk tutduğu qurumuş bəyaz gül...

VƏTƏNRƏRVƏR ŞEİRLƏR

ALİ BAŞ KOMANDANIM

Heydər oğlu, qəhrəman,
Tarix yazan sərkərdə.
Xariqələr yaratdın,
Sən zəkanla hər yerdə.

Dəmir yumruqlu adam,
Adın gəzir dillərdə.
Ulu öndər, ruhun şad,
Yurdun əmin əllərdə.

Dünyanı heyran etdin,
Vətəninə sevginlə.
Göstərdin öz gücünü,
Böyük siyasətiylə.

Yenə də İlham dedi,
Şanlı Azərbaycanım.
Yaşa, yaşa, çox yaşa,
Ali baş komandanım.

ZƏFƏR ƏTİRLİ QƏHRƏMAN

(19 güllə yarası almış Gəncə
şəhidimiz qəhrəman Yüksəl
Əlizadənin xatirəsinə yazılmış bu
şeirə mahnı bəstələnib)

Mus: İlhamə Adilqızı

İfa: Azərin

Gəncəmizin mərd Yüksəli,
Ucalmısan zirvələrə.
Heç bilmədin qorxu nədir,
Sinə gərdin güllələrə.

Şərəfli ad daşıyırsan,
Tarixlərdə qalacaqsan!
Ürəklərdə yaşayaraq,
sönməz məşəl olacaqsan!

Böyük Vətən savaşında,
Hayqırdın ki, mən də varam...
Azərbaycan mənim elim,
Hər daşını qoruyaram...

Çatdin elin harayına,
kənüllülər sırasında.
Şücaətlə ad qazandın,
yaşıdların arasında.

Neçə yaralı əsgəri,
daşıldın öz kürəyində.
Neçə arzu, diləyini,
apardın öz ürəyində.

Vətənimin iğid oğlu,
Heç bir şeydən çəkinmədin.
Düzdün ölüm sınağına,
Yenə yolundan dönmədin.

Vətən üçün candan keçib,
Əbədiyyətdə doğuldun.
Qaranlıqdan sabahlara,
Daim doğan Günəş oldun!

Allah dərgahında özün,
Vətən boyda uca dağsan.
Zəfər ətirli, qəhrəman,
Azərbaycan, Qarabağsan!!!

TARİXİ ZƏFƏR QARABAĞ

Fərəh fərəhə qarışdı,
Sevincimiz aşıb, daşdı,
Qələbəmiz çox yaraşdı,
Sənin hüsnünə Qarabağ.

Əsgərlərin azan səsi,
Azadlığın zümzüməsi,
Qarabağın şikəstəsi,
Sənin şəninə Qarabağ.

Boylanırdın yetim- yetim,
Gül açdı arzu niyyətim,
Əridi bütün həsrətim,
Qurbanam sənə Qarabağ.

Ulu öndər vəsiyyəti,
Qəbul oldu hər niyyəti,
Heydər oğlu qətiyyəti,
Düşməni yendi Qarabağ.

Qəhrəman şəhidlərimiz,
Yenilməyən əsgərimiz,
Vətənə böyük sevgimiz,
Tarixi zəfər Qarabağ!!!

ÖLMƏZ ŞƏHİDLƏR

Səadət Qərib

O soyuq qış günü qəfil güllələr,
Azadlıq səsini susdurammadı.
"20 yanvar"ı yazdı tarixə...
Qara hərflərlə ölməz şəhidlər.

Namərdlər xəyanət, etdi gör necə,
İblis xislətiylə qan içə -içə,
Xalqıma təcavüz oldu o gecə,
Azadlıq yolundan dönməz şəhidlər,
Əbədi yaşayar, ölməz şəhidlər!

İstiqlal yolunu müstəqil seçdi,
Silahsız tankların önünə keçdi,
Haqq sözünü deyib dünyadan köçdü,
Qorxu nədir, əsla bilməz şəhidlər-
Əbədi yaşayar ölməz şəhidlər!

Azadlıq qazandıq qan bahasına,
Nə qədər can verdik can bahasına,
Ucaldıq zirvənin ən ucasına,
Şərəf, qururumuz, sizensiz şəhidlər,
Əbədi yaşayar, ölməz şəhidlər!!!

DÜNYADA ƏDALƏT HAQQ QURAN ELİM

Sən qədim yurdumsan, Azərbaycanım!!!
Poladlar qanıyla tarixlər yazır.
Mübariz qeyrətli iğid oğullar
Vətənin yolunda ölümə hazır.

Başını uca tut, Laçınım, Şuşam,
Hər Vətən övladın, sənə min əsgər...
Sənin dayağındır Türkün ulusu,
Bir yanın Dərbənddir, bir yanın Kəngər!!!

Zəfərdən- zəfərə adlayan, keçən,
Dayanma, dayanma, irəli ordum!!!
Zirvəyə daşdıq məşəlimizi,
Zülməti nur ilə boyadıq, yurdum!!!

Günbatan, gündoğan oylağın olmuş!!!
Birləşib yumruq ol, ey Turan elim...
İlhamla Ərdoğan bayrağın olmuş,
Dünyada ədalət, haqq quran elim!!

VERMƏRİK QARABAĞI

Quduzlaşmış yağılar,
Şəhərimə əl atdı.
Gəncəmin yuxusuna,
Xainlər haram qatdı.

Körpə Məryəm, Nigartək,
Neçə canlar aldılar.
Neçə Fidan balanın,
Həyatını çaldılar.

Anasını axtaran
Nilaylar, Bəxtiyarlar.
Aysun, deyib hıçqırdı,
Qəlbi dağlı atalar.

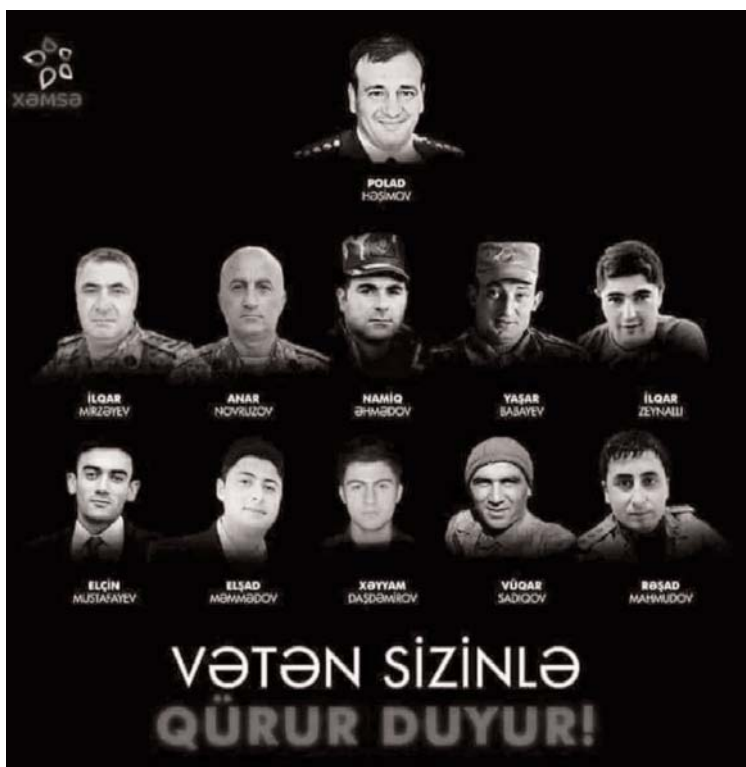
Sevincin gözlərində
Kədər, qəm yuva saldı.
Qardaşı Hüseyinlə...
Ata- anasız qaldı.

Neçə yol vurulsa da,
Tərtərimiz, Bərdəməz.
Yenə də sönən deyil,
Bu Vətənə sevgimiz.

Yıxılmaz ulu Gəncəm,
Şərəfsiz gülləsiylə.
Ayaqdadır Bərdəməz,
Qələbə nəğməsiylə..

Daim artır gücümüz,
Mərd xalqın birliyiylə.
Azərbaycan fəxr edir,
Bir ordu millətiylə.

Ana kimi, yar kimi,
Sevirik bu torpağı.
Canımızı verərik,
Vermərik Qarabağı.

Qayıdış

Düz otuz il torpağım,
düşmənün caynağında.
Haqq savaşıını etdik,
Qarabağ torpağında.

Gəlmişik qurtarmağa,
Şuşamı yad əllərdən.
Tarix yazan əsgərim,
Düşməyəcək dillərdən.

Evimizə dönürük
Torpaq bizim, dağ bizim.
Özümüzə dönürük,
Cənnət bizim, bağ bizim.

Düşmən çəkilir geri,
Şuşam, üzün güləcək!
Xarı bülbülün ətri,
Hər yanı bürüyəcək.

Titrədər yeri- göyü,
Xanımızın zil səsi.
Duyulacaq hər yandan,
Qarabağ şikəstəsi.

Qalanacaq tonqallar,
Şuşanın dağlarında.
Kişnəyəcək boz atlar,
Qarabağ torpağında.

Əmanət verdi bizə,
Şəhidlər bu torpağı.
Sancılıb hər zirvəyə,
Azərbaycan bayrağı!

Gözlə mən dönəcəyəm

(Əsgər dilindən)

Xalqımın dik duruşu, milli qürurumuzdur.
Qəlbi Azərbaycanın Qarabağ yurdumuzdur.

Ədalət vulkanıyam haqq hayqıran biriyəm.
Mən fəxr eləyirəm ki, elimin əsgəriyəm.

Bizimkidir bu gözəl Azərbaycan torpağı.
İşgalçı düşmənlərə verdik böyük göz dağı.

Daha nəfəs alırıq böyük zəfərimizlə.
Üzün gülsün Qarabağ, qürur duy, sevgimizlə!

Gözləyir hər əsgəri sevgilisi, anası.
Gözləri qapıdadır dönəcəkdir balası.

Şəhid ruhları azad Qarabağda dolanır,
Üçrəngli bayrağımız səmada dalğalanır.

Canımızla qovuşduq böyük zəfərimizə.
Üzün gülsün Qarabağ, dönürük özümüzə.

Gözlə, mən dönəcəyəm, gözü yolda qalanım.
Gecələr sübhə kimi, əli göydə olanım.

Nigaran olma məndən, sənə qurban bu canım.
Qələbəylə dönürəm, anam Azərbaycanım!!

NUR ÜZLÜ ŞƏHİD YARIM

(Bu şeirə mahnı bəstələnib)

Mus: Sevinc Mənsurova

İfa: Gülyaz Məmmədova

Sən şəhid olduğun gün,
Xəbər gəldi qəfildən.
Qat kəsmiş məktub çıxıb,
Sənin qanlı cibindən.

Yazıbsan ki ağlama,
Mənim məğrur qadınım.
Vətənə qurban olsun,
Torpağa axan qanım.

Qismətində demək ki,
Şəhidlik payın varmış.
Allah, şəhidlər üçün,
Cənnətdə yer ayırmış.

Ana kimi, yar kimi,
sevdin yurdu, torpağı.
Bizə əmanət etdin,
Canımız Qarabağı.

Al qanla tarix yazdın,
Torpağa can verənim.
Şəhid şərbətin içdin,
Uğrunda vətənimin.

Səndən sonra şəhidim
Dünya oldu mənə dar.
Niyə axı dönmədin,
Söz vermişdin axı;- Yar....

Nəqarət:

Sənsiz necə yaşayım,
Nur üzlü şəhid yarım.
Bu qəlb səndən doymadı,
Cənnət qoxulu yarım.

Son nəfəsində yenə,
"Vətən sağ olsun" deyən,
Bayrağına bürünən,
Can verən şəhid yarım...
Nur üzlü şəhid yarım...

ZƏFƏR MARŞI

(Bu şeirə mahnı yazılıb
Mus: Fəraim Sadiq
İfa: Gülnar Sultan)

Anaların duası
şükür, qəbul olundu.
Xocalımın qisası,
intişamı alındı.
Şuşamın dağlarına,
Ay- ulduzlar yayıldı.
Qarabağ, el-obama,
bayrığımız sancıldı...
hey, hey, hey...

Ali Baş komandanın,
Tarix yazan yoluyla.
Polad, Mübarizlərin,
İnamlı addımıyla.
Qovuşduq doğma yurda
rəşadətli orduyla.

Çırpınır qəlblərimiz-
Yaşasın qələbəmiz...
hey, hey, hey...

Mərd-namərd savaşında,
Ərənlərim vuruşdu.
Cəbhəyə getmək üçün,
Könüllülər yarışdı.
Şəhidlərimin qanı,
Torpağıma qarışdı.
Anaların bağı dağ,
Hər şəhidim Qarabağ!!!...

Haqq bizik, ədalət biz,
Vətənədir sevgimiz.
Dünyanı heyran etdi,
Birliyimiz, gücümüz.
Sözümüzü deyirik.
Eşitsin, bütün cahan,
Qarabağ Azərbaycan
Tariximiz kökümüz
Sebrimiz, zəfərimiz hey, hey, hey....

Nəqarət:

Sən nə gözəl qoxursan,
Vətən torpağı, türkün.
torpağı, can torpağımız...
Ətrindən doymaq olmur,
Cənnət bağıımız,
öz diyarımız,
Qarabağıımız!...

Qarabağ

Bir yaraydın bağıımızda,
Acımızda, ağrımızda.
Otuz ildir yadımızdan-
Çıxmadın bir an Qarabağ!...

Yad əlində əsir olan,
Neçə illər yetim qalan,
Sənsiz daim donub, inan,
Damarımda qan Qarabağ!...

Gəldik, bizə, açdın qucaq,
Əbədi yansın bu ocaq,
Sənin ilə bir olacaq,
Ruhum, cismim, can Qarabağ!...

Günəş doğan səmasına,
Şəhid qoxan havasına ,
Bütün Turan dünyasına,
Şöhrət ilə şan Qarabağ!...

Ay ulduzum qarşılayır,
Yeni bir tarix başlayır,
Ruhu ilə alqışlayır,
Cabbar, Seyid, Xan, Qarabağ!...

ÖLÜM HƏLƏ SON DEYİL!

Yenə həyətdəki uçuq
quyunun üstündə oturub,
için- için ağlayır ana.
İllərdi köksünü parçalayan
dərdlərini quyuya
danışdı ana...
Elə bil ondan istəyirdi

o gecədə itirdiklərini.
İki yaşlı qızını, beş yaşlı oğlunu
27 il həsrət qaldığı ərini...
Saçlarına hopan ay işığı
onu gümüşü rəngdə boyamışdı.
Hıçkirtisi mərmə səsi kimi
sanki canına susamışdı.
Ayağı altında
torpaq da rəngini dəyişib
qan rəngi almışdı.
O rəng göydəki buludları da
öz rənginə boyamışdı...
Bir igid ömrü yaşadı
bu kabus xatirələrdə ana...
Düz iyirmi yeddi il idi
sinə gəlirdi bu dərdə ana...
O gün ki, söküldü
dan yeri başının üstə,
arzuları haçalandı,
yurdu od tutub, yandı.
Ürəyi də yandı o gecə.
İki yaşlı Salatın simalı Zəhrasını,
beş yaşlı Mübariz cüssəli balasını,
itirdi, ana...
İtirdi o bütün arzularını,

bütün gümanlarını...
Duymadı səsini nə yer, nə səma,
Ağladı...
-Ovcunda sıxıb saxladığı Vətən torpağını...
Ovcunu yandırdıran torpağdan
barmaqları arasından qanlı yas süzülürdü..
Ana gözlərini ağır-ağır qapadı,
o gecə ananın gözlərində bir də yenidən ağladı...
Gözünün önündə
qan gölünə bürünmüşdü Xocalı...
Vəhşiliyin görünməmiş dəhşətləri,
İnsanlığın öldüyü gün..
Güllələrin leysan kimi,
Dolu kimi yağdığı o qanlı gecədə
yenidən kiçilib ərimişdi Xocalı...
Günahsız insanların çarəsiz qaldığı
o zalım gecə..
Ölümlər... vəhşiliklər... imdadsız körpələr...
analar... yaşlılar.... qız-gəlinlərin
qar üstündə ayaqyalın öldüyü gecə....
Ana başını qaldırıb qəzəbindən
var gücüylə hayqırdı...
Əllərini açıb göylərə ...
-Allahım bu ahı yerdə qoyma!
-deyə hıçqırdı...

Səadət Qərib

qana-qan, cana-can öc alınmalı...
Düz 27 ildir hər gün belə ölüb – dirilirdi ana...
Üzünü çevirib sola-sağd deyirdi yana-yana...
-”Xocalıma qovuşsam, barı rahat ölərəm,
Allahım, məzarımı Xocalıda qismət elə”....
Bu ananın son sözləri oldu...
Qırılmış ümidlərlə birgə son sözləri...
Əllərini açmadan
ovcundakı o Vətən torpağını elə sıxmışdı ki...
...Sabah açılmaq üzrəydi...
Qadının yanında bir gənc oğlan
başını dizləri üstə qoyub onun
gözlərinə baxa- baxa qalmışdı..
ilahi, gözlər sanki danışdı...
O bu sözləri durmadan təkrar edirdi:
“Sən rahat yat nənə...
O torpaqlar uğrunda
son nəfəsimizə qədər döyüşəcəyik...
Azərbaycanın bütün torpaqlarını
qan bahasına alacayıq...”
Sanki, bu sözləri qadın duyurdu...
üzünün alt qatlarında bir təbəssüm,
bir ümid uyuyurdu....

26.02.2019

XOCALI - QAN YADDAŞIMIZ

Qışın oğlan çağı, qışın sərt ayı,
Qəflətən göylərə vahimə çökdü,
Uçuşdu güllələr ulduzlar sayı,
Xocali gözündən qan yaşı tökdü.

Namərdlər hücumu keçdi anidən,
O gecə hər yanı al-qan etdilər.
Soyqırım törədib o gün yenidən,
Xocalını yerlə yeksan etdilər.

O gecə nə qədər canlar aldılar,
Nə uşaq bildilər, nə qoca, cavan,
İnsanliq halindən çıxan vəhşilər,
Günahsız canlara tutdular divan.

Mənfur niyyətini işə salaraq,
Qız və gəlinləri təhqir etdilər.
Sanki susamışdı o itlər qana,
O gün Xocalının qanın içdilər.

Səadət Qərib

Hamilə qadının qarnını yarıb,
Canlı körpələri oda atdılar.
Ən ağır genosid bax o gün oldu,
Canlı insanlardan tonqal çatdılar.

Hətta cəsədləri təhqir edərək,
Onları saldılar tanınmaz hala.
Türkün dünyasına təcavüzdür bu,
Qisas qiyamətdə inanma qala.

Bu gözüqizmişlər, həddi keçdilər,
Sanki, canavartək susamış qana.
O gün Xocalinin qanını içdilər,
Sonra dağıldılar hərə bir yana.

Çarəsiz balalar, körpə balalar,
O gecə dağlarda donub, buz oldu,
Laləli dağlarda o gündən bəri,
Bir lalə bitmədi, neçə yaz oldu.

Xocali yaramız, qan yaddaşımız,
Bu yara hələ də qanayır, həyhat,
Allahsız, o dinsiz, qansız canilər,
Vaxt gələr cəzasın cəkər ikiqat!!

MƏNƏ SEVGİDƏN DANIŞ

Yük

Çiyində nə qədər yükün var adam
Qəm yükü, dərd yükü, məhəbbət yükü.
Dünən bir namərd cəllad körpüsü
Bugünün daşıyır sədaqət yükü.

Əl- ələ gəzirsən xəyallarınla,
Hələ yaşayırsan olmaz arınla.
Öyürsən özünü "yalan" varınla,
Taxt qurub içində səfalət yükü.

Bir daş qoymamısan daşının üstə,
Hər gün bir yaş gəlir yaşının üstə,
Tutmusan vəfanı başının üstə,
Ayağın altında məşəqqət yükü.

Bu nimdaş dünyadan sən təzə umma,
Dərdin badəsindən, heç məzə umma,
Peşiman ürəkdən möcüzə umma,
Gözündə apardın səadət yükü..

Günaha bulaşıb, çirklə gedirsən,
Kimin var orada, ərklə gedirsən?!
Bu son mənzilinə yüklə gedirsən.
Əlində bir zənbil qəbahət yükü...

Ümid səsi

Yenə duyğularım qabarır,
dalğa, dalğa üstümə gəlir...
Yabançı deyil bu hal mənə
Zaman - zaman belə olur.
Gecələr əl-ayaq çəkilincə, ay işığında
səssiz - səmirsiz ağlayan duyğularımın
simfoniyası başlayır...
Gözlərimi yumunca qənşərimdə durub
mənə sarı məzlum- məzlum baxan,
yetərincə canı yanmış,
baxışlarında acı çəkmiş insan ifadəsi olan,
əslində bu günə qədər
bu dünyada aradığını tapmayan qızın,

Səadət Qərib

harayını duyuram...

O harayda qol- qola gəzən hisslər də
yer tutur, özünə qarşı öfkə, suçluluk hissi..

Sən də hər kəs kimi yaşamaq istərsən,
utanmadan, sıxılmadan...

..amma fərq budur;- yaşaya bilmirsən ...

Güclümüsən, yoxsa tam əksinə
gücsüzsənmi,- ayırd edə bilməzsən...

O qədər cavabsız suallar var ki...

Hər sualın cavabı olduğu halda sən o cavabları
dilinə gətirməyəcək qədər gücsüz,
hər şeyə dözəcək qədər də güclüsən...

Amma yenə də o harayın səsində bir inam,
güvənc yeri olan bir ümid var...

Qəhər boğmuş duyğuların
səsinə hay verən ümid səsi...

Novruz

Dərin bir qış yuxusundan
Çöllər, çəmənlər oyanır .
Qar altından ürkək -ürkək,
Tər bənövşələr boylanır.

Gecə-gündüzlə qovuşur
Yazın novruz gecesində.
Küskün ürəklər barışır,
Baharın ilk nəfəsində.

Qarabağda bu ilk bahar,
Diləyimiz oldu gerçək.
Dədə Qorqud söz misalı,
Üç tonqal yandıraq gərək.

Xarıbülbül müjdələyir,
Qarabağa bahar gəlir.
Çərşənbələr sıralanıb,
Elimə novbahar gəlir.

Su kimi axır ömrümüz,
Günəşlənir diyarımız.
Yel sovurur qəmimizi,
Cana gəlir torpağımız.

Ümman-ümman arzularla
Gözləyirik güllü yazı.
Təbiətin ağuşunda,
Gül açsın Novruz avazı.

Ev tikir

Bir qadın var:- Gecələr
Baxın gör nələr tikir
Kərpic- kərpic əruzda,
Şeirdən evlər tikir...

Bənd - bənd artır arzusu,
Həcəs bəhri duyğusu.
Hər gün qaçır yuxusu,
Şeirdən evlər tikir...

Divarları misradan,
Pəncərəsi hecadan,
Fikir axır bacadan,
Şeirdən evlər tikir...

Ruhu bayatı, ağı,
Solub bağçası, bağı,
Həsərət qoxur otağı,
Şeirdən evlər tikir.

Yasəmən, süsən qadın,
Hər şeyə dözən qadın,
Özündən küsən qadın,
Şeirdən evlər tikir...

Qəlbimdəki sevgim

Goydə ildirim caxır,
yagis durmadan yagir,
Urək yaman darixir,
gözümdən sevgi axır.
Nə yaxşı ki xəyalın,
ovudur ürəyimi.
Boylanır mənə sarı,
səssiz, gizlincə baxır...

İstəyirəm zəng edəm,
qurur deyir eləmə!...
Sən dilənçi deyilsən,
daha sevgi diləmə!...
Xatirələrlə ovun,
səpələnilib ömrünə...
Bir ömür yetər sənə,
deyir fikir eləmə...

Neyləyim axı indi ?...
qururumu dinləyim...
Yoxsa yenə hər gecə
tənhalıqdan inləyim...
Çəkilib bir bucağa,
səssiz -səssiz hönkürüb
Yenə ümüd qoynunda
sabahımı gözləyim?...

Nə sən addım atasan,
nə də ki mən hazırım.
Qururla başım dərddə,
ondan xəlvət yazıram,
sonra yazdıqlarımı
Bir - bir yırtıb atıram...
Ruhumda sənin üçün
dərin məzar qazıram...

Yenə ildırım çaxır,
yenə duman, yenə çən.
Yenə sızlayır eşqim,
sevgimə düşübdür dən

Kövrəlmişəm bu gün çox,
axı yaş o yaş deyil...
Ruhumda mən gənc qızam,
ruhum qocalan deyil...

Xəfif bir külək əsdi,
Taleyimlə barışdım.
Qəlbimdə yaşatdığım,
sevgimdən danışdım mən...

Gecəni balamtək basdım bağrıma

Qaranlıq gecənin səssizliyində,
Seyr etdim, doymadan ulduz selini.
Kim bilir, bəlkə də sən də mənimtək
Tutubsan gecənin bomboş əlini.

Qəribə dünyadır, qəribə həyat
Yaddaşdan silinməz ötən bircə çağ.
Qəlbimdə yurd salıb pərişan illər,
Onlara hər gecə açıram qucağ.

Yadigar qoyubsan xatirələri,
Hara qaçıramsa, boylanır acım.
Səhər dalğa- dalğa, gəlir üstümə,
Fikirli gecələr olub əlacım.

Ağlama ürəyim, ağlama, bəsdı,
Baxıb köks ötürmə ,ötən keçmişə.
Sevgidən danışma heç yeri deyil,
Niyə yas tutursan, olub- bitmişə?...

Ruhum sevə bilməz daha heç kimi,
Kimsə məlhəm olmaz acı, ağrıma.
Ağlaya- ağlaya kor oldu gözüm,
Gecəni balamtək basdım bağrıma.

GƏNCLİYİM UZAQDAN BAXIB KÖVRƏLİR

Əllinin əlindən tutub gedirəm,
Gəncliyim uzaqdan baxıb kövrəlir.
Ömür kiprik -kiprik qəmli gözünü,
Saçımın ağında sıxıb kövrəlir.

Götür könül - könül oxşa əllimi,
Qəlbimin səsində, ürək səsində.
Gəncliyin istisi gülür üzümə,
Bu hicran duyğulu ürkək səsində.

Arzular ümüdlə səsləyir məni,
Sevginin dilində, eşqin dilində.
Ara ətir-ətir baxışlarımı,
Sevdanın gülündə, sevgi gülündə.

Bir həzin nəğmədi kədər avazlı,
Üzümənə boylanan ömür yoxuşu.
Baxıb qırıq - qırıq gələn qismətə,
Alnımda kövrəlir ömür naxış.

Ayların illərin qözündə qaldı,
O şıltaq çağımın, sığallı günü.
Əridi zamanın ac dodağında,
Sürməli taleyin o ballı günü.

10.06.2020

Dünyadan baş alıb qaçmaq istəyir

Durub pəncərənin önündə səssiz,
Bir qadın qaranlıq göylərə baxır.
Üzündə donsa da gəncliyindən iz,
Qəlbində qocalıq şimşəyi çaxır.

Vəfasız dünyaya gözəl gözü tox,
Şəfqətə, qayğıya ac qalıb qadın.
Geriyə baxmağa cəsarəti yox,
Dərdini keçmişdən borc alıb qadın.

Qırışlar ömrünün əzablı yolu,
Yara qan,ürəksə ümidlə dolub.
Qırılıb qanadı, qırılıb qolu,
Nə qədər tumurcuq arzusu solub.

Vüsalın dadını dadmadı bir dəm,
Sevginin sirrini açmaq istəyir,
Ümiddən əlini üzdüyü gündən,
Dünyadan baş alıb qaçmaq istəyir.

Sevməsəm ölləm

Sən məndən uzaqsan, mən səndən uzaq,
Zalım fələk qurub bizə min tuzaq,
Qovuşmamız olub əzəldən yasaq,
Gəlsəm öldürəllər, gəlməsəm ölləm...

Mürgülü olubdur baharım, yazım,
Yetişmir izinə səsım, avazım,
Bu qəmli duyğunu mən necə yazım,
Yazsam öldürəllər, yazmasam ölləm...

Arada dağlar var, uçurumlar var,
Lillənib sonradan durulanlar var,
Sevib- sevilənlər, vurulanlar var,
Sevsəm öldürəllər, sevməsəm ölləm...

MƏNDƏN ONA SALAM SÖYLƏ...

Dəniz!!!

məndən ona salam söylə...

De ki yaxşıyam,

həm də çox yaxşı...

De ki, hər gün mənə dərdləşirsən

Ay işığında...

De ki, məni xəbər alsın qasırğalı

bir gündə dalğalarından...

Sahil qumlarında,

mən yürüdüyüm yerlərdə

ayaqyalın yürüsün, yürüsün ki sahildə,

qumlar üstə ayaq izlərimdən tanısın sevgimi.

Eeh!- gelişimdən xəbəri olmadı,

gedisimi hardan bilsin?

De ki, dəniz qəmli -qəmli ona baxanda

mənim gözlərimi görsün...

axı dənizgözlüm deyərdi mənə....

Dənizin səsində

bir qadının lal hıçqırtısını,

ayrılığın iniltisini, sevgimizin

nəğməsinə duysun...
Duysun ki, bir daha "dənizini " üzməsin.
Bilirsən dəniz o səni də çox sevərdi...
Bütün sirrlərimi sənə söyləyirəm..
De ki, heç darıxmadım onsuz, həm də heç...
Ağlamadım da...
Hərdən yada saldım...
O zaman bir az göynədi yaralarım...
Amma sadəcə göynədi,
daha qanamadı...
O yaralarda sükut uyuyur
O sükutda bir qadın fəryadı....
Nəmli kipriklərində uzun bir yuxu yükü
Dili ağzında üşüyən...
sirli kəlmələr...
səssiz pıçıltı...
....məndən ona salam söylə...
.....salam söylə....

Bağışla deyirsən, amma bu mümkünmü?

Bağışla deyirsən....

Qayğılı- qayğılı baxma üzümə..

Daha üzümə, bir naşıya ov olan
yaralı ürəyimi...

Dərsini bilməyən uşaq kimi
məsum- məsum qarşımda durma...

Mən bağışlasam belə,
gözü kor olmuş yuxusuz gecələr,
göy üzündə səssiz- səssiz

axaraq itən ulduzlar,
kimsəsiz küçələrdə
yanan gecə fənlərləri,
pəncərədən otağıma süzülüb
alnımı öpən səhər şəfəqləri,
ayağımın altında izləri yox olan
sənlə gəzdiyim cığırılar,
bulud gözlərimin yağışıyla hər
dəm çimən sozalan yanaqlarım,

Səadət Qərib

daha hər kəsə kar olan qulaqlarım,
səni bağışlaya biləcəkmimi?
Dünənim bağışlasa,
bugünüm bağışlamaz!!
Qorxaq gündüzüm bağışlasa,
canavar dişli gecələrim bağışlamaz...
Susan ruhum bağışlasa, lal olan
qəlbim bağışlamaz!
Və ən önəmlisi
Allah səni bağışlasın,
mən isə çətin... çətin...

AXI SƏN SEVDİYİN SEVMƏDİ SƏNİ

Səni necə öyüm, söylə ay " ürək"
Sən sevə bilmədin səni sevəni.
Boynu bükük qaldın yenə köksümdə
Sənin sevdiyinsə sevmədi səni.

Başını dik qaldır gözlərimə bax
Şimşək ol yenidən sən köksümdə çax
Nələr çəkdiyini bilir tək Allah
Sevdiyin o adam duymadı səni...

İnadın baxmadı sənin sözünə
Dikdin gözlərini qəmin gözüne
Dərd verdin, qəm verdin təkçə özünə
Sevdiyin o adam görmədi səni...

Bu nakam eşqini basdın bağına,
Qurbanam ay ürək, sənin ağrına,
Dəyməz axı ölmək bu eşq uğruna,
Axi sən sevdiyin sevmədi səni..

16.02.2021

Ad günün mübarək mehriban ana

Yenə yığılıbdır dostlar başına,
Bir yaş da gəldi e, bu gün yaşına,
Qurban olum sənin o göz yaşına,
Ad günün mübarək mehriban ana...

Dünyanın dərini ovlayan qadın,
Hər sözü, söhbəti mehriban qadın,
Sevimli, fədakar, qəhrəman qadın,
Ad günün mübarək mehriban ana...

Yollar adlamısan çətindən-çətin,
Şirindir bal kimi sözün - söhbətin,
Kama yetsin bütün arzun, niyyətin,
Bir həzin nəğməsən mehriban ana...

Bğların güllənsin gül-çiçək olsun,
Hər gülün boy atıb min ləçək olsun,
Tutduğun niyyətlər qoy gerçək olsun,
Sən bir dürdanəsən mehriban ana...

Sən Allah

Sən Allah, toxunma ağrı, acıma,
Onların içində tənha qəhər var.
Soyuq bir nəfəsdə od axtarmıram,
Ümitsiz gecəmdə odlu səhər var.

Sən Allah, çəkil get, könül dünyamdan,
Sənin məhəbbətin ötəri hiskdir.
Ürəklə oynamaq insafdan deyil,
Birgünlük məhəbbət saxta, həvəkdir.

Sən Allah, heç dəymə yaralarım,
Qanayan yaralar sözlü dodaqdır.
Amandır inlətmə eşq fəryadımı,
Gövdəsi olsa da, çılpaq budaqdır.

Sən Allah, uzaqlaş, öz yolunla get,
Bəlkə səndən sonra nəfəs alam mən,
Yarıcan olsam da çətin yıxılıam,
Mənə dərs olacaq qanayan yaram.

14. 02.2021

Sevilən qızlar

İçimdə yaşayan ərköyün qızla,
Dil tapa bilmirəm, dincliyim bitdi.
Bəzən də mənimlə ağladı zaman,
Gözümdə canlanan gəncliyim itdi

Bu günsə bir başqa kövrək nəğməyəm,
Sözləri:-"bəlkə"dən "kaş"dan ibarət.
Bu nəğmə çılpaqdır, bəstəsi də yox,
Nəğmənin xətası olub nəqarət.

Əlli qış, əlli yaz, əlli payızım,
Hay vurdu, qıy vurdu fələk önündə.
Hünərlə əlli il çıxdı "döyüş"dən,
Hökmünü göstərdi həyat, eşqimdə.

Ürəyim sevgidən səksəkədədi,
Yenə də səngimir dəcəl arzular.
Gəncliyim ovcumdan uçub getsə də,
Həç zaman qocalmaz sevilən qızlar.

Demək əlli il də keçdi ömürdən

Demək əlli yaşla vidalaşıram,
Demək əlli il də keçdi ömürdən.
Sevgidən yoğrulmuş ürəyimlə mən,
Qorxmuram nə yaşdan, nə də ölümdən.

İllər harayımda sükuta dönüb,
Sarsılmış xəyallar qınağındayam.
Görən yox içimdə böyük sevgini,
Bəlkə də Allahın sınağındayam.

Kədərli rəqəmlər yaman boylanır,
Fikirli-fikirli baxır gözümə,
Bilmirəm ağlayım, bilmirəm gülüm,
Həyat səhvlərimi vurur üzümə.

Pələngtək nərəsin çəkəndə ürək,
Qulağım kar olub onun səsindən.
Meydan oxuyanda duyğular mənə,
Qurtula bilmədim eşq pəncəsindən.

İçimdə yaşayan ərköyün qızla,
Dil tapa bilmədim, dincliyim bitdi.
Bəzən də mənimlə ağladı zaman,
Gözümdə canlanan gəncliyim itdi...

Bu günsə bir başqa kövrək nəğməyəm,
Sözləri “bəlkə”dən “kaş”dan ibarət.
Bu nəğmə çılpəqdır, bəstəsi də yox,
Nəğmənin xəstəsi olub “nəqarət”

Əlli qış, əlli yaz, əlli payızam,
Hay vurdu, qıy vurdu fələk önündə.
Hünərlə əlli il çıxdı “döyüş”dən,
Hökmünü göstərdi həyat, eşqimdə.

Ürəyim sevgidən səksəkədədi,
Yenə də səngimir dəcəl arzular.
Gəncliyim ovcumdan uçub getsə də,
Heç zaman qocalmaz sevilən “qızlar”...

MÜNDƏRİCAT

ŞEİRDƏN DÜNYA QURAN QADIN	3
1-ci hissə	7
2-ci hissə	27
3-cü hissə	39
4-cü hissə	52
5-ci hissə	61
6-cı hissə	76
7-ci hissə	91
8-ci hissə	102
9-cu hissə	115
HEKAYƏ	
GECİKƏN BƏYAZ GÜL	147
VƏTƏNRƏRVƏR ŞEİRLƏR	
ALİ BAŞ KOMANDANIM	152
ZƏFƏR ƏTİRLİ QƏHRƏMAN.....	153
TARİXİ ZƏFƏR QARABAĞ.....	154
ÖLMƏZ ŞƏHİDLƏR.....	157
DÜNYADA ƏDALƏT HAQQ QURAN ELİM....	159
VERMƏRİK QARABAĞI	160
Qayıdış	162
Gözlə mən dönəcəyəm.....	164

NUR ÜZLÜ ŞƏHİD YARIM.....	166
ZƏFƏR MARŞI.....	168
Qarabağ	170
ÖLÜM HƏLƏ SON DEYİL!	171
XOCALI - QAN YADDAŞIMIZ.....	175
MƏNƏ SEVGİDƏN DANIŞ	
Yük.....	178
Ümid səsi	179
Novruz	181
Ev tikir	182
Qəlbimdəki sevgim.....	184
Gecəni balamtək basdım bağıma	186
GƏNCLİYİM UZAQDAN BAXIB KÖVRƏLİR .	188
Dünyadan baş alıb qaçmaq istəyir.....	189
Sevməsəm ölləm	190
MƏNDƏN ONA SALAM SÖYLƏ	191
Bağışla deyirsən, amma bu mümkünmü?	193
AXI SƏN SEVDİYİN SEVMƏDİ SƏNİ.....	195
Ad günün mübarək mehriban ana	196
Sən Allah	197
Sevilən qızlar	198
Demək əlli il də keçdi ömürdən.....	199
MÜNDƏRİCAT	201

Onun acı taleyi